

Leto XXXV.
Št. 5

Murska Sobota
3. februar 1983

CENA 10 DIN

VESTNIK

POMURSKI IN
PODRAVSKI
KMETIJI O
TEŽAVAH IN
NADALJNEM
RAZVOJU
KMETIJSTVA

S SKUPNIMI NAPORI DO VEČJE PROIZVODNJE

tivne razmere in v kolikšni meri subjektivni razlogi znatraj samih organizacij združene dela.

Med osnovnimi nalogami so izpostavili intenzifikacijo in racionalizacijo kmetijske proizvodnje, povečanje izvoza in skrb za redno oskrbo z repromaterialom, realizacijo planiranih naložb v primarno kmetijsko proizvodnjo, poglobljanje in ureditev družbenoekonomskih odnosov ter racionalno koriščenje kmetijskih zemljišč. Nekateri lanski rezultati kažejo, da zastavljene cilje lahko dosežemo, seveda ob dobro pripravljeni akciji in ob vnaprej znanih pogojih gospodarjenja. Z organiziranimi napori delavcev in kmetov so bili v letu 1982 doseženi nekateri spodbudni premiki v kmetijski proizvodnji, saj je znašala letna stopnja rasti 50 odstotkov, povečana proizvodnja pa se je odrazila tudi v večjem izvozu. Le-ta se je lani in predlani povečal v primerjavi z letom 1980 skupaj za 50 odstotkov. V letu 1983 je predvideno, da se bo kmetijska proizvodnja povečala za 4 odstotke, kar pa bo zahtevalo maksimalne napore, če upoštevamo, da je bila lanska letina rezultat dobrih vremenskih razmer.

So pa v kmetijstvu še prisotne nekatere slabosti, ki so ovira za večjo učinkovitost, zato se je treba z njimi odločno spopasti. Kmetje trenutno niso zainteresirani za čvrsto in dolgotrajno sodelovanje z združeno organizacijo, pravi-

jo predstavniki kmetijskih zadrug, saj neurejene razmere na tržišču dajejo večji dohodek nepovezanim kmetom.

Ovira za hitrejši razvoj kmetijske proizvodnje je tudi neugodna starostna struktura kmetov — lastnikov zemlje.

Tako je, denimo, v soboški občini čez polovica kmetov starih nad 65 let, ker pa sedanje kmečke pokojnine še ne zagotavljajo ustrezne socialne varnosti, vidijo ti kmetje svojo socialno varnost v lastnini in zemlje nočejo predati naslednikom. Pa tudi sicer zemljiška struktura ne spodbuja mladih, da bi ostajali na kmetiji, saj na poprečni trihektarski slovenski kmetiji ne vidijo perspektive.

Tudi pospeševalna služba še ne opravlja svojega poslanstva, menijo kmetje, saj je leta kadrovska šibka, čisto pa obremenjena zgolj z administrativnimi opravili. V soboški občini pride en pospeševalec na 1.200 kmetij, kar pa je odločno premalo. Družba je v zadnjih letih vlagala precejšnja sredstva v urejanje zemljišč in opremljanje proizvodnje, ob tem pa je pozabljala na kadre, ki naj bi skrbeli za realizacijo planirane proizvodnje. Delovanje in financiranje pospeševalne službe je treba zato sistemsko urediti. Je pa v kmetijskih zadrugah vse več administracije, ki bremeni tako združeno organizacijo kot združene kmeta. Ob prizadevanjih

za povečanje kmetijske proizvodnje se ne smejo tudi ponoviti napake iz lanske jeseni, ko sredi setve kmetje niso imeli na voljo dovolj goriva, pa tudi oskrba z rezervnimi deli se mora izboljšati.

V kmetijstvu so še vedno odpori za dohodkovno povečanje, vendar kmetijski pravijo, da je treba najprej ustvariti pogoje za takšno povečanje. Pri tem mislijo predvsem na ureditev cenovnih razmerij, pa tudi sicer bi morale biti odkupne cene usklajene s proizvodno. Res je sicer, da morajo biti v tako zaostrenih razmerah ukrepi ekonomske politike regulatori osnosov, vendar pa je treba pri oblikovanju teh ukrepov v večji meri upoštevati mnenje gospodarstva. Z ukrepi ekonomske politike, ki ne upoštevajo vseh okoliščin, lahko namreč čez noč uničimo prizadevanja gospodarstva, iz dobrih gospodarjev pa napravimo celo izgubarje. Primer takega ravnanja je mlekarska industrija, ki se je po zadnjem zvišanju odkupnih cen mleka (cene izdelkov pa so ostale nespremenjene) znašla v težavah.

Sklepe problemskih konferenc v Sloveniji so pripravili štiri, bodo strnili na predsedstvu CK ZKS, in bodo skupaj z usmeritvami obvezna podlaga za konkretno delovanje v osnovnih organizacijah zveze komunistov.

L. Kovač

ČLOVEK V KULTURI

Ob slovenskem kulturnem prazniku, 8. februarju, dnevu Prešernove smrti, iz leta v leto razmišljamo na različne načine. Poklanjamo se pesnikovemu geniju, beležimo sedanji kulturni trenutek, ki izhaja iz preteklosti, in smo v iskanju za jutrišnji dan. Prešerna častimo slovesno od tistega 1. februarja 1945. leta na osvobojenem ozemlju v

Črnomlju, kjer je zasedal Slovenski narodnoosvobodilni svet in so delegati na zborovanju sprejeli odlok, da se 8. februar, dan Prešernove smrti, razglasi za kulturni praznik slovenskega naroda. »Ta dan naj se poslej s proslavami in slovesnostmi praznuje po vseh slovenskih prosvetnih in kulturnih ustanovah ter zavodih,« je zapisano v prvih stvkih uvoda k odloku, sam odlok pa se glasi: »Obletnico smrti pesnika Franceta Prešerna, 8. februar, slavi vsa Slovenija kot narodni kulturni praznik. Praznuje naj se tudi povsod drugod, kjer živijo Slovenci in imajo svoje šole in kulturne ustanove.« Kako naj se ta dan proslavi, je zapisano v devetih točkah, izhodišče pa, da je Prešeren osrednje žarišče in temelj naše kulture, njegova kulturna dediščina pa po svoji politični in občečloveški vsebini tudi temelj in jedro našel in ciljev naše narodnoosvobodilne borbe.

Pečatu slovesnega pridajamo pridah spominskega, ko prelistavamo bisere, ki nam jih je dala njegova lirika, v sebi pa imamo ob tem trpek priokus, da je Prešeren kot človek mnogo prenašlo izgori, tako kot je zgorek del njegove zapuščine, v času, ko je pravzaprav le malo Slovencev poznalo, se poglobljalo in razumelo njegovo poezijo.

Dandanes smo vsi seznanjeni z njo in vendar je vprašanje, kako jo doživljamo, ob razbiranju učbenikov, ki so včasih skorajda odveč poleg žive pesmi. Prešernova osebnost izpoved v sonetih (ljubezni in nesreče) je tenkočutna in prepričljiva. Uvod v Krsti pri Savici presoden za naš narodnoosvobodilni boj, Zdravljica vizionarska in Nezakonska mati ena najlepših in najbolj znanih pesmi izpod njegovega peresa.

Ce pred spominskim dnevom, ko bodo že šestintridesetih zapored podeljene Prešernove nagrade in priznanja, izpostavimo sedanji kulturni trenutek v svetu ob Muri, kjer bomo v nekaterih občinskih središčih tudi priča podelitvi priznanj za prizadevno delo na kulturnem področju, moramo zapisati, da čas kulturi ni posebej naklonjen, v gospodarski stiski velja, da se je nekako najlažje odpovedati kulturnim dobrinam ali pa se zadovoljiti s ponudbo, kakršna pač je. Po drugi strani je opazno, da v času omejitve voženj in bencinskih bonov ostaja več časa za ponovni poseg po knjigah, ki smo se jih v hitrem tempu življenja nekako odvadili redno brati, in da v dolgih, predvsem zimskih večerih, začutimo potrebo po obisku kakšne kulturne prireditve. Slednjih bo ob kulturnem prazniku veliko, pred njim je bila živahna v Pomurju predvsem likovna dejavnost, nekaj je bilo gostovanj in redka je domača odrska ustvarjalnost; so pa obei, da bo pred iztekom jesensko-zimske prireditvene sezone bolje.

Upamo, da si bomo lahko ogledali produkcijo Pomurskega gledališkega studia pa tisto, kar so za sovaščane in prebivalce okoliških krajev pripravila kulturno-umetniška društva in redki entuziasti, ki med kulturniki še vedno vztrajajo.

Pri tem seveda niso mišljeni le profesionalci v kulturnih ustanovah, ki jih imamo kar nekaj, ampak ljubitelji, kakor jim pravimo in pravzaprav si zaslužijo ta naziv, saj tako kot na vseh področjih, tudi v kulturi, ne le kot načinu življenja, ampak v tistem pomenu besede, ko govorimo o ustvarjalnosti in celo umetnosti v njej, ima človeški faktor (lahko bi poenostavljeno rekli tudi odnos) najpomembnejši delež. V njem je tudi bodočnost kulture jutrišnjega dne.

Brigita Bavčar

REORGANIZACIJE V ZAPOSLOVANJU

ŠELE NA POL POTI

Ob dejstvu, da imamo v pokrajini ob Muri v povojnih letih z ozirom na število iskalcev zaposlitve — giblje se okrog 1700 — zdaj najtežje razmere, dobivajo prizadevanja za ustrezno samoupravno in strokovno organiziranostjo na področju zaposlovanja toliko večjo težo. Pri tem jih vodi načelo decentralizacije odločanja in koncentracije znanja. Topomeni, najostanejo tako imenovana »šalterska« opravila — praktično, neposredno delo z ljudmi — v občinah, zahtevnejša strokovna dela — usmerjanje, svetovanje in spremljanje migracijskih tokov v zaposlovanju in izobraževanju — pa naj bodo združena za regijo.

Sicer pa smo Pomurci prvi v Sloveniji zagrizli v kislj jabolko reorganizacij v zaposlovanju (in tudi zdravstvu) in samoumevno je, da je odprtih še veliko dilem in vprašanj. Ponedeljkov razgovor v Murski Soboti — udeležili so se ga predstavniki skupnosti za zaposlovanje, družbenopolitičnih organizacij, občinskih izvršnih svetov in družbenega pravnobranilstva samoupravljanja — je nekatera vprašanja le še dodatno zaostri. Omenimo le temeljno, ki se glasi: kako prek skupščin skupnosti za zaposlovanje oziroma njihovih strokovnih služb priti do slehernega delavca v združenem delu, saj — kot so rekli — »postavljeni smo v službo delovnega človeka in občana«. Spriču vsega navedenega so se na razgovoru dogovorili, da bo posebna 5-članska delovna skupina do 15. tega meseca strnila dosedanje izkušnje na tem področju. Poleg tega bo razčistila še nekatera druga vprašanja in pomisleke, dogradila že obstoječ elaborat o reorganiziranosti in se nato lotila dokončnih izpeljav.

B. Žunec

V soboto in nedeljo so širom po ZR Nemčiji organizirali demonstracije. »Nikoli več fašizma — nikoli več vojne!« Protestno zborovanje je bilo tudi v Vzhodnem Berlinu. Dne 30. januarja je namreč minilo petdeset let, ko je v Nemčiji prišel na oblast Hitler. In to je bila zapuščina, ki jo je zapustil Nemčiji. Nemcem ter velikemu delu Evrope.

NAJNIŽJA INFLACIJA V DESETIH LETIH

Inflacija v Združenih državah Amerike je rasla v lanskem letu po stopnji 3,9 odstotka in je bila tako najnižja v zadnjih desetih letih. Kljub temu pa ameriški gospodarstveniki niso optimistični z napovedmi po oživilanju gospodarstva. Nasprotno, pravijo celo, da pogoji za to niso najugodnejši. Poznavalci trdijo, da bo ameriško gospodarstvo tudi v najboljšem primeru zabeležilo letos le skromno rast.

Poslovneži v ZDA ne kažejo zanimanja za nove aktivnosti zaradi negotovosti pri plasmaju novih proizvodov, obetajo se večje obrestne mere za nove kredite, slabi pa se tudi izgledi za izvoz ameriškega blaga.

Kot kaže, bodo ZDA tudi tokrat vodile ostro borbo proti inflaciji s strogo monetarno politiko ter z omejevanjem dviga količin denarja v obtoku. Zaradi izredno velikega proračunskega deficita, ki znaša letno približno 200 milijard dolarjev, se bo morala država še naprej zadolževati na tržišču kapitala, zato bo denar za nove investicije izredno »drag«. Ocene tudi kažejo, da bodo obrestne mere, ki so v zadnjih mesecih nehale padati, začele ponovno rasti.

Proizvodnja kapitalnih dobrin, ki je bila včasih močno odvisna od vojaških naročil, na ta naročila tokrat ne more računati v večjem obsegu, saj je Bela hiša sprejela sklep, da se zaradi pomanjkanja proračunskih sredstev zmanjšajo izdatki za oboroževanje. Vojaška naročila so v naraščanju povpraševanja po trajnih dobrinah v preteklosti znašala okrog 80 odstotkov.

Največji problem ameriškega gospodarstva pa še naprej ostaja brezposelnost. Ta je znašala lani 10,7 odstotka, napovedi pa pravijo, da se tudi letos ne bo znatno zmanjšala. Po nekaterih ocenah pa naj bi bruto narodni dohodek, ki je lani padel za 1,8 odstotka, letos spet rahlo porasel.

Visoka vrednost ameriškega dolarja na svetovnem tržišču omogoča ZDA, da poceni kupujejo tuje blago in tako zmanjšujejo notranjo inflacijo. Istočasno pa drag dolar preprečuje povečanje izvoza. Druge države se namreč preusmerjajo z ameriškega tržišča in raje kupujejo blago tam, kjer ga plačajo z manj vrednimi valutami.

globus

BONN — Po podatkih statističnega urada je bilo lani v ZR Nemčiji precej več stecanjih in poravnanih postopkov kot leto poprej. Lani je bilo takih postopkov 15.000, predlani pa 11.653. Največ stecajev je bilo v gradbeništvu in v trgovini, med plačilno nezmogljivimi podjetji pa jih je bilo več kot polovica last manjših družb z omejenim jamstvom. V težave pa niso zašla le »mlajša« podjetja, pa je med njimi vedno več tistih »starejših« in doslej poslovno ugodnih podjetij.

TOKIO — Kot je sporočilo ministrstvo za finance, se je japonski zunanjetrgovinski sulicit v lanskem letu zmanjšal za skoraj 2 milijardi dolarjev. Sulicit je znašal leta 1981 8,74 milijarde dolarjev, lani pa le 6,88 milijarde dolarjev.

HAVANA — Kubanska vlada je uradno zaprosila tuje upnike, da ji preložijo odplačilo kreditov, ki zapadejo v obdobju 1982—1985. V zahtevi, ki so jo naslovili vladam 27 držav, ki so tudi mednarodnim denarnim ustanovam, Kuba predlaga prolongiranje odplačila dolgov na deset let, s tem, da bi dolgov, ki zapadejo letos, začela odplačevati šele leta 1986. Kuba trenutno dolguje tri in pol milijarde dolarjev, zahteva za odložitev pa obsega znesek milijardo dvesto milijonov dolarjev. Niso pa sporočili, koliko je država dolžna partnerjem na kliringškem področju.

VARSAVA — S težavami pri odplačilu dolgov se srečuje tudi Poljska. Po besedah poljskega ministra za finance mora država letos odplačati okrog dve milijardi dolarjev, zahodni bančni krogi pa ocenjujejo, da znašajo poljski dolgovi, ki jih je treba letos odplačati (glavnica in obresti skupaj), 8 do 10 milijard dolarjev. Po besedah poljskega ministra za finance znašajo skupni poljski dolgovi okrog 23 milijard dolarjev.

ZAPOTOVANJE ČEZ MEJO

Depozit 2600 dolarjev

Južna Koreja, ki je s 1. januarjem letos delno dovolila zasebna potovanja v tujino, ponovno uvaja nekatere ukrepe za iznos tuje valute. Turistično potovanje dovolijo le državljanom, ki so starejši od 50 let, vendar pa morajo le-ti pred odhodom iz države plačati depozit v višini 2600 dolarjev. Potniki, ki dobijo dovoljenje za potovanje v tujino, potem leto dni več ne smejo iz države.

OPTIMIZEM V LETU 1983

Perez de Cuellar, generalni sekretar OZN, je izjavil, da bo leto 1983 pomembna prelomnica, saj bi naj omililo grožnje, ki jih pomeni jedrsko orožje za človeštvo. De Cuellar, ki je še septembra dramatično opozarjal, da je svet »na robu anarhije«, je tokrat govoril kot optimist. Dejal je, da je do takšnih sklepov prišel na podlagi nedavnih pogovorov z Ronaldom Reaganom v Washingtonu in predlogov, ki zadnje dni prihajajo iz Moskve. »Ozračje se zboljšuje«, pravi generalni sekretar.

Po mnenju najvišjega funkcionarja svetovne organizacije je k temu zasuku prispevala želja zahodnoevropskih vlad, da bi sklenili sporazume o jedrskem in drugem orožju, pa tudi pritisk svetovne, še zlasti evropske javnosti. Perez de Cuellar upa, da bo svetovna javnost še naprej izvajala »koristen pritisk« na vlade, še zlasti na vlade jedrskih sil.

Generalni sekretar združenih narodov je to izjavil na tiskovni konferenci na East Riverju, kjer je povedal, da bo obiskal sedem afri-

ških držav, da bo odpotoval v New Delhi na konferenco neuvrščenih držav in v Moskvo na povabilo Jurija Andropova.

Novo potrdilo, da se velesili bližata sporazumu, je prispelo tudi iz Washingtona, kjer je imel Ronald Reagan v kongresu svoj letni govor o »razmerah v ameriški uniji«. Ameriški predsednik je dejal, da je pripravljen »skrbno proučiti vse resne sovjetske predloge«. Ta ponovljena izjava je pomembna, ker se je zadnje tedne v Washingtonu razplamtela

polemika o tem, ali naj bi ZDA do konca vztrajale pri svojih stališčih v pogajanjih o jedrskem orožju s srednjim in medcelinskim dosegom. Po tem sodijo, v kolikšni meri je Washington res pripravljen skleniti sporazum. »Pripravljeni smo na pozitivne spremembe v sovjetsko-ameriških odnosih,« je dejal Reagan in pristavil, da »odgovorni člani svetovne skupnosti ne grozijo oziroma ne napadajo svojih sosedov, svoje zaveznike pa odvrtačajo od napadalnosti«.

Poziv, ki ga je Moskva poslala Perezu de Cuellarju, je na East Riverju znova sprožil ugibanja, ali Sovjetska zveza skuša poiskati možnost, da bi se umaknila iz Afganistana. Ko so generalnega sekretarja vprašali o tem, je odgovoril, da se bo v Moskvi kajpada

pogovarjal o umiku sovjetskih čet iz te države. Posebni odposlanec generalnega sekretarja za jugovzhodno Azijo Diego Cordovez v tem času že skuša najti rešitev za afganistansko krizo v skladu s resolucijami OZN. O tem na East Riverju uradno ne govorijo, »zasebno« pa zatrjujejo, da skuša odposlanec v prvi fazi doseči, da bi vlada v Kabul v prvi fazi privolila v »postopen« umik sovjetskih čet ter omogočila vrnitev kakih treh milijonov beguncev iz Irana in Pakistana. Ti dve državi pa naj bi zagotovili, da ne bosta pomagali silam, ki se bojujejo proti vladi v Kabul. V drugi fazi naj bi v Kabul ustanovili vlado, ki bi pomenila spravo med zdaj nasprotujočimi si silami in ki bi Sovjetski zvezi zagotovila, da bo »prijateljska in nevtrščena«.

V žarišču dogodkov

JE PADEC CEN NAFTE NEIZBEŽEN?

Svetovno časopisje in gospodarstveniki o trenutnem položaju in prihodnjih gibanjih na svetovnem tržišču z nafto

Neuspel ministrski sestanek trinajst držav članic Organizacije izvoznice nafte (OPEC) je izzval izredno publiciteto v svetovnem časopisju ter različna ugibanja med strokovnjaki in poslovnimi krogi. Vsi so si enotni le v enem: pocenitev nafte je neizbežna. Mnenja pa so zelo deljena, ko so v ospredju vprašanja o nadaljnjih gibanjih na svetovnem tržišču nafte in njihov vpliv na celotno svetovno gospodarstvo.

Ameriški strokovnjaki izjavljajo, da se bo nafta zagotovo pocenila, saj se izvoznice nafte niso uspele

zaskrbljenost med ameriški-mi finančnimi krogi. Tu menijo, da bi zaradi padca cen nafte mnogi ameriški dolžniki, sicer proizvajalci nafte kot Mehika, Venezuela, Indonezija ali Nigerija, zašli v težak položaj in ne bi mogli vračati dolgov. To bi gotovo prizadelo ameriške banke, trdijo pa celo, da celotni svetovni monetarni sistem.

V ameriških gospodarskih krogih tudi opozarjajo, da bi padec cen nafte močno prizadel domačo naftno industrijo, ki zaradi prezasičenosti svetovnega tržišča že dve leti stagnira. Pravtako

Po neuspehu ministrskega sestanka članic OPEC je dana možnost, da cena nafte na svetovnem tržišču pade za okrog 10 odstotkov. Če zdaj prodajajo sodeček po 3 do 4 dolarje pod uradno ceno. Neuradno zatrjujejo, da bi Britanci lahko prvi znižali ceno svoji nafti. Vlada pa te vesti zanika in pravi, da bo določala cene glede na zahteve tržišča.

dogovoriti za znižanje proizvodnje. Ker je ponudba na tržišču večja od povpraševanja, bodo cene morale pasti. Kot poroča UPI, je cena nafte na ameriški borzi že padla, kar pa lahko ogrozi države izvoznice nafte in neugodno vpliva na njihovo plačilno bilanco.

Vesti o znižanju cen so razveselile potrošnike nafte v ZDA, posebno voznike in predelovalno industrijo. Prevladuje tudi mnenje, da bo padec cen nafte ugodno vplival na celotno ameriško gospodarstvo. Večja pa je

ocenjujejo, da bi to lahko neugodno vplivalo na premovalnike. Industrijo umetnega bencina in izkoriščanje plina, katerih vzpon se je začel prav zaradi visokih cen nafte.

Iz Alžirije zato že prihajajo iniciative, da bi se po neuspehu v Ženevi članice OPEC skušale ponovno sestati in najti izhod iz krize. Alžirsko časopisje poudarja, da je dogajanje v OPEC odsev dogajanj na mednarodnem prizorišču. V komentarjih, ki so posvečeni sestanku v Ženevi, zastavljajo

Tudi v proizvodnji in potrošnji nafte je ekonomska logika jasna. Celotno pri tako pomembni energetski surovini kot je nafta, prevelik porast cen prej ko slej vpliva na zmanjšanje potrošnje. Po podatkih svetovne banke vsakih 10 odstotkov dviga cen pogojuje 40-odstotno znižanje potrošnje v razvitih državah in 3-odstotno znižanje v državah v razvoju. Tako se je od leta 1979 do danes svetovna potrošnja nafte zmanjšala za 25 odstotkov, pri tem pa se je znižalo tudi povpraševanje po nafti iz držav članic OPEC. Članice te organizacije so še leta 1970 zagotavljale 50 odstotkov svetovne proizvodnje nafte, leta 1979 47 odstotkov, leta 1981 pa le še 38 odstotkov.

jo vprašanje, ali se bo odslej sploh še lahko govorilo, »da je bil OPEC poslednja trdnjava odpora tretjega sveta.« Časopisi pišejo, da bo na to vprašanje odgovorila zgodovina. Že zdaj pa je jasno, da bi padec cen nafte, ki pa je neizbežen, imel resne posledice. Bil bi to najprej udarec interesom držav OPEC, saj bi se še bolj povečale možnosti za izkoriščanje njihovega naravnega bogastva. Okrepili bi se monopoli na področju naftnega gospodarstva, proizvajalci pa bi postali še bolj odvisni od potrošnikov.

V alžirskih komentarjih tudi navajajo, da je vprašanje razlik v ceni med težko in lahko nafto sprožila Saudova Arabija, da bi našla izgovor za znižanje cene svoji težki nafti. odgovornost naprtla afriškim državam, ki proizvajajo lahko —

kvalitetnejšo nafto. Afžirija, ki je ena od proizvajalk lahke nafte, ni pristala, da se poveča sedanja razlika 1,5 dolarja po sodečku med to in saudijsko nafto. V Alžiriji poudarjajo, da proizvajajo afriške države skupno le pol milijona sodečkov lahke nafte, kar je v primerjavi s 17,5 milijona sodečkov skupne dnevne proizvodnje OPEC zanemarljivo.

V Londonu so si enotni v oceni, da je po neuspehu ministrskega sestanka članic OPEC dozorel čas za padec cen nafte na svetovnem tržišču. Neenotni so si le v napovedih, kolikšen bo padec in kdaj bo do njega prišlo. V Londonu trdijo, da hiter in velik padec ne bi nikomur koristil. Posebno pozornost Angležev je pritegnila izjava saudijskega ministra Jamanija, ki je povedal, da bo cena nafte iz

Cena nafte je morala krepko preseči 30 dolarjev za sodeček, da je spodbudila raziskovanje novih nahajališč nafte, posebej pa še raziskovanje novih metod, kako nadomestiti nafto z novimi in obnovljivimi viri energije. Po podatkih svetovne banke je nafta s 44-odstotnim deležem še vedno najpomembnejši vir energije, vendar bo do konca stoletja vse bolj izgubljala na pomenu. Zamenjali jo bodo premož, jedrska energija in sintetična goriva. Vendar pa nove raziskave zahtevajo določeno ceno nafte, saj če je le-ta poceni, potem se raziskave ne izplačajo.

Severnega morja padla v nekaj dneh in to za dva do tri dolarje. Glavni proizvajalci in prodajalci nafte z britanskih nahajališč v Severnem morju izjavljajo, da je še prezgodaj govoriti o tem, kaj se bo zgodilo, saj šele proučujejo posledice neuspeha ministrskega sestanka članic OPEC. Toda akcije delničarjev, ki so povezani z izkoriščanjem nafte v Severnem morju, so že močno ogrožene. Položaj na borzi se naglo spreminja, na trenutke vlada celo pravi kaos. Samo v enem dnevu

Nafta ni surovina, pri kateri bi se preveliko nihanje cen lahko toleriralo. Trgovina z bakrom, na primer, kjer cene iz dneva v dan močno nihajo, doseže letno le 10 milijard dolarjev, medtem ko znaša trgovina z nafto 650 milijard dolarjev letno. V primeru nafte gre za vprašanje 5 odstotkov svetovnega narodnega bruto produkta, od česar je odvisna zaposlenost v industrijskih državah, dolgovi držav v razvoju, kakor tudi razvoj celotnega svetovnega gospodarstva. Če bi zaradi panične razprodaje zalog padla cena precej pod 30 dolarjev za sodeček, se zastavlja vprašanje, kaj se bo zgodilo v primeru naglega porasta potrošnje. Bilance namreč kažejo, da zaloge nafte niso neizmerne in ob preveliki potrošnji je bo kaj lahko zmanjkalo.

so akcije britanskih družb padle za več kot tri milijarde funtov. Istočasno je angleški funt tudi pod nenehnim pritiskom ameriške valute in razmerje funta je v nekem trenutku padlo napram dolarju na 1,52. Po hitrem posredovanju britanske narodne banke se je vrednost sicer nekoliko izboljšala, vendar je očitno, da ima funt še vedno nizko ceno. V gospodarskih krogih trdijo, da bi morala vlada ponovno posredovati in povečati obrestne mere, kar pa bo seveda še bolj ogrozilo mož-

saudski kralj izjavil, da je »kraljevina odločna ohraniti OPEC ter interese tako izvoznikov kot uvoznikov nafte«. Saudski minister za nafto Ahmed Jamani je napovedal, da se bo Saudova Arabija borila za ohranitev sedanjega sistema cen nafte. Jamani sicer dopušča možnost, da bo prišlo do »manjšega padca cen«, vendar poudarja, da bi vsak »razpad sistema cen prizadel proizvajalce in potrošnike, s tem pa bi se svetovni bančni sistem znašel pod resnim pritiskom«.

LED SE TALI

odlok o maksimiranju cen, je občasno dopuščal podražitev posameznih proizvodov. Slično se bo dogajalo tudi v teh dneh, ko preneha veljati sedanji odlok o zamrznitvi, vendar ga bo zamenjal drugi, saj pogoji, da se nadzor nad cenami ukine, še niso dozoreli. Čas med tema dvema odlokom pa bodo mnogi izkoristili za podražitev svojih proizvodov in storitev.

Čeprav se je na prvi pogled zdelo nemogoče, da cene kljub zamrznitvi rastejo, pa je to logično, saj so cene posledica ekonomskih gibanj v državi. Tako je bila inflacija dvakrat večja, kot so jo predvideli z resolucijo. V letošnji resoluciji napovedi za inflacijo sicer ni, vendar so cilji jasni. Treba jo je uokovirati v 20 odstotkov, to pa zahteva temeljite premike v gospodarstvu, kjer so odnosi cen med posameznimi proizvodi povsem porušeni.

Kako hudičevo težko bo tudi v prihodnje brzdati rast cen, kaže podatek, da je zvezna skupnost za cene že doslej

prejela 13.000 zahtevkov za zvišanje cen. In čeprav je skupnost za cene gluha do zahtevkov, cene kljub temu rastejo. Vsi se poslužujejo zvišanja. Izmišljajo si nov proizvod in za njega zahtevajo nove cene, čeprav gre v resnici za stari proizvod pod novim imenom. Kaže, da je to jugoslovanski izum za dvig cen.

Drugi spet samovoljno dvigajo cene, saj menijo, da jih sankcije na bodo doletele. Če pa že, potem bodo gotovo blage. Sodišča se namreč redko odločajo za odvzem nezakonito pridobljenega dohodka na račun višjih cen. Popuščajo pod pritiski, da bi OZD tako prišli v težave in bi bila ogrožena socialna varnost delavcev. Zaradi neskladij v našem gospodarstvu je težko biti ravnodušen do takih opozoril. So namreč tudi kolektivni, ki so brez lastne krivde v težavnem položaju. Zato bi dejstvo, da nekdo lahko zapade v težave, pa čeprav dela dobro, prej bilo absurd, kot pa to, da nekdo kljub zamrznitvi dvigne ceno.

GOSPODARSKA ZBORNICA O INOVATORSTVU

RESNEJE GA JEMAT

Občinske raziskovalne skupnosti v Pomurju imajo letno na razpolago od 600 tisoč do 2,6 milijona dinarjev, ki grejo zvečine za sofinanciranje raziskovalnih nalog. Tako je soboška lani sklenila pogodbo z izvajalci za 7 takih nalog, radgonska za 4, ljutomerska za 3 in lendavska za 5. Spotakljivo pri tem je dejstvo, da gre pri nekaterih nalogah za očitno podvajanje; vzemimo samo raziskavo podtalnice v Pomurju, s čimer se ločeno ukvarjajo v Lendavi in Gornji Radgoni in še posebej na ravni republike. Komentar menda ni potreben.

Še zgovornejša je tole: Ljubljanska banka v zadnjih nekaj letih namenja znaten delež sredstev za kreditiranje prenosa raziskovalnih dosežkov v prakso. Tako je denimo v obdobju 1973—81 za okrog 200 domačih inovacij v republiki odobrila 570 milijonov dinarjev kredita. Žal med tistimi, ki so jih dobili, ni nikogar iz Pomurja in dozdeva se, da so pomurske organizacije očitno toliko bogate, da jih krediti ne zanimajo.

Naj ob tem omenimo kot svetlo izjemo Gorenje-Elrad, ki je predlani povečal dohodek z uporabo inovacij za 12,5 milijona dinarjev. Med 82 raziskovalnimi organizacijami v Sloveniji je iz Pomurja samo ena, to je Zavod za ekonomiko in urbanizem, ki naj bi se ji kmalu pridružil še Živinorejsko-veterinarski zavod. Imamo raziskovalno enoto v lendavskem Gorenje-Varstroju, v INA-Nafti pa si prizadevajo, da bi ustanovili dve taki enoti. Relativno močni razvojni oddelki so v Radenski, Avtoradgoni, Gorenje-Elradu, Ina-Nafti. Go-

renje-Varstroju. Tehnostroju, Imgradu, Panoniji in drugje. Po občinah imamo že omenjene raziskovalne skupnosti z delovnimi telesi in pri območni zbornici deluje odbor za inventivno dejavnost. Poleg teh obstaja še skupina delegatov za skupščino republiške raziskovalne skupnosti, ki pa je še ni uspelo predramiti.

Prav gotovo, da so vsi ti najprej poklicani, da zagrižejo v kiso jabolko novatorstva. Veliko jih je, a to je še daleč od množičnosti. Prava množičnost se namreč začne pri inovatorju, točneje v skupini ali krožku za izboljšanje proizvodnje. Najbolj zrele možnosti za nadaljnji razmah te dejavnosti v tej smeri imajo za zdaj v soboški IMP Panoniji. Krožkov, ki so jih uspešno uvedli v drugih državah, med prvimi na Japonskem, ne bi smeli podcenjevati.

x x x

Bilo je to le nekaj spoznanj in razmišljanj iz razprave na zadnji seji izvršnega odbora

medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje v Murški Soboti. Sicer pa sama razprava ni presenečala, bolj presenetljivi so bili podtoni posameznih udeležencev. Ti so hoteli za vsako ceno relativizirati uporabnost razvojno-raziskovalnih in inventivnih dosežkov (koristen predlog, tehnična izboljšava, izum), jo speljati pod vprašanje: koliko nas to stane, in celo dilemo, ki je v bistvu iz trte zvita, komu je in komu ni delovna dolžnost ukvarjati se z inovacijami. Na primeru Mure, kjer so pred leti porabili za izdelavo moške srajce približno 45 minut, danes pa le še 27 minut, je nekdo skušal dokazati, da tudi tehnološki razvoj in boljša produktivnost nekaj šteje. To nesporno drži, a še bolj drži, da brez oprijemljivih podatkov presoja, koliko inventivnosti je v določenem proizvodu, ni sprejemljivo. Vendar to so že podrobnosti, s katerimi se zbornica in včerajšnji regijski posvet o inovacijah in razvojno-raziskovalni dejavnosti v Pomurju ni dosti ukvarjala. Zato pa je včerajšnji posvet zarezal v globino problematike, ki zna v marsičem — pa naj to še tako in tolikokrat ignoriramo — prispevati k ustaliti razburkanosti in kalnih tokov v našem gospodarstvu. Sicer pa boste obširneje o posvetu lahko prebrali v prihodnji številki Vestnika.

B. Žunec

telegrami

PRISTINA — Pri izkoreninjanju negativnih pojavov so na Kosovu že dosegli pomembne uspehe. Doslej so že izselili 61 stanovanj, v katero so se občani vselili protizakonito, lani pa so občani poravnali družbi tudi največji del obveznosti in dolgov.

BEOGRAD — Jugoslovanska banka za mednarodno gospodarsko sodelovanje je odobrila 1,6 milijarde dinarjev za dodatno kreditiranje izvoznih poslov, vrednih približno 37 milijonov dolarjev. Ta banka bo kreditirala letos skupaj za 950 milijonov dolarjev poslov.

TITOGRAD — Na jugoslovanskem tržišču so se prvič pojavili avtomobili »fiat 127 super«. Dobili so jih v titograjskem »Masinoprometu«, prodajati pa jih bodo začeli med 5. in 10. februarjem. Avto ima 1050 kubikov in pet prestav, cena zanj pa je, z vsemi dajatvami, okrog 420 tisoč dinarjev.

PRAHOVO — Čeprav so proizvodne kapacitete tovarne umetnih gnojil v Prahovem le 100 tisoč ton letno, je ta kolektiv v letu 1982 proizvedel 157 tisoč ton gnojil. Le 5 tisoč ton so izvozili na Tajsko, ostale količine pa so prodali v Jugoslaviji. Letos planirajo proizvodnjo 140 tisoč ton umetnih gnojil, vendar je pričakovati, da bo tudi ta plan presežen.

SARAJEVO — Po zadnjih podatkih čaka v Bosni in Hercegovini na zaposlitev več kot 170 tisoč ljudi. To terja po mnenju predsedstva RK SZDL organizirano in stvarno akcijo združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti. Smotnejše naj bi predvsem izkoristili zaposlovanje v kmetijstvu, malem gospodarstvu in drugih proizvodnih dejavnostih.

BEOGRAD — Izvršni svet Srbije je podprl pobudo za sprejetje zakona o tehničnih namenjenih za žetev in mlačev. Doslej je namreč bilo v rabi mnogo starih strojev, ki so porabili veliko več goriva, v izgubo pa je šlo 15 do 20 odstotkov pšenice.

telegrami

Delaj in vladaj...

Nazadnje so tudi v Beogradu uvedli bone za blago, ki ga primanjkuje. Večina občin v Srbiji je to storila že pred leti ali vsaj prej kot v Beogradu. Televizijsko anketiranje občanov o bonih ni dalo kakšnih prepričljivih rezultatov za ali proti distribuciji blaga s pomočjo krajevnih in občinskih oblasti, ker pač mnogi razumno razmišljajo o tem, kako je mogoče zagotoviti preskrbljenost trga: kaj nam pomagajo boni, če ni dovolj blaga? Da bi delili že tako malo še bolj na drobno, nam vsekar ne prija, kakor tudi ne krilatice: bolje je imeti nekaj kot nič, ker nas nazadovanje v gospodarstvu nikamor ne vodi.

Kaj pa pomenijo boni za nas zdaj in v prihodnje? Dovtipneži, ki jih v glavnem mestu ne manjka, menijo, da so boni iz filozofije »delaj in vladaj«, ki je še ni prevladala filozofija »delaj in vladaj«, ki jo zastopa ustava in naše politične opredelitve, odkar smo uzakonili borbeno geslo »delu čast in oblast«. Dovtip, šala, kot politični izraz nezadovoljstva s stanjem, je čisto najkrajše izrečena resnica o tem, kar doživljamo. Doživljamo pa prakso preskrbovanja prebivalstva, ki se ne ujema s temeljnimi načelom samoupravljanja, da je namreč delo sonce, okrog katerega se vse vrti.

PISMO IZ BEOGRADA

Boni so pri tem najmanj pomembni. Najpomembnejše je, da nikjer ne delamo dovolj dobro, da bi lahko povsem izkoristili vse proizvodne možnosti, ki nam jih daje že zelo sodobna tehnologija, da o organizaciji samoupravlja ne govorimo. O tem je bilo že doslej veliko rečenega tudi z najvišjih mest iz ust najbolj pristojnih ljudi in v razpravah najodgovornejših forumov. In vendar ne zavijamo rokavov v proizvodnji temveč v administracijah, kjer je v navadi papirnato urejanje proizvodnje z metodami deljenja premajhnih količin proizvodov, kot da lahko racionalizacija porabe nadomesti racionalizacijo gospodarjenja.

V beograjskih občinah in krajevnih skupnostih, pa ne samo v njih, praviloma v vseh občinah in krajevnih skupnostih, kjer se lotevajo reševanja problemov na način, ki ga kaže uporabljanje bonov in sestavljanje seznamov, po katerih naj bi dobili vsi malo, pa nikdar dovolj, je še marsikaj drugega neustavnega, ne samo deljenje s pomočjo bonov. Tudi na vsem stanovanjskem področju gospodarjenja delijo občine in sivi za stanovanja sredstva brez soglasja občanov — stanovalcev, kakor smo o tem že večkrat govorili na tem mestu, da o tem, da krajevne skupnosti še vedno niso razširjene družine, kakor je to slikovito rečeno o njih, temveč so navadni krajevni uradi, v katerih upokojeenci, ki tukaj igrajo funkcije, igrajo šah, tudi ne govorimo.

Za Beograd lahko rečemo, da je šele nedavno postal skupnost občin, a po dolgotrajnem razpravljanju o tem, pa še vedno bolj na papirju kot zares, in je zatorej tu še vedno pot decentralizacije oblasti neizhojena, kakor je tudi sicer res, da večina občin še vedno planira po starem in da zato stalna konferenca mest in občin Jugoslavije še vedno vodi nekakšno forumsko bitko za ustrezno revizijo srednjeročnih planov, s katero naj bi postali občani bolj motivirani za upravljanje, ne samo s stanovanji, temveč z vsem, kar v mesta sodi in kar jim je prečesto še vedno tabu.

To vedo tudi beograjski sindikati, ki niso povzdignili glas proti bonom, proti metodi upravljanja po načelu »delaj in vladaj«, niti je to storil sindikat Srbije, kakor je nedavno ugotovil Bogoljub Nedeljković, ki se je kot predsednik sveta ZSJ na seji predsedstva sveta ZSJ vprašal, kaj je potem z uresničevanjem splošnega stališča sindikatov o tem, da boni niso rešitev in jih je treba odpraviti ne pa uvajati. To vedo končno tudi vsi drugi, saj se je tudi skupščina SFRJ izrekla proti bonom in za takšno delo, ki bo samo po sebi odpravilo pomanjkanje vseh vrst blaga in bo zagotovilo rast življenjskega standarda. Ustvarjanje je pomembnejše od delitve, ker je ustvarjeno lahko razdeliti, če je ustvarjenega dovolj in vedno več.

Toda za psihozo delitve siromaštva niso krivi samo občinski in krajevni oblastniki, kajti samo oni ne urejajo vsega, zato so predmet vse češćih kritik tudi oni nad njimi, kadar s pisarniškim urejanjem življenja širne samoupravljanja samo še bolj zavozlajajo, pa v imenu interesov samoupravljalcev, namesto da bi jih razpletali.

Viktor Sirec

PRED RDEČIM PRAPOROM (1)

Kdo vleče krajši konec?

Delegat Jože Moravec iz križevskih opekarn bo imel, skupaj z Dragom Leinerjem iz lendavske Gorenje-Varstroja, na letošnjem 15. srečanju samoupravljalcev v Kragujevcu 15. in 16. februarja, bolj znanim pod imenom Rdeči prapor, marsikaj za povedati. Tako lahko sklepamo po četrtkovni javni razpravi, ki jo je za poslovodne in strokovne delavce iz organizacij združenega dela, predsednike delavskih svetov in predstavnike družbenopolitičnih organizacij pripravil občinski sindikalni svet v Ljutomeru. Nosilna tema je bila: odgovornost poslovnih in strokovnih organov ter delavskih svetov za uveljavljanje samoupravnega sporazumevanja med udeleženci v reprovergi, kar bo tudi rdeča nit Rdečega prapora.

Za 5 milimetrov debelo pločevino mora ljutomerski Tehnostroj plačati slovenskim železarnam 25 dinarjev, profil, ki ga izdelava, pa je vreden le 18 dinarjev. Sava iz Kranja dobavlja gume avto-prevoznikom le za plačilo v devizah.

Oboje — in še marsikaj drugega — nosi »firmo« samoupravnega sporazuma.

Črnega kajpada, s katerimi smo — bolj kot kdajkoli prej — dobesedno preplavljeni.

Vendar pri iskanju razlogov za to in »grešnega kozla« ne uperimo prsta precej na državo, marveč si najprej sami izprašajmo vest. Kaj hitro bomo namreč prišli do spoznanja, da je država morala vzeti cenovne vaje v roke, sicer bi bilo še slabše. Krajši konec v reprovergi, se pravi na poti od primarne proizvodnje do trgovine, vselej potegne končni proizvajalec.

Najbolj sveži primer so cenovna neskladja v proizvodnji in predelavi mleka in mlečnih izdelkov. To se ne hote zdi kot posamešno dejstvo, da bi morali dobiti znatnejšo težo dohodkovni odnosi v reprovergi, ob upoštevanju sveto-

vne produktivnosti in ekonomskih zakonitosti.

Samoupravni sporazumi so po mnenju družbenega pravobranilca samoupravljanja Franca Kolarica »farsa« dohodkovnih odnosov, saj denimo skupnega rizika — po domače bi dejali: držati skupaj v dobrem in slabem — sploh ne uvajajo, kaj malo jim je mar za občasna nihanja v proizvodnji in tako naprej.

Imajo pa zato, kar je v vsej tej poplavi predpisov, dogovorov in sporazumov vzodenelo, enakopravno veljavo kot poslovne pogodbe. Vsebujejo skratka določbe glede kazenske odgovornosti, le vztrajni nismo in ne gremo do konca.

Bilo bi sicer dobro pomesti pred lastnim pragom, vendar tudi pravobranilcu samoupravljanja pred tremi leti ni uspelo, da bi zbral celovite podatke o tako imenovanih črnih, še bolje povedano, izsiljevalskih samoupravnih sporazumih v pomurskem združenem delu, čeprav zagotovo obstajajo.

Običajno sporazumi veljajo vse dotlej, dokler veljajo tudi cene. Ko se cene spremenijo, pa kakor se kdo znajde. Bažična industrija je na svojem

bregu, finalisti so na svojem, predelovalci pa med kladivom in nakovalom. Če smo še določnejši: majhni tozdi ali enovite delovne organizacije se v velikih, sicer fizično zaokroženih ekonomskih sistemih, kakršni so sozd ABC Pomurka, Uniles, Elkom, Ina in drugi, nemalokrat čutijo brezmočne, skorajda kot tarča izsiljevanj. To se seveda ne more vleči v nedogled, marveč bo treba prej ali slej sesti za zeleno mizo in odkriti karte.

Direktor Mlekoprometa Miro Steržaj je dobesedno menil: »Po moje ne more biti drugače: če dvignemo ceno surovine, je treba dvigniti tudi ceno končnega izdelka. Standard in cene na drobno pa le držimo v šahu in glede deviz nobenega slepomišenja: ustvarja jih združeno delo, ne država, torej ima združeno delo vso pravico, da z njimi razpolaga. O tem pa se je treba dogovarjati na republiškem ali zveznem siseotu...

Ob rob dvehurni, tehtni in kleni razpravi, naj zapišemo, da bo imel delegat Jože Moravec na letošnjem Rdečem praporu v Kragujevcu — na njem bo sodelovalo približno 500 delegatov s 120 referati na temo uresničevanje posamezne in kolektivne odgovornosti v boju za socialistično samoupravno preobrazbo — res kaj za povedati. Med drugim to, da bomo morali tudi med občinami, da ne omenjamo republik in pokrajin, podreti plotove in prekoračiti Rubikon, ki se imenuje samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje.

Branko Žunec

ZAČASNI PROGRAM IN PRISPEVNA STOPNJA

Delegati skupščine občinske zdravstvene skupnosti v Murski Soboti so na zadnjem zasedanju razpravljali in sklepali o nekaterih pomembnih vprašanih zdravstva, kot so delovni načrt skupnosti, prispevna stopnja, program zdravstvenega varstva, valorizacija prispevkov uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva in osnutek samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva v SR Sloveniji.

Zataknilo se je pri obravnavi prispevne stopnje za zdravstveno varstvo, ker se delegati zbora izvajalcev niso strinjali s predlagano stopnjo, ki je usklajena z dovoljeno porabo v občini in ki ne zagotavlja potrebnih sredstev za zdravstveno varstvo. Pri pombe so bile tudi na višino predlaganih prispevkov od kmetijstva, ki da so previsoki. Šele, ko so se naposled sporazumeli, da gre za začasno prispevno stopnjo (to pa v materialu ni bilo zapisano), ki se lahko po treh mesecih spremeni glede na dotok sredstev, je bila prispevna stopnja izglasovana. Ta znaša 1,17 odstotka iz osebnega dohodka, 9,99 odstotka iz dohodka in 0,60 odstotka iz dohodka za investicije. Kmetje pa bodo plačevali 43 odstotkov od katastrskega dohodka, 20 odstotkov od drugih dohodkov kmetijstva in 1,973 dinarjev pavšalnega prispevka na kmetijsko gospodarstvo. Sprejeti je bil tudi sklep, da se do naslednje seje skupščine pripravi prikaz obremenitve kmetov za zdravstvo v ostalih regijah v Sloveniji. Pri obravnavi začasnega programa zdravstvenega var-

stva za letošnje leto je bilo ugotovljeno, da so bili v zadnjem času doseženi pozitivni vsebinski premiki v zdravstvenem varstvu, da pa so še vedno notranje rezerve pri porabi zdravil, zdraviliškega zdravljenja in prevoznih z rešilnimi avtomobili. Delegati so sprejeli začasni program zdravstvenega varstva, dokončnega pa bodo sprejeli do 20. marca letos, ko bodo znani vsi pokazatelji in izhodišča za njegovo oblikovanje. Delegati so namreč z zadovoljstvom sprejeli informacijo, da vse kaže, da bo občinska zdravstvena skup-

nost v Murski Soboti končala letošnje poslovno leto brez primanjkljaja, sanirana pa bo tudi izguba iz prejšnjih let. K takemu stanju sta pripomogla večje izplačilo osebnih dohodkov v mesecu decembru in višja prispevna stopnja. Sprejeta je bila tudi lista valoriziranih prispevkov uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva, ki so v globalu višji za 15 odstotkov, dokončno pa bodo usklajeni, ko bo sprejet nov samoupravni sporazum o uresničevanju zdravstvenega varstva v SR Sloveniji.

F. Maučec

LENDAVA

SLO in DS še ni samoupravna kategorija

V lendarški občini ugotavljajo, da z vključevanjem krajevnih skupnosti, čeprav so naredili veliko pri podružabljanju SLO, niso uspeli pri samoupravnem urejanju obrambnih priprav. Proces podružabljanja sistema splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite je dobil širši razmah in postal pomembna dejavnost velikega števila organov in organizacij in vseh dejavnikov političnega sistema, toda ta dejavnost še ni postala del rednega dela delegacij, to pa pomeni, da še ni zaživel mehanizem samoupravnega odločanja in delovanja. Še vedno sloni vse preveč dela na nekaterih občanah, premalo pa je neposrednega angažiranja in organiziranja delovnih ljudi in občanov. Naloge s področja obrambnih priprav so pa seveda take narave, da jih mora opravljati kar najširši krog ljudi. Vse preveč se problematika poenostavlja na nekatere osnovne naloge, kot da ni pomembno, kakšna je varnostna kultura v krajevnih skupnostih, kakšna je cestna preventiva in ne nazadnje, kako so občani in delovni ljudje pripravljeni delovati v civilni in narodni zaščiti. Vse te slabosti, menijo v lendarški občini, bo mogoče odpraviti s kvalitetnejšim načinom ozbraževanja in usposabljanja, kateremu bodo v letošnjem letu namenili posebno pozornost.

Jani D.

RADGONSKO OBRTNO ZDRUŽENJE OPRAVILO PREGLED LETNEGA DELA

Poglabljanje vezi z obrtniki

Obrotno združenje, ustanovljeno v februarju leta 1979 kot organ zbornice in vseh samostojnih obrtnikov občine, trenutno združuje 187 obrtnikov in 287 občanov, katerim je to postranski poklic. To število se kljub stagnaciji v prejšnjih letih povečuje, saj si prizadevajo, da bi z urejenimi medsebojnimi odnosi znova pridobili medse vse obrtnike v občini. Pri tem so naleteli na posluh pri novih občinskih organih in upravičeno se nadejajo, da bodo skupno gradili pot dolgoročnega razvoja drobnega gospodarstva v občini, k čemu mora prispevati tudi pravilna davčna politika. In prav v tem je ena najvažnejših nalog skupščine in izvršnega odbora.

Med vsemi štirimi komisijami je bila lansko leto najbolj delovna komisija za ekonomsko politiko. Svoje pravo mesto, to so pokazale tudi volitve, pa je dobil med obrtniki in njihovimi zaposlenimi delavci tudi delegatski sistem. Na tem področju v okviru združenja opažajo nove kakovostne premike. Pomembne korake so storili pri zbiranju in delitvi stanovanjskih sredstev, teh je bilo lani med 14 delavcev razdeljenih skoraj en milijon in štiristo tisoč dinarjev, nekaj pa jih je dobilo kredite iz sredstev za vzajemnost.

Obrotno združenje pa ni stalo ob strani tudi vsem stabilizacijskim prizadevanjem, kar velja tudi za problematiko plačevanja družbenih obveznosti. Skupaj s pred-

stavniki občinskega izvršnega sveta so se spoprijeli s problemom oskrbe s pogonskimi gorivi in ga brez večjih problemov razvozlati. V združenju pa tudi spremljajo razvoj drobnega gospodarstva v razvitejših območjih in tu tujini. V ta namen so si ogledali več sejmov v domovini in tujini, sami pa sodelujejo predvsem na radgonskem sejmišču in celjskem sejmu, kjer redno pobirajo priznanja.

Na redni letni skupščini so delegati skupščine obrtnega združenja sprejeli tudi program dela za letos. V ospredju nalog je izvajanje občinskih planskih dokumentov, ki opredeljujejo razvoj drobnega gospodarstva in samostojnega dela. Prizadevali pa si bodo še za večjo uveljavitev združenja in medsebojnega povezovanja samostojnih obrtnikov in obrtne zadruge.

V. Paveo

OBČINSKA POLITIČNA ŠOLA

V Gornji Radgoni je v ponedeljek pričela z delom občinska politična šola. Ob ponedeljskih, središčih in petkih popoldne jo v prostorih radgonske delavske univerze obiskuje 25 slušateljev iz osnovnih organizacij ZK. Program, ki ga je pripravila komisija za idejnopolično usposabljanje pri CK ZKS, je prilagojen občinskim razmeram. Šola bo trajala s seminariskim delom 120 šolskih ur, predavatelji pa so zunanji sodelavci DU in drugi družbenopolitični delavci.

vp

SK SEMENARNA LJUBLJANA, KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA TOZD TRGOVINA, Gospo-svetska c. 5, Ljubljana

objavlja prosto delovno mesto

poslovodja

prodajalne Beltinci (za nedoločen čas)

Pogoji:

1. Srednješolska izobrazba kmetijske smeri, 2 leti delovnih izkušenj, 3-mesečna poizkusna doba.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 15 dneh na naslov SK Semenarna PE Maribor, Vetrinjska 30/1, kjer dobijo tudi vse potrebne informacije.

Kandidate bomo v roku 30 dni obvestili o opravljeni izbiri.

ZK mora voditi usklajeno akcijo

Zveza komunistov mora imeti do nekaterih problemov v občini povsem opredeljen odnos, da bi lahko vodila usklajeno akcijo v okviru frontne organizacije socialistične zveze. Tu obstaja dvomno še veliko neizkoriščenih možnosti, zlasti glede enotnega obravnavanja posameznih zadev.

To so nekateri od zaključkov s seje predsedstva občinskega komiteja zveze komunistov v Murski Soboti, ko so razpravljali o osnutku programa dela za leto 1983. Rečno je bilo, da bo v prvi polovici meseca marca tudi programska konferenca občinske organizacije ZK, ki bo sprejela naloge murskosoboških komunistov, ki so usklajene s programi dela ostalih družbenopolitičnih organizacij in delegatsko sestavljene skupščine.

V razpravi so člani predsedstva občinskega komiteja sprejeli operativni program dela občinskega komiteja in njegovih organov za letošnje leto. Iz njih izhaja, kot so poudarili, iz dokumentov zveznega in republiškega kongresa ZK ter temeljnih usmeritev partijske organizacije vseh področjih družbenega življenja. Pri tem so konkretno opredelili osnovne naloge z roki in koordinatori priprav. Tako bodo okrog 20. februarja na seji občinskega komiteja stnili ugotovitve in sklepe iz javne razprave o idejni in akcijski usposobljenosti ter organiziranosti ZK v občini. Ob koncu tega meseca pa spregovorili tudi o nalogah komunistov pri krepitvi SLO in DS. Marca bo na vrsti področje združevanja dela in sredstev, ki bistvene sestavine stabilizacijske politike in uveljavljanja družbenolastniških odnosov. Za april pa načrtujejo skupno sejo OK ZKS in OK ZSMS, na kateri bi podrobneje spregovorili o mestu in vlogi mlade generacije v boju za nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih odnosov. O aktualnih vprašanih s področja socialne oziroma kadrovske politike pa bodo razpravljali o obdobju maj-junij. Kot načrtujejo, bodo septembra ocenili uresničevanje stališč in usmeritev 11. seje CK ZKS, OK ZKS in problemske konference ZKS o kmetijstvu v murskosoboški občini. Oktobra pa aktivnost komunistov pri uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih.

Na seji pa so tudi podprli prizadevanja za ustanovitev sveta občine Murska Sobotina in se vzeli, da se pravice in dolžnosti članov sveta, njihovo število in obveznosti do družbenopolitične skupnosti in organizacij opredelijo v poslovniku omenjenega odloka.

Milan Jecić

LENDAVA — Delegacija krajevnih skupnosti je na seji občinske skupščine postavila vprašanje, kakaj so v restavraciji Rudar v neposredni bližini osnovne šole Drago Lugarič postavljeni igralni avtomati. Zahtevala je, naj jih odstranijo, namesto tega pa naj bi dali mladini prostor, kjer bi se lahko ukvarjala z družbeno koristno dejavnostjo. Mladina v Lendavi zares nima svojega prostora, zato pa je njena dejavnost temu primerna. Čudno se zdi, da za mlade, ki delajo v delovnih organizacijah ali se učijo v šolah, ne najdemo primerne prostora za delovanje. O tem bi se morale gotovo zamisliti tako šole kot delovne organizacije in občinske družbenopolitične organizacije.

LENDAVA — Zbori občinske skupščine so dali na zadnji seji soglasje k ustanovitvi zdravilišča pri »Integral« delovni organizaciji Golfurist TOZD Gostinstvo Lendava. Ustanovitev zdravilišča je v skladu s planskimi dokumenti razvoja občine Lendava in v skladu s programom zdravstvenega varstva v občini. Nov hotel Lipa je bil namreč grajen tudi zaradi tega, da v njem izkoristijo termalne vode tudi v zdravstvene namene. Termalni del hotela je začel obratovati šele pred nedavnim.

DOBROVNIK — V vasi bi želeli v tej zimski sezoni poslušati predavanja o vinogradništvu, kuhanju in šivanju. Dobrovniški vinogradi so iz leta v leto bolj urejeni, več je zlahtnih tri, zato bi se vinogradniki radi naučili sodobnega vinogradništva in kletarjenja. Več mladih deklet in žena je izrazilo željo po tečajih šivanja in kuhanja. Delavska univerza bo sicer organizirala tovrstne tečaje na podlagi dogovora in razpisa, vendar pa ob tem ne bi smela ostati ob strani tudi krajevna skupnost, glede vinogradništva pa tudi ne kmetijska zadruga in kmetijska zemljiška skupnost.

MURSKA SOBOTA — Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje bo zastavila ves svoj ugled in vpliv, da bi pri pristojnih republiških organih (izvršnem svetu, gospodarski zbornici, siseotu in drugih) izposlovala rešitev za »agonijo naftega dvoživkarja« iz Lendave. Grozi mu popoln finančni krah in s tem stečajni postopek kar bi pomenilo, da bi se okrog 1100 delavcev Ina-Nafte letos znašlo na spisku iskalcev zaposlitve. Tako so na zadnji seji izvršnega odbora sklenili člani pomurske gospodarske zbornice v Murski Soboti. Na njej so poleg tega pretresali razvojno-raziskovalno in inventivno dejavnost, o čemer so obširneje razpravljali tudi na včerajšnjem regijskem posvetu pomurskega medobčinskega sveta SZDL v Murski Soboti. (O problematiki v INA-Nafti in novatorstvu v Pomurju obširneje pišemo v tej oziroma prihodnji številki.)

LENDAVA — Predsedstvo občinske gasilske zveze je na posvetovanju s predsedniki, tajniki in blaginiki gasilskih društev sprejelo program in organizacijo dela v gasilskih društvih za letošnje leto. Dogovorili so se tudi o vodenju finančnega poslovanja v društvih in strokovnem izobraževanju gasilcev. Strokovnemu izobraževanju bodo tudi v letošnjem letu namenili največ pozornosti, saj je v zadnjih letih v vrste gasilcev prišlo več mladih. Na posvetovanju so se dogovorili tudi o pripravah na izvedbo občinskih zborov oziroma konferenc gasilskih društev.

LENDAVA — Predsedstvo občinske konference SZDL sodi, da je potrebno v občini storiti več, da bi se lahko mladi, ki so končali šolanje, zaposlili. Opozorilo je na izredno slabo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih, ob tem pa ugotovilo, da je kar 800 zaposlenih brez dokončane osemletke. Več bo potrebno storiti tudi na področju poklicnega izobraževanja, saj je še vedno velik razkorak med željami mladih in potrebami združenega dela v občini glede izbire poklica. V nekaterih delovnih organizacijah bo potrebno ugotoviti možnosti za uvedbo več izmenskega dela. Na seji predsedstva so sprejeli še program dela INDOK centra za letošnje leto.

LENDAVA — Na seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov so razpravljali o predlogu samoupravnega sporazuma o uresničevanju načrta zaposlovanja v letošnjem letu. Lanskoletni načrt zaposlovanja ni bil uresničen, predvsem zaradi velikih težav organizacij združenega dela pri poslovanju. Delovne organizacije v občini že dalj časa ne vlagajo v razširitev proizvodnje in v nove programe, to pa vpliva na vedno večjo brezposelnost. Sindikati menijo, da bo potrebno sprejeti konkretnije ukrepe v občini, da bi se zagotovila vsaj minimalna rast zaposlenosti. Na seji predsedstva so sprejeli še program družbenopolitičnega usposabljanja v sindikatih za letošnje leto.

MURSKA SOBOTA — Kar 91 raznih gradiv iz pristojnosti skupščine občine in izvršnega sveta, 29 normativnih aktov in 26 področij obravnave republiških skupščinskih dokumentov bo resnično terjalo od članov murskosoboškega izvršnega sveta posebno angažiranost. Omenjene naloge namreč izhajajo iz sprejetega programa dela za letošnje leto, ki je podrobneje opredeljen po trome-sejih, kar je osnova za konkretne naloge vsak mesec posebej. Osrednja pozornost pa bo veljala področju kmetijstva, kovinsko-predelovalni in tekstilni industriji, ki sodijo med prednostne panoge v občini. Niso pa prezrli tudi ostalih področij gospodarstva in družbenih dejavnosti. M. J.

LENDAVA — Občinski svet zveze sindikatov, komite ZKS in izvršni svet skupščine občine so pripravili posvet o izvedbi aktivnosti ob zaključnih računih za leto 1982. Na posvetu so sodelovali tudi predstavniki medobčinske gospodarske zbornice, službe družbenega knjigovodstva in družbeni pravobranilec samoupravljanja. Na bližnjih razpravah o zaključnih računih bo potrebno vsestransko informirati delovne ljudi o poslovanju v lanskem letu, zlasti pa o težavah, ki so to gospodarjenje spremljale. Posvetovanja so se udeležili predsedniki osnovnih organizacij sindikata, sekretarji ZK in predsedniki delavskih svetov.

do tedna

ZA DRUŽBENA DENARNA NADOMESTILA V RADGONSKI OBČINI

Čez 9 milijonov dinarjev

Toliko so namenili izplačati v obliki družbenih denarnih nadomestil v letu 1982 vsem socialno ogroženim občanom na predlog sveta za socialno skrbstvo pri tej občinski samoupravni interesni skupnosti. Verjetno pa bo ta številka ob zaključnem računu še višja.

Precej, v največji meri, pa je to posledica specifičnih razmer v tej občini, v kateri še vedno živi precej ostarelih občanov, ki so delovno in izrabili še v predvojnih letih v viničarskih odnosih. Sicer pa podrobneje ureja to področje pravilnik o družbenih denarnih pomočeh v socialnem skrbstvu pomurskih občin iz leta 1976. Ta za občino Gornja Radgona poleg nujenja materialne pomoči vsem kategorijam ogroženih občanov zajema še krije pogrebnih stroškov v določenih primerih in postpenalno pomoč.

Največ sredstev iz naslova družbenih denarnih pomoči odpade za delno ali celotno krije stroškov bivanja občanov v splošnih in posebnih socialnih zavodih. Tu lahko gre v posameznih primerih tudi do zneska 10.000 dinarjev mesečno, tako da so lansko leto za 33 varovancev namenili 3.470.000 dinarjev. Skoraj 1.600.000 dinarjev pa namenijo tistim, ki so jim ta sredstva edini vir dohodka za preživljanje (vsakemu 4.300 dinarjev mesečno). Lep del je gre tudi za rejništvo: za 45 občanov plačujejo rejnino v razponu od 3.700 do 7.000 dinarjev v skupnem znesku čez 1.650.000 dinarjev.

Od preostalega pa namenijo del še za občasno brezposelne v zimskih mesecih, enkratno denarno pomoč za letovanje socialno ogroženih otrok ... Zajeti je precej občanov, kljub temu da opažajo, da v nekaterih kategorijah število že upada.

VESTNIK
V VSAKO
HIŠO

Usposablja- nje in izo- braževanje

Do meseca aprila so si za-
dali v radgonski frontni orga-
nizaciji obilico nalog s pod-
ročja izobraževanja. Za uspo-
sabljanje vodij delegacij
poteka ta čas (od 23. januarja
do 6. februarja) izobraže-
vanje 2286 delegatov. S pod-
robno izdelanim programom,
katerega osnovni namen je
priprava delegatov za delo v
tretjem mandatnem obdobju,
bodo obiskali vse delegacije v
krajnih skupnostih in orga-
nizacijah združenega dela. Na
enodnevnih seminarjih se
srečujejo delegati poleg osno-
vnih tem, v katerih se po-
glavljajo spoznanja o našem
političnem sistemu socialni-
stičnega samoupravljanja,
uresničevanju načela svo-
bodne menjave dela... s po-
vsem praktičnimi izkušnjami
o delu delegacij in njihovih
nalogah. Nedvomno pomem-
ben kamen v delegatskem
mozaiku!

Za marec pa pripravljajo pri-
KOO za družbeno usposab-
ljanje pri OK SZDL izobra-
ževanje za delegate družbe-
nopolitičnega zbora SO in
predsedstva občinske frontne
organizacije. Za to želijo pri-
dobiti dr. Cirila Ribičiča, s
katerim bi pripravili uvodni
razgovor. V nadaljevanju že-
lijo doreči in spoznati dejan-
sko vlogo in položaj družbe-
nopolitičnega zbora, njegovo
razmerje do DPO, procese
usklajevanja DPO znotraj
SZDL, razmerje DPZ do
ostalih dveh skupinskih zbor-
ov, predvsem pa normativno
urejenost in način dela tega
zbora.

S tem pa izobraževalni
program še ni izčrpan, saj so si
zadali nalogo, da v tem času
izvedejo izobraževanje pred-
sednikov hišnih, potrošniških
in poravnalnih svetov.

vp

ANKETA MED VODJI DE- LEGACIJ V RADGONSKI OBČINI OPOZORILA NA

Slabosti in potrebne usmeritve

V mesecu decembru je OK
SZDL v sodelovanju z delav-
sko univerzo organizirala
usposabljanje za vodje dele-
gacij. Ob tej priložnosti so
pripravili med udeleženci izo-
braževanja tudi zanimivo an-
keto, ki je opozorila na slabosti
na vrsto problemov in
slabosti, s katerimi se sreču-
jejo pri svojem delu, nakazala
pa tudi predloge in usmeritve
za izboljšanje delovanja dele-
gacij in konference delegacij ter
skupščinskega sistema.

Po mnenju anketirancev —
gre za 150 vodij temeljnih de-
legacij iz OZD in KS, vodij
posebnih, splošnih in združe-
nih delegacij iz OZD ter le-teh
iz KS — se že na začetku dela
v tretjem mandatnem obdobju
vretujejo v težavami. Te so
posledica obžalovane neresnosti
in nezainteresiranosti delega-
tov, kar se odraža predvsem v
delovanju združenih delegacij
in v konferencah delegacij.
Vzroki so objektivni in sub-
jektivni. Med prve prištevajo
šibko izobrazbeno strukturo,
nepovezanost z DPO in sa-
moupravnimi organi v okoljih,
kjer delujejo, pa še večizmen-
sko, terensko delo in nena-
zadnje neustrezna delegatska
gradiva in priprava sej. Oboje
je mnogokrat preobsežno.

Poseben problem je nes-
klopnost sej. To, menijo, bo
mož izboljšati z usklajitvijo sej
skupščin in z večjo izobrazbo
delegatov s pomočjo semina-
rijev, pomoč pa pričakujejo tudi
od vseh ostalih oblikovalcev
družbenih tokov in strokovnih
služb. Gradiiva si želijo, kar se
da kratka in jasna, vsebujejo pa
naj poleg pojasnitvenih vzrokov
še rešitve, in to več. Nenazad-
nje pa je potrebno sklopčnost
zagotoviti z zaostreno odgo-
vornostjo, pa tudi za menjavo
neaktivnih delegatov.

vp

DELEGATSKI VODNIK

Po odgovore na republiko

Kakšna je vsebina delegatskega odločanja oziroma kakovost
delegatskih odločitev? Vprašajmo se določene: ali se proučuje in vrednoti
razredno-socialna vsebina teh odločitev? V kolikšni meri vsebine odločitev
prispevajo k uresničevanju razredno socialnih ciljev? Kako se v praksi
uresničuje dialektična sinteza kratkoročnih in dolgoročnih interesov
delavskega razreda? Kako združujemo na demokratičen način parcialne in
splošne interese, kako usklajujemo zavestno in spontano?

Pomurskih delegatov pa ne daje
radovednost le v občinskih skup-
ščinskih klopeh, marveč se po
odgovore napotijo tudi na republi-
ko. V ta namen imajo oblikovane
skupine delegatov za zbere
republiške skupščine in zbere
posameznih interesnih skupnosti.
V prvem letu tretjega mandatnega
obdobja so se že kar nekajkrat
oglasili. Tako so skupine delegatov
iz Murske Sobotice, Ljutomerja in
Lendave na zasedanju zbora občin
13. decembra lani postavile kar
troje vprašanj.

USODA SOBOŠKEGA KATA- STRA

Sobočane je zanimalo naslednje:
zakon o zemljiškem katastru je bil
v skupščini SR Slovenije sprejet le-
ta 1974 (Uradni list SRS, šte. 16/74). V 19. členu določa, da
republika programira in financira
izdelavo zemljiškega katastra za
območja, kjer ta še ne obstaja. V
40. členu določa, da je treba iz-
delati zemljiški kataster za ob-
močja, kjer še ne obstaja, v osmih
letih od njegove uveljavitve. Ose-
mletni rok je potekel, v občini
Murska Sobota pa je še vedno 11
katastrskih občin, za katere ne
obstaja zemljiški kataster niti
ustrezna zemljiška knjiga. Te
katastrske občine so: Rankovci,
Gorica, Lemerje, Pordašinci,
Predanovci, Puževci, Skakovci,
Strukovci, Salamenci, Topolovci
in Zenkovci na skupni površini
4.354 hektarjev ali 6,3 odstotke
površin. Na jesen so delavci
geodetskega zavoda pričeli s kata-
strskimi meritvami v šestih kata-
strskih občinah, kjer so načrtovane
melioracije in komasacije na okrog
tisoč hektarjih. Dela so ustavili,
čeprav so meritve oz. urejen kata-
ster in zemljiška knjiga osnova za
njihov pričetek. Pojasnilo za usta-
vitev del je v pomanjkanju sred-
stev.

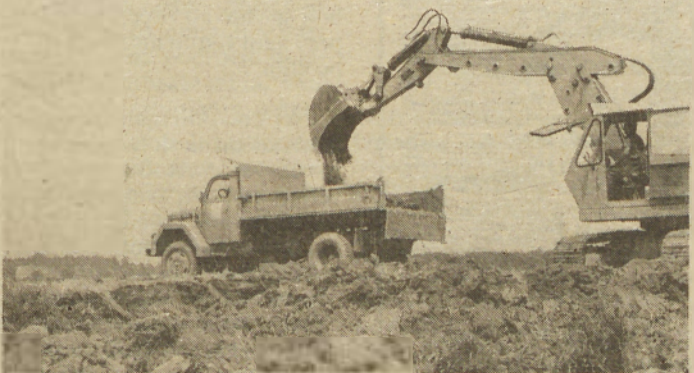
Skupina delegatov bi bila rada
dobila odgovor na vprašanje, kaj
namerava storiti republiški izvršni
svet za izpolnitev določil 40. člena
zakona o zemljiškem katastru in s

izdelava zemljiškega katastra v
obsegu 648 obračunskih hektarjev
iz prejšnjega srednjeročnega
obdobja.

V osnutku zakona o proračunu
za leto 1983 je predvideno za
izvedbo geodetskih del le 54
milijonov od potrebnih 207 milio-
nov dinarjev (letna obveznost po
odloku znaša 117 milijonov, valo-
rizacija za leto 1981 in 1982 pa zna-
šata 90 milijonov dinarjev). Med
drugimi ukrepi so ustavljena začet-
na dela pri izdelavi zemljiškega ka-
tastra na 11 katastrskih občinah,
ki jih je pričel izvajati Geodetski
zavod Slovenije. Sicer pa bi bilo
potrebno zanj zagotoviti 83 milio-
nov dinarjev. V skladu s pred-
videnimi sredstvi v osnutku zakona
o proračunu za leto 1983 in ob u-
poštevanju obveznosti do vseh
udeležencev dogovora, bi bilo
možno za izvedbo zemljiškega ka-
tastra v občini Murska Sobota na-
meniti približno 11 milijonov di-
narjev. S temi sredstvi bi bila
izvedena večina del v štirih ka-
tastrskih občinah, kjer se bodo v
letu 1983 izvajale melioracije in
komasacije (Brezovci, Gorica, Le-
merje in Predanovci), dokončali
pa bi jih v letu 1984. Izvršni svet
skupščine SR Slovenije bo spričo
vsega tega prioriteto obravnaval
možnosti za zagotovitev še dodat-
nih finančnih sredstev za leto 1983
v višini 14 milijonov dinarjev, s
katerimi bi bilo možno opraviti
večino del na izdelavi zemljiškega
katastra še v dveh katastrskih ob-
činah: Skakovci in Salamenci. Preostala finančna sredstva za
dokončanje izdelave katastra v na-
vedenih šestih katastrskih občinah
ter za izdelavo v preostalih petih
občinah, pa bodo zagotovljena v
letih 1984—85.

NAFTNA SUŠA V LJUTOMERU

Ljutomerčani so bili še bolj
določni. „Skupina delegatov za
zbor občin SR Slovenije in
zbor združenega dela SR Slove-
nije kulturno-prosvetno podro-
čje s sedežem v Ljutomeru
je na seji dne 17. novem-

Ob vseh ugodnostih in prednostih, ki jih prinašajo posegi v kmetijska
zemljišča, znajo vendarle biti za občine kaj trpek finančni grizljaj.

kakšno zamudo računa, da bodo
katastrske meritve na območju
omenjenih 11 katastrskih občin
opravljene.

V dokaj obširnem odgovoru je
naslovnik podrobneje posegel v
zgodovino izdelave zemljiškega
katastra v občini Murska Sobota,
da bi nato dal konkretno pojas-
nilo.

Izdelava zemljiškega katastra za
preostalih 11 katastrskih občin v
obsegu 4.354 hektarjev je bila
vključena v program geodetskih
del za obdobje 1981—85. Predvi-
deno je bilo, da se začnejo dela
izvajati v letu 1982, dokončali pa
naj bi jih v letu 1984, ker objektiv-
no v krajšem roku to ne bi bilo
mogoče. Tak program je sprejela
skupščina SR Slovenije na osnovi
zakona o zemljiškem katastru z
odlokom o srednjeročnem progra-
mu geodetskih del na območju SR
Slovenije za obdobje 1981—85 in
njegovem uresničevanju (Uradni
list SRS, šte. 38/81). Za izvedbo
srednjeročnega programa geodet-
skih del pa je bil podpisan tudi
dogovor (Uradni list SRS, šte. 28/82), katerega so podpisali
izvršni sveti občin, izvršni svet
skupščine SR Slovenije ter dve
samoupravni interesni skupnosti in
geodetske delovne organizacije.
Zaradi zmanjšanja sredstev
splošne porabe v letu 1982 so bila
zagotovljena nižja republiška
proračunska sredstva, zato je bila
v tem letu končana predvsem

bra 1982 obravnavala problema-
tiko preskrbe z naftnimi deriva-
ti in ugotovila, da je po-
manjkanje naftnih derivatov in
predvsem dizel goriva v občini že
tako kritično, da povzroča resne
težave ne samo v kmetijstvu,
ampak tudi v industrijski proiz-
vodnji, saj je v nekaterih orga-
nizacijah združenega dela ohro-
mel ne samo transport izdelkov,
ampak celo notranji transport. Ta-
ko stanje povzroča zastoj v
proizvodnji in s tem izpad že tako
nizkega dohodka, obtemem pa
kopičenje zalog proizvodov. Pri-
oriteto smo reševali oskrbo s
plinskim gorivom za kmetijstvo,
predvsem za spravilo sladkorne
pese, kar je močno povečalo pora-
bo tega goriva. V mesecu novem-
bru oskrbuje z gorivom za spravilo
sladkorne pese ena črpalka. Kljub
temu, da smo omejili izdajo goriva
na 50 litrov na porabnika, ne
moremo zagotoviti pokrivanja
najnujnejših potreb.

Odgovor so Ljutomerčani do-
bili od namestnika predsednika
republiškega komiteja za energeti-
ko Cveta Majdica.

„Oskrba s srednjimi destilati
(plinsko olje, kurilno olje za
gospodinjstvo) je kritična že od
meseca septembra. Količine šred-
njih destilatov iz domačih rafinerij
in posojila od zveznega zavoda za
materialne rezerve industrijskih
proizvodov niso zadostovale niti
za 50 odstotkov pokrivanja pot-

reb. V pogojih omejene oskrbe je
izvršni svet skupščine SR Slovenije
v sodelovanju z odgovornimi
organizacijami, interesnimi
skupnostmi in splošnimi združenji
ugotovil kategorije porabnikov, ki
imajo pri oskrbi s plinskim oljem
prednost. Te kategorije porabni-
kov so: mestni in primestni avto-
busni promet, železnica, prevozi
na delo in z dela, razvoz hrane in
kmetijstvo. Navedene kategorije
porabnikov so potrošile v po-
sameznih dneh tudi do 60 odstot-
kov vseh razpoložljivih količin.
Zato je bilo nujno na vseh ostalih
sektorjih potrošnje omejiti pro-
dajo plinskega olja ali jo za ne-
katere dejavnosti celo ustaviti. Sa-
mo za organiziranje akcije spravila
sladkorne pese v pomurskih obči-
nah je bilo potrebno dnevno iz-
dvajati okrog 20 odstotkov vseh
razpoložljivih količin plinskega
olja. Na osnovi navedenih podat-
kov je razumljivo, da so bile ne-
katere gospodarske dejavnosti
slabše oskrbljene oziroma, da se
je v drugi polovici novembra, ko je
bila večina del pri spravilu slad-
korne pese opravljena, stanje delo-
no izboljšalo.

OTEŽEN MALOOBMEJNI PROMET

Lendavčane je vznemirila uvedba
depozita za dinarje, ki jih imajo
občani pravico odnesti iz Jugoslavi-
je (Uradni list SFRJ, šte. 62/82).
Po 4. členu uredbe lahko gredo
občani v maloobmejnem prometu
iz Jugoslavije čez mejo petkrat na
leto, ne da bi položili depozit v
smislu prvega člena navedene ured-
be. Glede na to, da je po predpisih
LR Madžarske potrebno ob vsako-
kratnem prehodu meje obvezno
menjati 650 dinarjev, naši predpisi
o maloobmejnem prometu pa
dovoljujejo iznos le v višini 500
dinarjev, je — dobesedno —
„praktično v naši občini povsem
onemogočen maloobmejni promet
za vse občane, ki nimajo deviznega
računa. Ker bi taka ureditev
nenazadnje negativno vplivala tudi
na stike pripadnikov madžarske
narodnosti z matičnim narodom,
sprašujemo:

1. kako je možno v smislu 4. čle-
na navedene uredbe koristiti
propustnico za maloobmejni pro-
met brez depozita in brez iznosa de-
viz, kar je še posebej pomembno za
občane, ki nimajo deviznega raču-
na in 2. ali bo usklajen sklep o
odnašanju in prinašanju učinkovitih
dinarjev v potniškem prometu s
tujino (Uradni list SFRJ, šte. 66/81) s predpisom LR Madžarske
o višini obvezne menjave.”

Na gornji vprašanji je dal
odgovor izvršni svet skupščine SR
Slovenije. „Madžarska stran je iz
finančnih vzrokov 1. oktobra 1981
sprejela odlok obvezne menjave na
meji. Po tem odloku so državljani
SFRJ pri prehodu na madžarsko
ozemlje po uvedbi devalvacije
dinarja dolžni zamenjati: imetniki
maloobmejnih propustnic 750
dinarjev, ostali pa 1500 dinarjev.
Ta ukrep LR Madžarske je praktič-
no onemogočil, da bi imetniki
maloobmejnih propustnic, ki nima-
jo deviznih sredstev, potovali na
Madžarsko.

V sporazumu, sklenjenem med
vladama SFRJ in LR Madžarske so
o maloobmejnem prometu oseb, je
v 9. členu določeno, da pri odnaša-
nju in vnašanju plačilnih sredstev,
deviz, plemenitih kovin, dragega
kamenja, umetniških predmetov
ipd., uporablja vsaka pogodbenica
svoje notranje predpise. Jugo-
slovanska stran je v zadnjih letih na
zasedanjih stalne mešane jugo-
slovansko-madžarske komisije za
maloobmejni promet oseb in jugo-
slovansko-madžarske carinske ko-
misije večkrat predlagala, da se
obvezna menjava valute na meji
ukine oziroma, da se vsaj imetniki
maloobmejnih propustnic izvzame-
jo od obvezne menjave. To vpraša-
nje je bilo tudi na dnevnem redu
razgovorov, ki jih je imel predsed-
nik izvršnega sveta skupščine SR
Slovenije Janez Zemljarič letos
oktobra ob obisku na Madžar-
skem. Obravnavano pa je bilo tudi
na zadnjem zasedanju jugoslovansko-
madžarske komisije za
maloobmejni promet oseb, ki je
bilo od 11. do 14. oktobra 1982, ko
so madžarski predstavniki zopet
izjavili, da bodo predlog preučili.
Doslje Madžari še niso dali uradne-
ga odgovora na predlog
jugoslovanskih predstavnikov o
ukinitvi obvezne menjave valute za
jugoslovanske državljane. Republi-
ški komitej za mednarodno so-
delovanje je s tem problemom
seznanil tudi zvezni sekretariat za
zunanje zadeve in predlagal, naj se
to vprašanje čim hitreje reši po
diplomatski poti. Branko ŽUNEČ

mala anketa

Kultura že v šolskih klopeh

Delovanje pionirskih, mladinskih pa tudi ostalih
društev, v katerih prevladujejo mladi, je iztočnica naše
ankete, v kateri smo za sogovornike izbrali predvsem
mentorje in tiste, ki se najaktivneje vključujejo v kulturno
ustvarjalnost, pa najsi bo to v osnovnih ali srednjih šolah
in tudi v krajevnih skupnostih. Praksa kaže, da je mlade
najpomembneje pritegniti že v najzgodnejših letih, saj
tisti, ki jim vzbudimo pozornost za posamezne kulturne
dejavnosti v mladosti, ohranijo odnos do kulture tudi
kasneje, pa najsi kot obiskovalci prirediteljev ali aktivni
ustvarjalci med kulturniki.

MILKA FIŠER, srednješolski
center Murska Sobota: Po
združitvi gimnazije in centra
poklicnih šol smo združili tudi
vse dejavnosti ter nameravali
tako ustanoviti tudi kulturno
društvo. Interesne dejavnosti so
zaživele in veliko jih je, pri
ustanavljanju skupnega organa
pa se zatika. Mentorji posamez-
nih dejavnosti so v glavnem slavisti, v domeni katerih je
tudi organizacija kulturnih dnevo in izdajanje glasila
Mlada pota. Med dejavnostmi pa so najodmevnejše
plesna skupina, komorni pevski zbor pod vodstvom Jožeta
Vukana, dramska skupina, katere se je ob novem letu
predstavila z igrice; pa likovni krožek in instrumentalna
skupina, ki je pred ustanovitvijo. Zamrla pa je folklorna
dejavnost, ker nismo dobili ustreznega zunanjskega sodelav-
ca.

NADA BREŽIČ, mentorica
PIKUD na osnovni šoli Edvar-
da Kardelja: Naše društvo delu-
je že tretje leto in bili smo med
prvimi osnovnimi šolami, ki so
ustanovile pionirsko kulturno-
umetniško društvo. Vanj se
vključuje deset interesnih dejav-
nosti, med katerimi so posamez-
ne večšupinske. Tako napri-
mer plesna skupina, recitacijski,
likovni in dopisniški
krožek. Uspešni, tudi v republiškem merilu pa so lutkarji
in pevski zbor, prav tako aktivni pa še: recitatorji, dopisni-
ki, plesalci in likovniki. Izdajamo tudi glasilo Brazde,
redno se oglašajo šolski radio in velik je obisk v šolski
knjižnici.

PAVEL ČASAR (Petiševci):
Kulturno društvo Jožef Horvat
je bilo ustanovljeno šele pred
nedavnim, vendar se že čuti
aktivnost članov, predvsem mla-
dine. Trenutno je v društvo
včlanjenih okrog 60 vaščanov, v
okviru društva pa bo delala
dramska sekcija; ta bo letos že
pripravila svoj program, ustano-
viti pa nameravamo tudi pevski zbor in glasbeno skupino.
Člani novega kulturnega društva bodo nastopili tudi na
vseh proslavah in prireditvah v vasi, navezati pa bo po-
trebno stike z drugimi kulturnimi društvi v občini, zlasti z
bližnjimi, da bi bilo delovanje še boljše in da bi se drug od
druga kaj naučili.

BARBARA DREXLER, ŠKUD
O Š.G. Radgona: Na naši šoli je
kulturno življenje zelo razgiba-
no, saj se začne že na nižji
stopnji, torej v COŠ, kjer sem
sodelovala v lutkarskem krož-
ku. Danes sem članica ŠKUD,
in sicer sodelujem v recitator-
skem krožku in v pevskem
zboru. Vsi člani ŠKUD smo
zelo prizadevni, saj sodelujemo z veseljem in pod dobrim
vodstvom naših mentorjev. Z recitalom nastopamo na šoli
ob raznih proslavah in v delovnih organizacijah naše
občine, saj nas te tudi podpirajo in nam drugače pomaga-
jo. S pevskim zborom gostujemo v raznih krajih naše
republike pa tudi v sosednji Avstriji smo že nastopili.
Povabilo smo dobili tudi iz ČSSR. Naj omenim, da se tudi
med zimskimi počitnicami naš urnik v pevskem zboru ni
spremenil.

**LIDIJA KOSI (M. KUD Cvet-
ko Golar Ljutomer)**: Mladinsko
kulturno društvo Cvetko Golar
deluje na Ljutomerski srednji
šoli od njene ustanovitve leta
1963. Naša dejavnost je zelo
pestra, saj imamo dramsko,
recitacijsko, novinarsko-literar-
no, lutkarsko sekcijo in pevski
zbor. Kot društvo se redkeje
predstavljamo, bolj so aktivne sekcije posebej. Naša
osnovna dejavnost je na šoli, nastopamo pa tudi zunaj, saj
je naš pevski zbor gostoval na Madžarskem, na Dunaju in
drugod. Ostale sekcije pa delujejo v glavnem v občinskih
mejah. Lansko leto smo dobili za naše delo tudi priznanje
ZKO Ljutomer, kar pa nam je bila zelo dobra spodbuda
za bodoče delo.

(Raz)druževanje dela in sredstev

VESTNIK, 3. FEBRUARJA 1990

Priprave na MDA

SO V Pomurju že stekle

Priprave na letošnje mladinske delovne akcije so v Pomurju že stekle, saj je že opravljen razpored posameznih brigad iz vseh štirih občinskih konferenc zveze socialistične mladine. V prvih imenah od 26. junija do 16. julija bo MDA „17. oktober“ in Murske Sobotice sodelovala na republiški MDA v Beli Kraljini. Radgonačani pa bodo vabili krampe in topate na Kobanskem. Izven SR Slovenije bo po razporedni delala le ena brigada iz murskosoboške občine, in sicer na zvezni mladinski delovni akciji v Tiogradu v Črni gori, kamor bodo odšli v drugiljeni. V tretjih imenah, ki trajajo od 31. julija do 28. avgusta, pa bodo na zvezni MDA v Istri mladi Lendavčani, medtem ko bo hratska brigada Bralstvo—enočnost, v kateri so brigadirji iz pobratenih občin Murska Sobotica in Paračino, delala na zvezni MDA v Suhl Kraljini. Ljutomerčani bodo v času od 17. junija do 6. avgusta v drugi izmeni republiške MDA Brestovica, regijska pionirska brigada pa se bo v zadnji izmeni akcije v Beli Kraljini skušala čimbolj odrezati. Razen tega pa bosta tudi v Pomurju kar dve mladinski delovni akciji republiškega značaja. Akciji na Gorickem v murskosoboški občini se bo namreč letošnje poletje pridružil še MDA „Ljutomer 83“ (obe se začneta 26. junija in končata 28. avgusta).

To smo slišali na regijskem posvetu o mladinskem prostovoljnem delu, ki ga je v Murski Soboti organiziral medobčinski svet zveze socialistične mladine za Pomurje. Zaradi obilice akcij so se dogovorili za čim intenzivnejše priprave na omenjene mladinske delovne akcije, kakor tudi o evidentiranju vodstev MDA in MDA ter brigadirjev. Ob tem so tudi podprli zamisel o enotni prijavnici za celotno Pomurje, na kateri bodo tudi objavljeni razporedi posameznih brigad iz regije. To bo mladim nedvomno olajšalo odločitve za eno izmed akcij v SR Sloveniji in izven nje. Da bi zagotovili čim večjo udeležbo mladih delavcev na MDA, bodo v regiji razposlali dopise v organizacije združenega dela, ki bodo na ta način lahko pravočasno predvidele udeležbo svojih zaposlenih na letošnjih akcijah. Pripravi pa bodo tudi več regijskih izobraževalnih seminarjev, med katerimi bo eden teh že drugi polovici februarja v Mariboru za predstavnike posameznih mladinskih brigad iz Pomurja. Podravja in Koroške, kjer bodo sodelovali člani RK ZSMS.

Milan Jerše

Za razširitev ptt prometa v Pomurju

Takoj po novem letu so v Murski Soboti začeli z gradnjo peizidku in medkrajevnega dela glavne telefonske centrale tik ob zdajšnji stavbi, ki bo po pogodbi s Konstruktorjem tozdom Gradbeništvo Pomurje končana v približno sedmih mesecih. Vrednost investicije je okrog 20 milijonov dinarjev, opravljena pa so že vsa rušivna dela pri stopnicah, tako da je gradbišče pripravljeno za izkop temeljev.

Kot pričakujejo, bo otvoritev razširjenih poštnih prostorov že letošnje jesen, zatem pa bo sledila še montaža in ureditev opreme za novih 1400 telefonskih priključkov, kar bo omogočilo aktiviranje medkrajevne centrale do konca leta 1984. Pri tem bo sodelovala tudi kranjska Iskra z uvedbo najsoodobnejše tehnologije in postavitevijo kvalitetnih elektronskih naprav, s čimer bo zagotovljen hitrejši razvoj telefonskega prometa v Pomurju.

Omenjena investicija, kjer bo okrog 640 kvadratnih metrov uporabljen površin, je v bistvu nadomestek za prvotno načrtovani novi telekomunikacijski center v Murski Soboti, katerega gradnja so morali odložiti. Spremenjene gospodarske razmere so namreč v znatni meri vplivale tudi na skrajšev predvidenih nalog na področju poštnega, telegrafskega in telefonskega prometa v Pomurju.

Milan Jerše

SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE LENDAVA

Večja povezanost v gradbeništvu

Po dokaj izčrpnih razpravah o programu zaposlovanja v letošnjem letu in uresničevanju sklepov in stališč v družbenoekonomskih odnosih v gradbeništvu, ki so potekale v vodstvih družbenopolitičnih organizacij in izvršnem svetu skupščine, so o tej pomembni problematiki razpravljali tudi delegati zborov občinske skupščine. Stopnja rasti zaposlovanja, 2,5 odstotka za letošnje leto, po vsej verjetnosti ne bo uresničena, saj bi to pomenilo, da bi se na novo zaposlilo kakih 170 do 200 delavcev. Delovne organizacije so predvidele zaposliti kakih 90 novih delavcev, medtem ko na področju družbenih dejavnosti novih zaposlitev skorajda ne bo. V občini naj bi v letošnjem letu zaposlili več pripravnikov, da bi vsaj tako ublažili čedalje večjo brezposelnost med mladimi, ki so končali šolanje.

Glede družbenoekonomskih odnosov v gradbeništvu pa v lendavski občini ugotavljajo, da je potrebno več poslovnega in tehničnega sodelovanja med gradbenimi organizacijami, zlasti med tistimi, ki so proizvajalke gradbenega materiala. Delitev dela je bila v lanskem letu opravljena le med Gidosom in Gradbenikom, tako bo komunalno podjetje opustilo visoke gradnje in se usmerilo

v komunalno infrastrukturo. Povezovanje gradbenih delovnih organizacij naj bi prispevalo tudi k pocenitvi gradenj, zlasti družbenih stanovanj ki jih v občini gradijo vedno manj. Proučiti bi veljalo tudi potrebo in interes organizacij združenega dela, da bi določeno število družbenih stanovanj gradili v večjih naseljih, kot so Dobrovnik, V. Polana, Črenšovci in Turnišče. Delegati skupščine so menili, da

bi morali večjo vlogo opraviti tudi hišni sveti zlasti pri spreminjanju družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu. Prehod na ekonomske stanarine zelo zaostaja glede na prvotno načrtovano dinamiko. Potrebno bo ugotoviti dejansko možnost doseganja ekonomskih stanarin do konca tega srednjeročnega obdobja, v letošnjem letu pa zagotoviti, da bodo stanarine naraščale hitreje od splošne rasti cen, pri tem pa je delavcem z nižjimi dohodki potrebno omogočiti prejemanje subvencij pri stanarini. Zbori občinske skupščine so razpravljali še o nekaterih vprašanjih s področja obrambnih priprav ter o izvajanju družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini.

Jani D.

Za večjo aktivnost frontne organizacije

Precej obširna razprava o osnutku programa dela občinske konference socialistične zveze za leto 1983 na nedavni seji predsedstva OK SZDL v Murski Soboti je jasno opozorila na vrsto aktivnosti, ki morajo teči skozi vse leto, in na nujnost nenehnega spremljanja uresničevanja nalog v praksi. To ne velja le za štiri najaktualnejša področja uveljavljanja frontne vloge SZDL, kot so politika gospodarske stabilizacije, razvoj družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, krepitve sistema socialističnega samoupravljanja in vseh subjektivnih sil, ampak za celotno mobiliziranje delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih in združenem delu. Več bo očitno potrebno storiti, kot so omenili v razpravi, tudi na področju delegatskega izobraževanja, kjer je opazno zamujanje rokov.

Zato so se zavzeli za naslednjo opredelitev nosilcev vseh posameznih nalog in hkrati predvideli v letošnjem letu problemsko konferenco o kmetijstvu. V omenjenem osnutku programa dela pa so natančneje razmejene tudi naloge občinske konference socialistične zveze in njenega predsedstva po trimesečjih.

Člani predsedstva OK SZDL v Murski Soboti so zatem sprejeli družbeni dogovor o zaščiti, urejanju, vzdrževanju in izgradnji zgodovinskih objektov, spomeni-

kov in spomeniških obeležij iz predvojnega revolucionarnega delavskega gibanja. NOB in povojne izgradnje samoupravne socialistične družbe na območju murskosoboške občine. Poudarjeno je bilo, da je osnovni cilj tega dogovora podružbljanje omenjenega področja, ki doslej v občini še ni bilo urejeno na tak način. Podprli so tudi

osnutek odloka o ustanovitvi sveta občine Murska Sobotica, kot bodočega politično-posvetovalnega telesa. Razprava pa je tekla tudi o osnutku družbenega dogovora o urejanju delovnega in obratovalnega časa in o zaključnem računu OK SZDL za leto 1982.

Milan Jerše

Ustanovljena komisija za znanost

V petek so pri OK SZDL Ljutomer ustanovili komisijo za znanost. Štela bo sedem članov, njihova naloga pa bo pospeševati znanstveno inventivno in raziskovalno dejavnost v občini. Že na ustanovnem sestanku so se člani seznanili z razvojnimi dokumenti Slovenije in Pomurja na tem področju. V glavnem so potrdili ocene, vendar pa v slovenskih razvojnih načrtih do leta 2000 poudarek razvojnim načrtom v drobnem gospodarstvu. To pa je bila tudi edina pripomba na dokumente. Člani so na svojem prvem sestanku tudi ugotovili, da imamo na nivoju občine in regije vse preveč institucij, ki se ukvarjajo s pospeševanjem inventivne dejavnosti, prav zaradi tega pa so v bistvu rezultati skoraj nični. Veljalo bi poenotiti in združiti večino komisij in odborov, ki se ukvarjajo s tem področjem. Že dejstvo, da so na problemski konferenci OK ZKS Ljutomer pred dvema letoma sprejeli 17 sklepov o razvoju inventivne dejavnosti, do danes pa ni bil realiziran niti eden, je dovolj zgovorno. Člani nove komisije bodo na eni prihodnjih sej obravnavali tudi predlog raziskovalnih nalog v letih 1983/84. Na naslov občinske raziskovalne skupnosti je prišlo namreč kar 12 vlog v skupni vrednosti 8.228.860,00 dinarjev, raziskovalna skupnost naj bi prispevala 5.810.860,00 dinarjev, v naslednjih treh letih pa ima ta ista ustanova na voljo le 1.200.000,00 dinarjev. To je problem, ki bo težko rešljiv. Narediti bo pač potrebno prednostni vrstni red.

D. L.

POPRAVEK

V št. 4 z dne 27. januarja 1983 sta se na 20. strani Vestnika v članku pod naslovom »V Jelki bo kar 33 ležišč« vrnili dve neželbi napaki. V drugem stavku je namesto številke 64 prav 46 postelj in 14 interesentov. V predzadnjem stavku pa je pred naštevanjem delovnih organizacij odvečna beseda: prednost. Opravičujemo se za storjeni napaki!

Zgledni odnosi z verskimi skupnostmi

Tudi letos je komisija za odnose z verskimi skupnostmi pri izvršnem svetu skupščine občine v Murski Soboti pripravila že tradicionalni novoletni sprejem za predstavnike verskih skupnosti iz murskosoboške občine. Na sprejemu v sejni sobi občinske konference socialistične zveze, ki zdalec ni samo vpljudnostna manifestacija, ampak predvse priložnost za neposredne stike, sta bila poleg predstavnikov vseh verskih skupnosti v občini navzoča tudi tovariša Pristovšek in Smole, podpredsednik

oziroma tajnik slovenske komisije za odnose z verskimi skupnostmi. Sprejema, za katerega je bila značilna zelo dobra udeležba, pa so se udeležili tudi predsednik koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pri OK SZDL in člani komisije za odnose z verskimi skupnostmi pri murskosoboškem izvršnem svetu.

Vse prisotne je pozdravil podpredsednik izvršnega sveta skupščine občine in predsednik komisije za odnose z

verskimi skupnostmi Peter Brunec, ki je najprej izrazil iskrene želje za zdravje, zadovoljstvo in uspešno delo v novem letu. Zatem je nekoliko bolj osvetlil razmere na političnem in gospodarskem področju v svetu in pri nas. Ob navajanju zaostrenih gospodarskih razmer je izrazil prepričanje, da bo moč težave, s katerimi se trenutno spopadamo, tudi prebroditi.

To zagotovilo je dano, kot je poudaril, tudi s strani verskih skupnosti, ki so se že doslej odločno vključile v varčeval-

ne ukrepe in prispevale svoj delež k splošnim prizadevanjem za čimprejšnjo ustaletev našega gospodarstva.

Podobno kot tovariš Brunec, so tudi predstavniki verskih skupnosti zelo ugodno ocenili dosedanje odnose, v katerih je izraženo obojestransko prizadevanje, da se vsa tekoča vprašanja rešujejo v skupnem zadovoljstvu. To pa so znamenja, ki obetajo še boljše medsebojno razumevanje med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi v murskosoboški občini.

Milan Jerše

Poskusna proizvodnja Panonije

Letos že 6 tisoč plinskih števecv

Poskusna proizvodnja plinskih števecv v murskosoboški Panoniji se je začela meseca maja lanskega leta, ko so dobili tipsko odobritev za tak števec od zveznega zavoda za kontrolo meril in plemenitih kovin v Beogradu. Ker so že takrat imeli narejene določene polizdelke za nov proizvod, so proizvodnjo prenesli v obrat (prejšnje avtobusne garaže), na ulico Štefana Kovaca v Murski Soboti. Poskusna proizvodnja še vedno traja, vendar upajo, da bodo kaj kmalu prešli na redno proizvodnjo, s čimer se bosta potrdila upravičenost in koristnost izdelovanja plinskih števecv, po katerih je na jugoslovanskem trgu veliko zanimanje.

PLOD LASTNEGA ZNANJA IN INOVACIJ

V Panoniji pravijo, da je bil osnovni razlog za uvedbo omenjene proizvodnje predvsem v tem, da bi zmanjšali uvoz plinskih števecv, saj sta v Jugoslaviji le še dva proizvajalca teh izdelkov, in sicer zagrebški IKOM in UNIS. Pa še tam je večina polizdelkov za plinske števecve uvoženih. Razen tega pa so v murskosoboški Panoniji, ki jo štejemo za nosilca kovinsko-predelovalne industrije v občini, že leta 1976 na osnovi sanacijskega kredita uvrstili omenjeni izdelek v razvojni program. Najprej so sicer razmišljali o prevzemu vzhodnonem-

izvajamo, zlasti še za montažo plinskih števecv. Čeprav je tudi res, da tudi v teh primerih niso mogli mimo potrebnega uvoza nekaterih delov za plinski števec, kot so membrana in številčnica.

Ravno o slednji pa se že dogovarjajo, da bi jo v prihodnje izdelovali doma. Membran pa sedaj še ne morejo izdelovati sami, ker jim primanjkujejo določene surovine.

PRIHRANILI MARSIKATERO DEVIZO

Z izdelavo plinskih števecv so prihranili marsikatero devizo, potrebno za uvoz takšnih izdelkov.

IZDELAVA PLINSKIH ŠTEVCEV — Na početku vidimo del proizvodnje plinskega števca, za katero so se v murskosoboški Panoniji odločili zaradi vedno večjega povpraševanja na domačem trgu. Plinski števci pa so tudi plod domačega znanja. Foto: M. Jerše.

ške licence, vendar so se pozneje odločili, da bodo skušali sami začeti s poskusno proizvodnjo plinskih števecv. Posebej zato, ker so imeli na voljo stroje za oblikovanje pločevine.

Tako v Panoniji izdelujejo vse pločevinaste dele števca, ki je plod domačega znanja, saj so pri tem novem izdelku sodelovali številni strokovnjaki in inovatorji.

Med drugim je inženir Ivan Svec konstruiral še kako potreben stroj za avtomatsko brušenje bakelitnih delov plinskega števca, ne gre pa prezreti tudi deleža ostalih zaposlenih delavcev, ki so naredili dokaj veliko na tem področju. Prav tako so del proizvodnje mehanizirali in tehnološko opremili, saj premorejo dokajšnje število polavtomatskih strojev in tekoči trak za montažo.

Podčrtati velja, da je oprema domača; nekaj med njo pa tudi rešila lastne konstrukcije in zamisli Panonijinih strokovnjakov, zlasti inženirjev. Na ta način so v proizvodnji že preizkusili določene inovacije, kar je zagotovilo, da bo v prihodnje potekala proizvodnja na precej visokem tehnološkem nivoju. Gre za vrsto strojev, ki jih pri nas trenutno ne pro-

To je nedvomno ogromnega pomena v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah, ko nam pride še kako prav vsaka prihranjena deviza. Lahko rečemo, da kar 90 odstotkov izdelka proizvedejo sami, saj so se le glede proizvodnje plastičnih delov in razdelilne plošče dogovorili s svojimi partnerji oziroma kooperanti. Trenutno je v Panonijinem obratu za proizvodnjo plinskih števecv zaposlenih 14 delavcev, večina žensk, ki so se za takšno delo usposobile na Centru poklicnih šol v Murski Soboti. Te imajo tudi nujno potrebne motorične sposobnosti, saj je natančnost za tako delo zelo pomembna.

Po tehnoloških predvidevanjih in načrtih pa bo za normalno proizvodnjo potrebno zagotoviti okrog 18 delavk pri montaži. Tako za letošnje leto v murskosoboški Panoniji načrtujejo proizvodnjo 6 tisoč plinskih števecv, predvsem v drugem polletju, ko bi naj stekla normalna proizvodnja. Pri tem bo treba še dopolniti določena orodja, priprave in podobno, če želijo razširiti tehnološki proces in še izboljšati kvaliteto proizvodnje plinskih števecv, ki pomenijo v bistvu za Panonijo nov izdelek.

Milan Jerše

ZIMSKO DOGNOJEVANJE PŠENICE

Marsikateri pridelovalec pšenice se spomni obdobja uvajanja intenzivnih sort pšenice, ko smo govorili tudi o tako imenovani zimski nitraciji. Z uvedbo italijanskih sort smo prinesli tudi k nam ta ukrep, ker pa so pri nas zime ostrejšje in vegetacija drugače razporejena, je bil ta ukrep nemogoč ali neučinkovit. Letošnja zima se močno razlikuje od poprečja prejšnjih let, ko smo imeli v decem-

bru poprečno dnevno temperaturo $-0,1^{\circ}\text{C}$, in v januarju $-1,1^{\circ}\text{C}$. Še bolj zanimive so minimalne temperature, ki so že v decembru padle na $-22,4^{\circ}\text{C}$ (1976) in v januarju na $-22,2^{\circ}\text{C}$ (1980). Tudi v februarju in marcu smo v prejšnjih letih večkrat imeli temperature pod 0°C . Tako smo se letos približali drugemu vremenskemu področju, kateremu moramo prilagoditi agrotehniko v pridelovanju pšenice — v tem primeru gre

za dognojevanje.

Ob startu spomladanske rasti pšenice morajo imeti mlade rastlinice na razpolago dovolj hranil. Fosfora in kalijeve gnojila dodajamo praviloma jeseni, večji del dušičnih gnojil pa dodajamo spomladi. Zadnje ugotovitve kažejo, da tudi manjše doze fosforja in kalija, dodane spomladi, približno vplivajo na višino pridelka.

Gnojenje ob koncu zime je namreč odločilno za zagotovitev možnosti doseganja visokega pridelka. Z zgodnjim dognojevanjem vplivamo na produktivno obšanje pšenice in na razvoj zasnov klaskov v nastavkih klaskov. Tako dobimo osnovo za večje število klaskov na enoto površine in primerno gost posevek, s tem večje število zrn v klaskih in klasih.

Na ta način je potrebno v tem času gnojiti s približno 20–25 kg čistega dušika, to je 70–80 kg KAN-27 ali 100–150 kg NPK 17-8-9. Zemlja je trenutno razmočena, zato je dognojevanje težje. Verjetno bodo v kratkem še temperature pod 0°C , ko bo zemlja zmrznila in bo na ta način možno dognojevanje. Z dozami gnojil ne pretiravamo, ker morebitne nizke temperature konec februarja lahko poškodujejo premočno obraščene posevke.

Za nadaljnje ukrepe na pšeničnih posevkih priporočamo, da si pridelovalci pripravijo gnojilo tudi za nadaljnje dognojevanje (ki bo znano za količino, ki jih dodamo sedaj), herbicide — sredstva za zatiranje plevela, proti boleznim naj uporabljajo bayleton in proti poleganju sredstvi, ki se prodajata pod imenom cikocel ali stabilan.

Geza DŽUBAN, kmet. ing.

ZDRUŽEVANJE DELA IN SREDSTEV KMETOV

Niso izkoriščene vse možnosti

Na območju SV Slovenije je leta 1980 delovalo 1.505 različnih skupnosti kmetov z več kot 21.200 člani. Med strojnimi skupnostmi je bilo največ skupnosti s kompletno linijo za silažno koruzo, na drugem mestu pa skupnosti za sladkorno peso. Med proizvodnimi skupnostmi velja omeniti predvsem pozitivno delovanje mlekarških skupnosti (302 po številu), pa tudi dobre zametke melioracijskih skupnosti. Zaradi narave kreditiranja so proizvodno zaživele tudi vinogradniške in sadjarske skupnosti. Skupnosti kmetov pomembno prispevajo k premagovanju neviščenosti, ki izvirajo iz razdrobljene posestne strukture. Predvsem velja poudariti ocenitev investicij in oblikovanje večjih proizvodnih enot, ki omogočajo uporabo sodobnih proizvodnih tehnologij in večjo produktivnost dela. Skupnosti kmetov so prostovoljne in samoupravne organizacije kmetov, ki pa so intenzivno povezane z združnimi organizacijami. Tako predstavljajo enega od členov v sistemu vključevanja kmetov v združeno delo. V prihodnje kaže na območju SV Slovenije razviti nove oblike tovrstnega sodelovanja med kmeti, zlasti v poljedelstvu (poljedelske proizvodne skupnosti).

V zvezi z intenziviranjem poljedelske proizvodnje bi bilo najbrž smotno poleg že uveljavljenih načinov skupne rabe strojev razviti tudi tim. strojne krožke. Zelo so razširjeni v zahodnoevropskih deželah, pri nas pa jih praksa še ne pozna. Osnovna ideja strojnega krožka je organizirano posredovanje strojnih storitev med koristniki in izvajalci, ki so lastniki strojev. Na tak način bi z razmeroma majhnimi vlaganji zagotovili dovolj potrebne strojne opreme in tudi racionalno rabo le-te. Poleg razdrobljenosti parcel je namreč pomanjkanje primernih strojev ena poglavitnih ovir za povečanje deleža tržnih poljščin na kmetijah, kar pa je spet pogojeno z majhnostjo kmetij. Cene storitev v okviru strojnih krožkov so vnaprej znane in enotne. Taki krožki lahko imajo do sto in več članov, kar zagotavlja ponudbo vsakovrstnih strojnih storitev. V naših razmerah bi naj vlogo posredovalca prevzela združna organizacija.

Vendar se tačas ideje in želje o združevanju dela in sredstev kmetov med seboj nedosledno izvajajo. Tako v Pomurju pravih proizvodnih skupnosti, takih, v katere so organizirani vinogradniki na Primorskem, skoraj ne poznajo, razen sadjarjev, ki so organizirani na podoben način. Res je, da se v zadnjem času za skupno proizvodnjo odločajo kmetje na melioriranih območjih, katerih zložbo zemlje se niso opravili. Take primere beležimo v Gorici pri Puconcih in v Krplivniku ob madžarski meji. V obeh primerih so kmetje na izsušeni zemlji skupno posejali koruzo in so si dohodek oziroma pridelek razdelili glede na površine, ki posamezniku pripadajo. Glede na dobre izkušnje so številni kmetje v Krplivniku že izrazili pripravljenost pa željo, da bi tudi v prihodnje proizvajali skupaj s sovaščani na večjih pašnikih oziroma v vaškem kolobarju.

V TZO Prosenjakovci so se povezali rejci plemenskih svinj z rejci prašičev, vendar tačas dohodka še ne ugotav-

ljajo skupaj temveč po posameznih kmetijah. Prav tako niso v dovoljni meri zaživele strojne skupnosti, ki jih je samo v soboški občini čez 200. Kmetje se združujejo vanje predvsem pri nakupu in uporabi večjih strojev, kot so sejalnice za pšenico in koruzo. Slednje skupnosti štejejo le od 3-5 članov. Nekoliko večje z deset in več člani so skupnosti, ki upravljajo z žitnimi kombajni.

Kot ugotovljajo je največja ovira hitrejšemu uveljavljanju proizvodnih in strojnih skupnosti v slabi organiziranosti, tako da le redke strojne skupnosti imajo plan dela oziroma plane načrtne izrabe strojev. Takorekoč nobena pa nima finančnega plana, kar se pokaže kot rak rana, ko se stroj pokvari ali se izrazi do take mere, da ga je treba zamenjati. Kmetje, člani skupnosti, bi namreč od dohodka morali sredstva, namenjena amortizaciji, vlagati na hranilno knjižico, tako da bi za odpravo napak na mehanizaciji ali nakup novih strojev zmeraj imeli na voljo zagotovljena sredstva.

Zadnji čas predstavlja oviro uveljavljanja strojnih skupnosti tudi energetska kriza, tako da slednje manjšim kmetom, nečlanom, odklanjajo opravljanje uslug. Kmetijske zadruge iz takega položaja iščejo izhod v nakupu težje mehanizacije za posamezne TZO, s katero potem opravljajo usluge vsem članom. Tak primer, da je TZO kupila strojno linijo za posamezne kulture, beležimo v TZO Cankova. Podobno kot za strojne skupnosti velja tudi za proizvodne, da do težav prihaja predvsem pri finančnih, bolj denarno dohodkovnih poslih, čemur je iskati vzrok v nestrokovnem vodstvu. Strokovno administrativno delo v skupnosti bi od plana izrabe strojev, do ugotavljanja skupnega prihodka in delitve dohodka morali opravljati kmetijski pospeševalci, ki glede na številčno šibke vrste temu niso kos.

Boris Hegeduš

Vozniška dovoljenja za vožnjo traktorjev

Občinski organi za notranje zadeve v vseh štirih pomurskih občinah so skupaj s krajevnimi uradi že začeli sprejemati vloge občanov za zamenjavo vozniških dovoljenj za vožnjo traktorjev. Zakon o varnosti cestnega prometa namreč določa, da bodo po 31. marcu smeli voziti traktor samo tisti, ki bodo imeli za to posebno veljavno vozniško dovoljenje. Do tega časa lahko vozijo traktor tudi vozniki, ki imajo veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorij B, C in D.

Do 31. marca 1983 lahko imetniki vozniških dovoljenj kategorij B, C ali D dobijo vozniško dovoljenje za traktor brez tega, da bi opravljali posebej težaj o varnem delu s traktorjem in traktorskim priključki.

Na območju Pomurja so akcijo za zamenjavo vozniških dovoljenj za vožnjo traktorjev začeli. Občani lahko na podlagi veljavnega vozniškega dovoljenja kategorije B, C ali D pri občinskih organih za notranje zadeve v Gornji Radgoni, Lendavi, Ljutomeru in Murski Soboti ter na krajevnih uradih vseh pomurskih občin vložijo zahtevek za izdajo vozniškega dovoljenja za vožnjo traktorjev. K zahtevku morajo priložiti fotografijo veliko 3,5x4,5 cm (novejšega datuma), upravno takso za 68,00 dinarjev ter 23.000 dinarjev gotovine.

Vsi občani, ki imajo že vozniško dovoljenje za traktor (beli obrazec), bodo lahko takšno dovoljenje uporabljali tudi v prihodnje in ga ne bo potrebno zamenjati, dokler ne poteče rok veljavnosti.

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA MURSKA SOBOTA

Jamčili bodo tudi kmetje

V tem mesecu se bodo v vseh krajih soboške občine zvrstili sestanki članov kmetijske zadruge Panonka. Na njih bodo obravnavali predlog sprememb in dopolnitev samoupravnih aktov, samoupravni sporazum o pospeševanju izvoza, samoupravni sporazum o pravicah in obveznostih kmetov v zvezi z uresničevanjem pravice do porodiškega dopusta kmetic in drugo. Proti koncu februarja pa bodo v kmetijski zadruzi imeli še volitve v samoupravne organe sestavljene organizacije združene dela ABC Pomurka in kmetijske zadruge ter posamezne temeljne združne organizacije.

Glede na to, da si kmetijske proizvodnje ne moremo zamisliti brez raznih koncentratov, ki pa jih jugoslovansko tržišče ne premore dovolj, je potrebno uvažati nekatere surovine za primarno proiz-

vodnjo. Da bi jih lahko uvozili, so seveda potrebne devize. V SOZD ABC Pomurka si še posebej prizadevajo za čim večji izvoz, med drugim tudi z združevanjem sredstev za spodbujanje (konkurenčnost) izvoza. Na temelju samoupravnega sporazuma bo tudi primarna kmetijska proizvodnja prispevala 1,3 odstotka sredstev od dohodka.

Na združnih sestankih bo zlasti pritegnila predvidena sprememba statuta zadruge, ki se nanaša na jamstvo za obveznosti, ki jih zadruza sama, niti z družbenimi sredstvi, ne bi mogla poravnati. V prihodnje naj bi jamčili tudi kmetje z 1-odstotnim deležem od svojega skupnega prihodka, ustvarjenega prek zadruge. Člani pa ne bodo jamčili s svojim kmetijskim zemljiščem in drugimi osnovnimi sredstvi.

Š. S.

Še preveč anonimni „servis“ za kmetijce

V splošnih prizadevanjih za večjo proizvodnjo hrane in s tem povezano samooskrbo domačega tržišča zmeraj govorimo le o največjih in najpogostejših ovirah za hitrejši razvoj kmetijstva, ob tem pa pozabljamo, da je proizvodnja na poljih tesno povezana z vrsto dejavnosti, brez katerih bi delo na poljih zastalo.

Zato ne preseneča, da se v zadnjem času v borbo za večjo proizvodnjo hrane vključujejo tudi številne servise in obrtne organizacije združenega dela, ki ob pomoči kmetijcem v kmetijstvu vidijo tudi svoj dinar in perspektivo razvoja. Ena takih OZD je TOZD Obrtništvo soboškega Komunalnega podjetja Sobotna. V kovaško-ključavničarski delavnici omenjene temeljne organizacije opravljajo za kmetovalce vrsto uslug, ob popravilu traktorskih priključkov, konstrukcijskih delov traktorjev, popravil kmetijskih priključkov, klepanja pluznih nožev, pa do klepanja motik.

Ob že omenjenih dejavnostih pa velja zapisati, da montirajo tudi kovinsko opremo v hleve, za katere so sposobni tudi sami izdelati marsikatero sestavne dele.

Sicer pa izdelujejo ključavničarske (kovinske) dele za stavbe, strehe in montažne objekte. Kot posebnost pa velja omeniti, da imajo v delavnici dva delavca, ki sta med drugim specializirana tudi za podkovanje konj. Seveda pa v TOZD Obrtništvo Komunalnega podjetja Sobotna, ki ima svoje delavnice na Kopališki ulici za zdravstvenim domom v Murski Soboti, ob vrsti uslužnostnih dejavnosti za kmetijstvo opravljajo tudi vsa druga obrtna dela od proizvodnje mrež za čiščenje čevljev, preko ograj do velikih kontejnerjev za smeti ipd. Vendar o tem kdaj drugič, saj smo ta zapis pripravili predvsem z namenom, da številnim kmetovalcem prihranimo nepotrebne poti pri iskanju uslug, ki so življenjsko pomembne za kmetijstvo. Boris Hegeduš

DELITEV BENCINSKIH BONOV

BONI TUDI ZA TISTE, KI NIMAJO STROJEV

Z uredbo izvršnega sveta SRS (Ur. list 46/83) so podrobneje urejena vprašanja prodaje motornega bencina in plinskega olja porabnikom za poljedelske, gozdarske, obrtne in druge stroje, ki so v lasti občanov. Za motokultivator je moč dobiti bone za 10 litrov bencina, za kosilnice (od aprila do novembra) 10 litrov, za škroplilnice 5 litrov, traktorje 25 litrov, kombajne (od junija do vključno decembra) 300 litrov. Za obdobje januar-marec so lastniki traktorjev upravičeni do bonov za nakup 100 litrov goriva za vse tri mesece. Za gozdarske stroje lahko dobite bone za 5 litrov bencina, prav toliko za vrtno kosilnico. Za obdobje januar-marec dobijo lastniki motornih žag 30 litrov goriva.

3. člen uredbe republiškega izvršnega sveta določa, da so lastniki kmetijskih in gozdarskih strojev in lastniki kmetijskih zemljišč, ki nimajo svojih kmetijskih strojev in drugi kmetje, ki trajno proizvodno sodelujejo z organizacijami združenih kmetov, poleg osnovnih količin goriva upravičeni do dodatnih bonov za nakup dodatnih količin goriva po normativih o tržni kmetijski pridelavi. Taki torej, glede na obseg oddanih poljščin, goveda, mleka, grozdja in drugih proizvodov, lahko dobijo več bonov. Podrobnejše informacije oziroma naročilnice dobite v svoji temeljni združni organizaciji.

Kako pa je s kmeti, ki nimajo strojev in jim strojne storitve opravlja kdo drug, so tudi oni upravičeni do bonov? Republiški izvršni svet ni pozabil tudi na take proizvajalce. Taki so mesečno upravičeni do bonov za nakup 10 litrov goriva na hektar obdelovalne površine in do bonov za nakup 5 litrov goriva na hektar gozda. Največja skupna površina, za katero je po tem členu možno uveljaviti upravičenost do pogonskega goriva, je skupno 2 hektarja površin. Torej kmetje, ki nimajo strojev, ampak jim strojne storitve vrši kdo drug, tudi lahko dobijo bone, seveda, če imajo več kot 10 arav nlij oziroma vinogradov in več kot 50 arav travnikov, sadovnjakov in gozdov. Bone dobite na komiteju za družbeno planiranje v svoji občini ob predložitvi poslastnega lista.

S. S.

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek (27. jan.) so rejci pripeljali na sejmišče v Turnišču samo 29 pujskov. V primerjavi z nekaj tedni nazaj je bilo tokrat povpraševanje precej večje od ponudbe. Cene pujskov so se gibale tako kot po navadi, in sicer od 4.500,00 do 5.000,00 dinarjev za par pujskov.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO RAKIČAN, TOZD POLJEDELSTVO IN GOVEDOREJA LENDAVALA

GOSPODARIJO NA 2000 HEKTARJIH ZEMLJE

Če kje, potem je v lendavski občini zemlja močno razparčelana, saj posamezne parcele merijo v poprečju manj kot 20 arov. Torej se vsak, ki hoče svojo zemljo zaokrožiti (arondacija) srečuje z nemalimi težavami — dogovarjanji z mnogimi lastniki. Sklepanje pogodb o odkupu, zamenjavi ... je težje toliko bolj, ker zadnje čase ljudje vse bolj cenijo zemljo.

KORUZA, PŠENICA, PESA

V temeljni organizaciji združenega dela Poljedelstvo in govedoreja so naredili skoraj nemogoče: že vrsto let letno odkupijo od 150 do 200 hektarjev zasebne zemlje in tako nenehno krepijo sklad družbenih zemljišč. Zdaj jih imajo že 2 tisoč hektarjev in so torej skoraj največja kmetijska organizacija v Pomurju. Proizvodnja je zaokrožena v posameznih ekonomskih enotah, in sicer: Lendava, Benica, Zitkovci in Ginjevec pri Nedelici. Največ pridelujejo koruze. Lani so jo pospravili s površine 1100 hektarjev in dosegli poprečni hektarski donos 90 stotov suhe koruze. Druga pomembna poljščina je pšenica. Sejejo jo na površini od 500 do 600 hektarjev. Lani so imeli dober pridelok, saj so je po hektarju pridelali 60 metrskih stotov. Tudi sladkorna pesa je poljščina, ki je ne zanemarjajo, čeprav vsa zemlja, ki jo ima ta tozd, ni primerna zanje. Lansko jesen so jo pospravili z 250 hektarjev in dosegli pridelok čez 500 stotov na hektar.

TUDI GOVEDO IN VINO

Ze iz uradnega naslova tozda je razvidno, da ima tudi govedorejsko proizvodnjo. Trenutno imajo 1100 govejih pitancev, prizadevajo pa si stalež živine povečati. Na Ginjevcu namreč nameravajo zgraditi sodobno govedorejsko farmo za 1200 pitancev. Izdelava projektne dokumentacije je v zaključni fazi, tudi lokacija je že odobrena,

letu bodo vinogradniške površine povečali za nadaljnjih 23 hektarjev. S tem pa je verjetno širitev družbenih vinogradov zaključena, kajti skoraj vse ostale površine, primerne za vinogradništvo, so v zasebni lasti. Velika večina teh vinogradov je obnovljena in daje kvalitetno vino. Višja agronomska šola iz Maribora je pripravila študijo, iz katere izhaja, da je v Lendavi potrebno čimprej obnoviti klet, da bi tako kmetje lahko oddajali grozdje takorekoč doma. V Lendavi pa za zdaj ne nameravajo sami stekleničiti vina, ampak bo to vsaj še nekaj časa opravljala klet, ki ima za ta dela potrebno tehnologijo in strokovni kader.

TUDI PROBLEMOV NE MANJKA

Smo sicer še sredi zime, vendar so se priprave na spomladansko setev že začele. Tako tudi v tozd Poljedelstvo in govedoreja. Prav na dan našega obiska je zasedal strokovni kolegij in snoval, kako organizirati dela, da bodo pravočasno opravljena. Tako kot zasebni kmetijec, tudi kmetijski delavec na družbenem posestvu v sezoni raztegne delovni čas. Medtem ko pozimi delajo dnevno 5 ur, je delavnik v poletnih mesecih raztegnjen na 9 in več ur. V sezoni delajo tudi ob sobotah in nedeljah. Osebnih dohodkov kmetijskega delavca ni slab; povprečno 13.000 dinarjev mesečno. Tozd je lansko poslovno leto sklenil z dobrimi gospodarskimi uspehi, zato je lahko namenil tudi nekaj več sredstev za osebne dohodke. Glede na delovni

V času našega obiska v KG Rakičan, TOZD Poljedelstvo in govedoreja Lendava, sicer še niso imeli sestavljenega zaključnega računa, pač pa so razpolagali s podatki, da so lani imeli 240 milijonov novih dinarjev prihodka, temu ustrezen je bil tudi dohodek in čisti dohodek in je potemtakem moč sklepati, da so poslovno leto sklenili z dokaj dobrimi rezultati. Taki uspehi pa seveda niso prišli po naključju! Delovna storilnost je na višku, hektarski donosi tudi, kar je rezultat ne le dobre letine, ampak predvsem izdatnega gnojenja. Po hektarju potrošijo od 1.000 do 1.200 kilogramov mineralnih gnojil. V vinogradu, ki je na pobočju hriba med Lendavo in Čentbo, imajo terasaste nasade z 2.200 trsi na hektar. Poprečno pridelajo na enem hektarju vinograda 6 tisoč litrov vina. Največ kvalitetnega laškega rizlinga, nekaj tisoč litrov pa je tudi modre frankinje, ki jo Lendavčani poznajo tudi pod imenom Hadikova kri.

ostaja torej glavna naloga, to je združevanje sredstev. Predvidevajo, da bo objekt stal 100 milijonov novih dinarjev. Na voljo imajo nekaj lastnih sredstev, združili bodo sredstva temeljnih organizacij DO Kmetijskega gospodarstva Rakičan, denar pa bodo primaknile tudi ostale organizacije: sozda ABC Pomurka in seveda banka v občini kreditov. Če hočejo (in to hočejo) ne le ohraniti govedorejsko proizvodnjo na sedanjih površinah, ampak jo povečati, je izgradnja hleva nujna. V Lendavi, kjer imajo hleve v bližini hotela Lipa, morajo proizvodnjo sčasoma opustiti.

V naslovu tozda sicer ni zapisano, da se ukvarja tudi z vinogradniško proizvodnjo. Imajo 15,5 hektarja rodnih vinogradov in 10 hektarjev novih nasadov. V prihodnjem

V TOZD Poljedelstvo in govedoreja niso zadovoljni z načinom odkupa teleta v lendavski občini. Na domačem območju takorekoč ne morejo kupiti skoraj nobenega teleta, ampak morajo ponje v druge občine. To je papiravpravn nesmisel, kajti tudi tod telet ne primanjkuje, vendar jih prodajajo drugam. Lahko bi torej rekli: začaran krog, vendar to ni. Bolj bi odgovarjalo tale ocena: premajhna poslovna povezanost med družbenim in zasebnim sektorjem kmetijstva.

IZ PROIZVODNIH SKUPNOSTI

V Beltincih edina krompirjeva

proizvodna skupnost

Na beltinskem območju so bili že vrsto let znani po proizvodnji krompirja predvsem kmetovalci iz Lipe.

Večina se jih je za proizvodnjo te pomembne kulture odločala zaradi primerne pešene zemlje, nekateri pa tudi zaradi tradicije nadaljevanja s proizvodnjo krompirja. V zadnjih letih pa se s proizvodnjo krompirja ukvarja vse več kmetovalcev tudi iz ostalih vasi na območju TZO Beltinci.

ga prodajo tovarni Helios iz Domžal, ta pa ga tudi izvažajo. Pomembna pridobitev za skupnost je tudi novo skladišče krompirja v Lipovcih, saj proizvajalci sedaj ne čakajo na odvzem krompirja, temveč ga pred zimo lahko vskladiščijo. Tako so se tudi proizvajalci krompirja otresli težav iz prejšnjih let, ko niso imeli kam vskladiščiti krompir v zimskih mesecih in morali čakati na odvzem po več mesecih, da bi ga lahko prodali kupcem. Poleg tega

ŠTEFAN SOBOČAN — predsednik Krompirjeve proizvodne skupnosti „5. maj“ Beltinci, doma iz Lipe. Lani je na 5 hektarjih zemlje pridelal 15 vagonov krompirja. Foto: F. Maučec

Na pobudo strokovne službe temeljne zadružne organizacije v Beltincih in nekaterih naprednih kmetov — kooperantov, so v letu 1981 ustanovili Krompirjevo proizvodno skupnost „5. maj“ Beltinci. Namen ustanovitve krompirjeve proizvodne skupnosti v Beltincih je bil, da bi proizvodnjo krompirja organizirali bolj strokovno in povečali proizvodnjo. Poleg tega pa so bili z zgraditvijo novega skladišča krompirja v Lipovcih dani tudi boljši pogoji odkupa in uskladiščenja krompirja. Ob ustanovitvi Krompirjeve proizvodne skupnosti „5. maj“ v Beltincih je podpisalo pristopne izjave okrog 150 kmetov — kooperantov iz Lipe, Lipovec, Bratovec, Gančan in Ivanec. Število članov krompirjeve proizvodne skupnosti se je do danes povečalo na okrog 170. Na ustanovnem zboru skupnosti so izvolili 11-članski IO, za predsednika pa je bil izbran Stefan Sobočan iz Lipe.

V dosedanjem delovanju te skupnosti, ki deluje v okviru KZ Panonke — TOZD Beltinci, se je zelo povečala proizvodnja krompirja. Na približno 250 hektarjih zemlje so v začetku pridelali okrog 6000 ton krompirja, medtem ko sedaj pridelajo okrog 7000 ton krompirja. K povečani proizvodnji sta vsekakor pripomogla strokovnejša obdelava zemlje in uvajanje nekaterih novih in boljših sort krompirja, zlasti industrijskih sort. Tako danes pridelujejo kmetje — kooperanti, člani Krompirjeve proizvodne skupnosti „5. maj“ Beltinci, ki je edina v Sloveniji, kvaliteten krompir, ki

se člani skupnosti tudi vsako leto dogovarjajo o poslovanju, o odkupu in cenah krompirja. Po mnenju strokovnega vodja ing. Jožeta Bojneca površinsko proizvodnjo krompirja ne bodo širili, temveč bodo skrbeli le za povečanje proizvodnje, kar bodo dosegli z boljšo obdelavo in gnojenjem zemlje ter novimi sortami.

Člani Krompirjeve proizvodne skupnosti „5. maj“ Beltinci razpolagajo tudi s kmetijskimi stroji, ki so potrebni za proizvodnjo krompirja. Tako imajo na razpolago avtomatske sadilnice in prebiralnike ter kombajne za prebiranje krompirja. Seveda pa se srečujejo s težavami zaradi pomanjkanja rezervnih delov za te stroje, ki jih je potrebno uvažati. Prej so jih kupovali v sosednji Avstriji, medtem ko jim je z uvedbo depozita to onemogočeno.

Krompirjeva proizvodna skupnost je torej povsem upravičena svoj obstoj, saj pridelok znaša 20 ton na hektar, kar je izredno dobro, saj znaša povprečni pridelok krompirja v Sloveniji le 12 ton na hektar. Poleg tega pa ima skupnost formiran tudi rizični sklad, v katere člani izločajo del sredstev, ki jih namenjajo za regresiranje semen. Z dosedanjim poslovanjem Krompirjeve proizvodne skupnosti v Beltincih so člani zelo zadovoljni.

Feri Maučec

ZDružEVANJE DELA IN SREDSTEV V ŠALOVCIH ŽE DOLGO NI TABU

Zadovoljni v strojni skupnosti

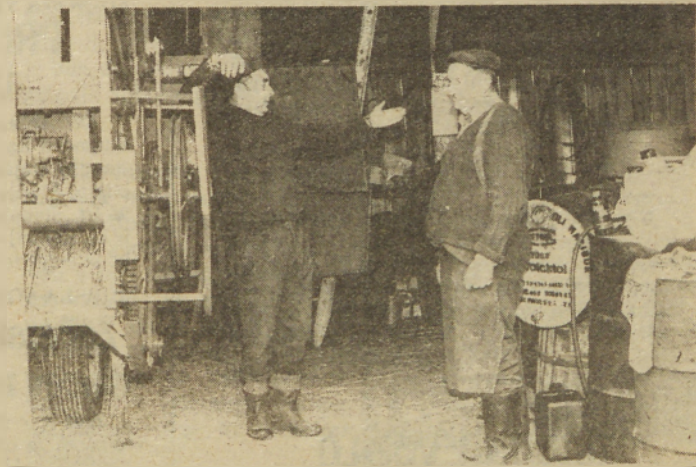
Pred leti, ko so bile denarnice naših kmetovalcev bolj plitke, želje, da bi imeli stroje, pa velike, so se številni združili in z združenimi sredstvi kupili marsikateri kmetijski stroj in si tako lajšali delo. Zdaj, ko se je gmotno stanje kmetov okrepilo, se zdi, da je navdušenje za skupno nabavo strojev nekoliko usahnulo in vse več je kmetov, ki si prizadevajo, da bi imeli vse stroje in naprave sami. To težnjo „opravičujejo“ s tem, da so take zahteve proizvodnje, kar je v nekaterih primerih, kjer je veliko zemlje, morda res, v večini pa gre za prestiž, češ: bom hodil moledovat, kdaj pridem na vrsto, rajši si kupim sam. Tako se potem ponavadi zgodi. Drag stroj ni povsem izkoriščen in tako povečane amortizacije seveda ni mogoče prišteti med proizvodne stroške imam, le kdo mi jih bo pokrtil, delati moram zastoj ... Neupravičeno jadikovanje, kajti tudi pri nakupu mehanizacije je treba upoštevati smotrnost.

V Šalovcih se dobro zavedajo, da posameznik takorekoč ne pomeni nič na tržišču in ne pri kmetijskih delih, kajti le tam je uspeh, kjer več ljudi stakne ne le glave, ampak tudi mošnjčke. Člani tamkajšnje strojne skupnosti so to že zdavnaj storili. Najprej so skupaj kupili dva stara zadružna kombajna, nato pa novejšega. Dasiravno ta še ni za staro šaro, mimogrede naj povemo, da ob lanskem žetvi z njim niso imeli težav, pa so se vseeno odločili za nakup še enega. Ob koncu lanskega leta so združili 1 milijon 40 tisoč dinarjev in zdaj nestrpno pričakujejo, če bo dobavitelj držal besedo in kombajn dobavil do 31. marca. No, nič se ne bo hudovalo, če bo kak dan zamude, bojijo se le, da se ne bi medtem podražil. Tako kot ima doslej vseh 12 članov strojne skupnosti v starem kombajnu svoj delež (dvanaestinko), bo tudi pri novem kombajnu. Za nakup še enega kombajna so se odločili, da bi imeli sodobnejši stroj in seveda bili bolj prepričani, da bo žetev potekala nemoteno. Še več: starega kombajna še ne nameravajo prodati. Imeli bodo dva, kajti obseg zemljišč,

glede na obseg pokošene pšenice pri posameznem članu strojne skupnosti. Lani, tako se mi zdi, smo za žetev na enem hektarju plačali 2 tisoč dinarjev.

Ker šalovski kmetje kombajn kupijo z lastnimi sredstvi, pozneje krijejo le stroške vzdrževanja, torej ne prištevaajo več stroškov amortizacije. S takim načinom so zadovoljni. S kombajnom žanjejo le članom strojne skupnosti. Ali bo tako tudi ob letošnji žetvi, ko bodo imeli dva kombajna, se še niso odločili.

Združitev sredstev pa se je izkazala za pravilno tudi pri drugih kmetijskih strojih. Pet jih je skupaj kupilo cisterno za gnojevko. Še nikoli se niso spri. Kdaj bo kateri vozil, se sproti dogovarjajo. Štirje so tudi zbrali denar in kupili kombajn za siliranje koruze. Tudi tu so se lepo ujeli. Gre vendar za kmetijsko opravilo, kjer je potreben traktor, na katerega je priključen kombajn za siliranje, pa veliko traktor-skih prikolice ali pa „dvignjenih“ kmečkih voz, ki odvažajo silirano koruzo. Če kje, potem je prav pri tem jesenskemu opravilu potrebna sosedska pomoč. Člani šalovske strojne

DVANAJST ŠALOVSKIH KMETOV je združilo sredstva in skupaj kupilo kombajn. Tako ta stroj, kot ostali kmetijski pripomočki, je shranjen v lopu, ki so jo prav tako zgradili s skupnimi močmi — denarjem in delom. Foto: S. S.

posejanih s pšnico, se na šalovskem območju nenehno povečuje. Zahvaljujoč melioraciji in komasaciji je imelo 12 članov te strojne skupnosti lani 12 hektarjev več pšenice kot leto prej. Sicer pa člani strojne skupnosti, ki jo zdaj vodi Ernest Janko, sejejo pšenico skupaj na 40 hektarjih. Posamezniki so lani prodali od 3 do 6 tisoč kilogramov krušnih žit.

Ustanovni član strojne skupnosti, pa tudi zdaj še aktiven, je bil Stefan Šebok. Povprašali smo ga torej, kako je zadovoljen s članstvom.

„Zelo sem zadovoljen. S tem, da smo skupaj kupili kombajn, lažje dihamo, saj je posameznik prispeval nekaj več kot 80 tisočakov, zagotovil si je, da bo zagotovo požel pšenico, in to pravočasno. S kombajnom upravlja strojinik, ki je član naše skupnosti. Delo mu seveda plačamo. Plačilo strojnika, izdatke za gorivo, morebitna popravila stroja, nakup „špage“ ... to so v glavnem stroški, ki si jih po končani žetvi razdelimo v razmerju

skupnosti so v večini sosedje in sorodniki.

Za konec naj povemo, da imajo štirje šalovski kmetje skupno tudi krožno brano. Torej si tudi tega pripomočka za rahljanje zemlje ni šel kupit vsak zase. Pohvalno je tudi to, da stroji članov strojne skupnosti ne rjavijo zdaj pri enem, zdaj pri drugem (kot slišimo praviti, da je tako tu in tam), ampak so zgradili (spet z združenimi sredstvi in lastnim delom) lopo, veliko 12 krat 10 metrov. Torej so stroji tedaj, ko niso na polju, shranjeni, in tudi to dokazuje, da strojne skupnosti še zdaleč niso preživele, nasprotno, prizadevati si je potrebno, da bodo kmetje tudi v prihodnje kupovali stroje skupno, saj je to navezadnje predvsem v njihovo korist. Posamezna kmetija bo namreč manj obremenjena s krediti oziroma anuitetami.

Odplačila so ponekod zdaj po nepotrebnem velika.

S. SOBOČAN

dopisniki so zabeležili

GANČANI

Številčnost in usposobljenost

Za gasilce iz Gančan je bilo minulo leto zelo uspešno. Sredi leta so predali namenu novo gasilsko vozilo, proti koncu leta pa so v vasi izkopal še osem protipožarnih vodnjakov tako, da jih imajo sedaj že sedemnajst, ob tem pa tudi drugo sodobno gasilsko opremo.

Na občnem zboru pa so poudarili, da so vrste gasilcev v Gančanih maloštevilne in da je sedanji kader premalo usposobljen. Zato so si v program dela zadali kot prednostno nalogo razširiti gasilske vrste in usposobiti članstvo. Prav slednje bodo razširili že v kratkem, saj bodo štirje člani GD vključeni v izobraževalni program, ki ga organizira OGZ Murska Sobota. V Gančanih pa še vedno pogršajo širino. S pomočjo krajevne skupnosti in ostalih vaščanov jo bodo skušali kupiti še letos.

T. H.

MURSKA SOBOTA

Organizirana rekreacija

V času zimskih počitnic, ki pa so prav klavne, saj ni niti krpice snega, je mnogim otrokom prikrajšano zimsko veselje na snegu. Ker je zima vsem tako zgodla, so bile nekatere osnovne šole v sotoški občini prisiljene organizirati enodnevne in tudi enotedenske smučarske tečaje na znana slovenska smučišča. Razen smučarskih tečajev pa so organizirali še druge rekreativne dejavnosti, kot so: odbojka, košarka, mali nogomet, namizni tenis, plavanje in streljanje.

Tako so na primer učenci osnovne šole Puconci in osnovne šole Bakovci s sodelovanjem ZTKO Murske Sobotne in Partizana iz Murske Sobotne organizirali dvakrat po en dan rekreativno smučanje na Roglo. Cena za en dan je bila 400 dinarjev; v to pa je bil vračunan prevoz avtobusa, hrana in vožnja z vlečnico. Enkrat je svoj delež prispeval tudi smučarski klub Pomurja; zato pa je bila cena za nekaj manjša; to je 350 dinarjev.

Enotedenske smučarske tečaje sta organizirali šoli Edvard Kardelj in Karel Destovnik-Kajuh iz Murske Sobotne. OŠ Edvard Kardelj je imela tečaj v Črni na Koroškem, OŠ Karel Destovnik-Kajuh pa je imela enotedenski tečaj na Pohorju.

Z vseh organiziranih smučarskih tečajev, pa naj si bodo enodnevni ali enotedenski, so se učenci vrtni kar najbolj zadovoljni, seveda pa tudi polni novih pridobljenih smučarskih veščin na smučeh.

D. C.

DOBROVNIK

VESELI VEČER

Za nami so zimske počitnice — na žalost učencev in dijakov — skoraj brez snega. Počasni minevajo dnevi. Dolgčas! »Preženimo brezdelnost. Izkoristimo dolge zimske večere.« Tako so se pogovarjali mladinci in šolarji, ki so morali ostati doma. Pripravljali so se na Veseli večer. Vsak večer so pridno vadili, v nedeljo pa so se predstavili vaščanom.

Dveurna predstava je minila, kot bi trenil. V igri, pesmi in šali so prikazali sodobne tokove življenja: od učenja, vzgoje, zaposlitve in stabilizacije. Niso pozabili tudi dobrih starih časov, ko smo imeli v vasi opekarno. Tudi prometno problematiko so obravnavali.

Mladi iz Žitkovec so se jim prav tako pridružili, saj je povezava med mladino v krajevni skupnosti zelo dobra.

Predstavili so se s skeči in folkloro. S kvizom so zaključili predstavo, ki je potekala v osnovni šoli. Obisk je bil zelo dober. Še boljši pa bo, ko bo urejena prva etapa kulturnega doma. In to bo kmalu!

Etelka Milinkovič

TEŠANOVCI

ORODNO VOZILO

Številne organizacije in društva imajo te dni občne zборе. Minulo nedeljo so ga imeli tudi gasilci v Tešanovcih.

Nad 25 gasilcev imajo, spodbuden pa je tudi podatek, da je začela delovati tudi pionirska desetina.

Po oceni minulega dela in izvolitvi vodstva, so največ pozornosti namenili nakupu orodnega vozila in dograditvi vodnih bazenov.

Posebno pozornost so posvetili usposabljanju članov.

Geza Grabar

Mladi v „DIANI“ ocenili delo v preteklem letu

Na svoji redni seji dne 20. 1. 1983 smo mladi v TOZD Diana, ob prisotnosti predstavnice občinske konference ZSMS M. Sobotna in sekretarja OO ZK naša TOZD, temeljito spregovorili o opravljenem delu in aktivnosti članov OO ZSMS TOZD Diana.

Na področju idejno-političnega dela smo člani OO ZSMS v preteklem letu nedvomno posvetili največ pozornosti 11. kongresu slovenske mladine. V ta namen smo pred samim kongresom organizirali razpravo o kongresnih dokumentih.

V mesecu marcu so bile v naši TOZD volitve. Člani OO ZSMS smo poskrbeli, da je bilo volišče pravčasno in primerno pripravljeno za nemoten potek volitev. Tako smo se mladi skupaj z družbeno-političnimi organizacijami in samoupravnimi organi pripravljali na izvedbo volitev novih članov v družbeno-politične skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in samoupravne organe TOZD in DO.

Od skupnega števila delegatskih mest, teh je bilo 65, je bila mladina zastopana z 12 delegati.

Pohvale vredna pa je prav gotovo ugotovitev, da je sodelovanje OOZSMS z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami v TOZD na dokaj visoki ravni. To pa je nedvomno pripomoglo k uspešnemu poslovanju naše TOZD!!

Delo na prostovoljnem in kulturno-športnem področju je bilo prav gotovo bolj razgibano in privlačno za vse člane naše organizacije.

V začetku pomladi smo se lotili dela urejanja in priprave kopaške restavracije na letno sezono. Ta enodnevna akcija je zelo uspela in brez finančnih izdatkov za našo TOZD, je bila restavracija pripravljena na kopaško sezono.

V minulem letu je Diana nepričakovano 2-krat presenetilo neurje, ki je divjalo nad Pomurjem. Pod vodo je bilo celotno skladišče in precej vskladiščenih artiklov, vključno s pralnico. Mladi smo skupaj z ostalimi prizadevnimi delavci takoj pristopili na pomoč in se lotili reševanja artiklov in odstranjevanja vode.

V interesu izmenjave izkušenj in problemov mladih smo 22. junija obiskali člane OO ZSMH gostinskega podjetja Central v Bjelovarju. Enodnevni obisk v Bjelovarju je minil v medsebojnih izmenjavah izkušenj, problemov mladih delavcev v gostinstvu. Po končanih razgovorih je sledil ogled kulturno-zgodovinskih znamenitosti mesta Bjelovar in bližnje okolice.

V juniju smo se udeležili že tradicionalnega športnega srečanja v Lendavi med Gorenjem-Varstvom, TVD „Partizan“ Bakovci in Diano. Ta srečanja so velikega pomena z ozirom na to, da smo vsi trije udeleženci tega tekmovanja delovne organizacije z različno dejavnostjo oziroma TVD „Partizan“ Bakovci kot predstavnik krajevne skupnosti, Gorenje-Varstvom pa iz sosednje lendavske občine.

Ob dnevu graničarjev — 15. avgustu, smo skupaj s predstavniki OO ZK obiskali karavlo v Murski Soboti. Vojakom — graničarjem pa izročili praktična darila.

1. novembra na dan mrtvih smo pri spomeniku zmage v Murski Soboti prižgali sveče in se spomnili padlih borcev za našo domovino.

Po podanem poročilu smo ugotovili, da je na kulturno-športnem in prostovoljnem delu bilo narejeno precej in program v celoti realiziran. Nekoliko manj pa je bilo opravljenega dela na idejno-političnem področju. Prav slednjemu bo potrebno v prihodnje posvetiti več pozornosti iz preproste razloga — delavec, član OO ZSMS mora prav v tej organizaciji dobiti trdne temelje za bodočega delavca — samoupravljalca.

STANKO FICKO

Štefan Horvat iz Petanjca se spet skoraj na vse. Je kovač, vaški kurir, prav spreten pa je pri pletenju košar. Lani ob dnevu republike je dobil tudi priznanje krajevne skupnosti Tišina.

Foto: F. Kuhar

ZGORNJA VELKA

PRI NAJSTAREJŠI V ŽABJI VASI

Ob srečanju starejših občanov je v krajevni skupnosti Zgornja Velka že običaj, da obiščejo najstarejšo krajanko ali krajana. V januarjskih dneh je bila to Marija Kaučič v Žabji vasi, ki je dopolnila 96 let. Stanuje pri 63-letnem sinu, precej zgovorna je še, najbolj všeč pa so ji mlečne jedi. Upajmo, da bo še dolgo tako!

Jože Rajh

MURSKA SOBOTA

Začetek evidentiranja mladincev za teritorialno obrambo

Mlade v občini Murska Sobota je težko zainteresirati za odhod na usposabljanje za teritorialno obrambo. Usposabljanje imajo že več let v Vidoncih na Gorickem. Na posvetu predavateljev splošne ljudske obrambe in družbene samozastite ter vodstva občinske konference zveze socialistične mladine Slovenije so sklenili, da bodo z evidentiranjem pričeli dovolj zgodaj. V času po evidentiranju in pred odhodom na usposabljanje ne bodo mladi teritorialci prepuščeni sami sebi. Občasno se bodo sestajali na posvetih, organizirani pa bodo tudi pohodi. Lansko leto je bilo prijavljenih 143 prostovoljcev, usposabljanja pa se jih je udeležilo samo 44. Vzrok takega osipa je slab uspeh prijavljenih in pa tudi neresnost mladih do teritorialne obrambe.

Več bi bilo potrebno storiti za motivacijo osnovnošolcev in mladih v družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Mogoče bo to uspelo komisiji za SLO in DS z večjim neposrednim kontaktom.

Jasna L.

RADENCI

Nova transformatorska postaja

Te dni bodo stanovalci Ljutomerske ulice v Radencih dobili nov objekt — transformatorsko postajo.

Že vrsto let so se pritoževali nad slabo napetostjo električne energije, na koncu pa so se vseeno odločili, da bodo z denarnim prispevkom in s pomočjo elektrogospodarstva zgradili prepotrben objekt. Stanovalci sami (to je 30 hiš) so prispevali po 11.700 dinarjev.

In ko bo transformator začel obratovati, si bodo gospodinjstva lahko oddahnile. Električni štedilniki bodo spet normalno gredli, pralni stroji bodo oprali perilo do konca in tudi na KS Radenci si bodo lahko oddahnili, saj jih ne bo več nihče tako pogosto spraševal, zakaj KS ne prispeva niti dinarja za ta objekt, čeprav je 90 odstotkov stanovankev ulice zaposlenih in plačujejo krajevni samospispevek.

Alojz Kranjc

Razvejane oblike sindikalnega usposabljanja

Dobro je znano, da je pravica in dolžnost slehernega člana zveze sindikatov, da se redno usposablja in je tako dozveten za razne probleme, ki se pojavljajo pri razvoju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov, in jih z učinkovito, organizirano akcijo zna tudi odgovorno odpravljati. Posebno pa se morajo usposabljati tisti delavci, ki opravljajo številne odgovorne funkcije v zvezi sindikatov in na področju samoupravljanja. Ravno zveza sindikatov pa je po svoji družbeni vlogi politično odgovorna, da zagotavlja in pospešuje družbenopolitično usposabljanje delavcev, zlasti delegatov, za opravljanje samoupravljalških pravic, dolžnosti in odgovornosti.

Ti osnovni cilji so vsebovani tudi v programu družbenopolitičnega usposabljanja in izobraževanja članov murskosoboškega sindikata v sezoni 1983/1984. Komisija za izobraževanje pri občinskem svetu zveze sindikatov v Murski Soboti je pri tem natančno opredelila oblike, obseg, vsebino in nosilce družbenopolitičnega usposabljanja in izobraževanja ter rokovnik izvedbe posameznih nalog s tega pomembnega področja. Gre za devet dokaj razvejanih oblik izobraževanja in usposabljanja, ki bi jih naj opravili v tej izobraževalni

sezoni. Najbolj množična oblika usposabljanja je vsekakor temeljni program za usposabljanje članov osnovnih organizacij zveze sindikatov v murskosoboški občini, ki vsebuje pet aktualnih tem.

To so: varstvo samoupravnih pravic delavcev in družbene lastnine, organiziranost in metode delovanja OO ZSS, varstvo pri delu, socialna politika ter družbeni in osebni standard delavcev ter druga tema po lastni izbiri.

Posebna skrb bo veljala tudi problemom obravnavam aktualnih tem v organizacijah družbenega dela, kjer lahko delavci neposredno izmenjujejo mnenja, postavljajo kritična vprašanja samoupravnim organom, družbenopolitičnim, vodilnim in strokovnim delavcem ter v razgovoru razčističujejo vse nejasnosti. Zatem je tu vrsta seminarjev za vodje sindikalnih skupin, predsednike in člane izvršnih odborov osnovnih sindikalnih organizacij ter predsednike konferenc OO ZSS. Ker je zahteva, da morajo udeleženci teh seminarjev dobiti pregled nad konkretnimi naloga, ki jih imajo na področju, kjer delujejo, bodo omenjene seminarje organizirali po panogah, kot so proizvodnja in predelava kovin, vzgoja in izobraževanje, trgovina, promet in zveze itd. Rok je marec 1983, že v februarju pa bi

naj opravili občinsko sindikalno politično šolo v treh skupinah, ki sodi med najzahtevnejše oblike družbenopolitičnega usposabljanja v občini. Vključevali pa se bodo tudi v enomesečno politično šolo Zveze sindikatov Slovenije, ki bo predvidoma trajala okrog 240 izobraževalnih ur in je ob delu.

Posebna pozornost pa je namenjena tudi seminarju za vodje in člane delegacij v združenem delu. Po tem programu bo potekalo usposabljanje delegatov za zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti v treh fazah po dve temi. Niti manj pomembni pa ne bodo tudi seminarji za predsednike in člane organov samoupravne delavske kontrole, posebej zato, ker analize kažejo, da so organi samoupravne delavske kontrole v OZD še premalo aktivni in odločni. Razen tega je potrebno omeniti še seminar za delavce, ki vstopijo v zvezo sindikatov, in druge oblike usposabljanja so za organizatorje kulturnega in športnega življenja ter rekreacije v OZD, za organizatorje obveščanja, ter razni posveti, saj ni aktivnostjo ne bi posegli murskosoboški sindikati.

Milan Jerše

DELAVSKA UNIVERZA V GORNJI RADGONI

Pomembno mesto izobraževanja

Triindvajseto leto teče, odkar deluje v tej pomurski občini delavska univerza, ki se je iz nekdanje ljudske univerze kmalu razvila v samostojno izobraževalno ustanovo in v tem času postala pomembno stičišče mladih in starih uka željnih občanov. Njen pomen in mesto, ki si ga je kot sestavni del vzgojno izobraževalnega sistema kot ustanova posebnega družbenega pomena v tem času izborila, ilustrira tudi številčnost doslejnih slušateljev. V tem času si je dodalno znanje za življenje, pa izpopolnjevanje ob delu in idejno politično usposabljanje, kar so skozi ves čas, osnovne dejavnosti te ustanove, pridobili okrog 94.000 občanov.

Program delavske univerze je tudi za letošnje izobraževalno sezono širok na vseh področjih. Na področju družbenega izobraževanja so skupaj s KOO za slednjo pri OK SZDL že izvedli program za usposabljanje vodij delegacij, kmalu pa bodo pričeli s usposabljanjem delegatov po krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Vseh skupaj bo seminarjev okrog 60. Tudi letos pa namenljajo pomembno mesto usposabljanju članstva ZK. V ta namen so že opravili seminar za novo sprejete člane, pričenja se izobraževanje za kandidate za sprejem v ZK, v mesecu marcu pa bodo organizirali že tradicionalno občinsko politično šolo. Prav tako pripravljajo seminar za člane samoupravnih delavskih kontrol, s sodelovanjem z občinskim sindikalnim svetom pa še sindikalno šolo.

Občani pa bodo posebej veselili programa splošnega izobraževanja. Ta tokrat obsega od dveh tečajev nemškega jezika za že predšolske otroke do živilsko krojnega tečaja, pa tudi šolo za starše šolobveznih otrok in tečaj nemščine za odrasle, ki ga bodo

organizirali v Radencih. Poudarek pa bo ponovno tudi na izobraževanju občanov s področja SLO in DS.

Na področju izobraževanja ob delu bo ob zakonsko določenih temah tudi letos odprta šola za poklic voznika, ki jo organizirajo pri DU skupaj s SC Boris Kidrič iz Celja. Precej prijav pa so že prejeli za srednjo prometno tehnično šolo, smer prometni tehnik notranjega transporta.

Se bi lahko naštevali naloge, ki jih delavci DU Gornja Radgona, v okviru te ustanove delujejo dve enoti: občinska matična knjižnica in avto šola, opravili bi to. Seveda s pomočjo več kot 20 zunanjih sodelavcev. Pa vendar se še vedno počutijo nekoliko odrinjene od stran v sistemu izobraževanja. Če ne vedno, vsaj takrat, ko jim odmerjajo sredstva.

V. Pavlov

Sredstva za KS v okviru splošne porabe

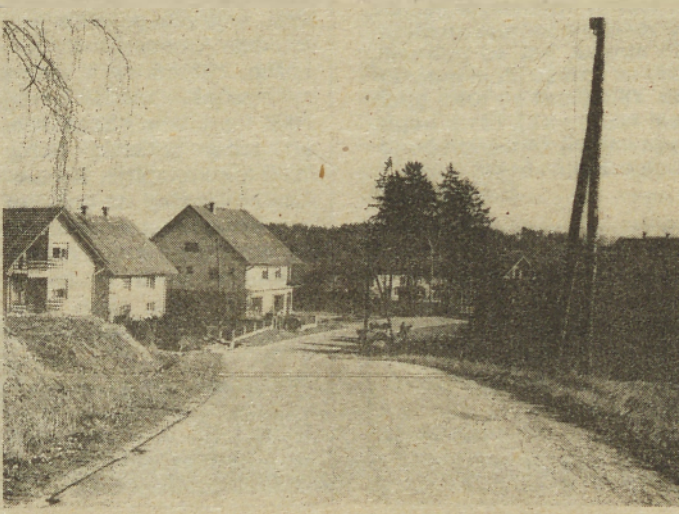
Na nedavni seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti so v razpravi soglašali s podpisom dogovora o uresničevanju družbeno-usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983, ki je sprejet na republiškem nivoju. Ob tem pa so opozorili tudi na določeno komplikacijo posameznih členov dogovora, še posebej glede metode ugotavljanja kazalcev gospodarjenja. Tako so se dotaknili vprašanja gibanja osebnih dohodkov v nekaterih dejavnostih, pri čemer so omenili zlasti področje kmetijstva, ki je odvisno od več ali manj uspešne letine.

Opozorili pa so tudi na problem zagotavljanja iste rasti osebnih dohodkov v negospodarstvu, kot bo dosegalo gospodarstvo, upoštevajoč dejstvo, da bodo precej omejena sredstva za skupno porabo.

Govor je bil tudi o razdelitvi sredstev za izvajanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih murskosoboške občine v letu 1983.

Člani izvršnega sveta so sprejeli predlagani razdelitnik sredstev in dali v javno razpravo zborom skupščine občine. Za izvajanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih murskosoboške občine je v letnem izračunu predvidenih iz proračuna 6,825 milijona dinarjev, kar je usklajeno s politiko splošne porabe. Ta sredstva bi naj zadostovala za kritje stroškov delovanja organov krajevnih skupnosti in delegatov funkcionalno dejavnost družbenopolitičnih organizacij v KS, stroške uresničevanja nalog na področju SLO in DS, stroške kurirske službe in lastne in občinske potrebe. Poleg tega pa bodo iz teh sredstev zagotovili tudi izplačilo osebnih dohodkov za delavce, ki opravljajo finančno-administrativna opravila in naloge za krajevne skupnosti Murske Sobotne, Bakovci, Čermelavci, Krog in Rakičan. Sicer pa so pri razdelitvi mase sredstev upoštevali merila iz prejšnjih let, ki so jih sprejeli na zborih občinske skupščine leta 1980.

Milan Jerše

V tem predelu GORNJE POKROVE (na hribu) je v zadnjih letih zraslo več novih hiš, čeprav jih povedati, da jih je spodaj glavni cesti, še več. Potemtakem se je začel kraj hitreje razvijati. V zadnjem času zgradijo letno 2-3 vi hiši. Vsekakor na tak način odločilno vpliva Murina tovarna, ki so jo tamkaj zgradili, na drugi pridobitve, ki so izboljšale življenjske razmere. Slika na no območje krajevne skupnosti, katero spada 10 vasi pa se razširja tako ugodno. To nam potrjuje že podatek, da so lani v Murski knjigo vpisali 22 rojstev in 20 mrtvih.

Tekst in foto: Alojz Kranjc

Šesti letnik Mostov Pomurske založbe

Na torkovi tiskovni konferenci Pomurske založbe v Ljubljani (o kateri smo kljub sodelovanju in dobrim odnosom zvedeli že iz osrednjih sredstev javnega obveščanja) je domača založba iz Murske Sobotice predstavila svoj šesti letnik Mostov-knjižne zbirke s katero presega lokalne okvire in si je z njo pridobila sloves med založniki in bralci.

Med šestimi predstavljenimi knjigami iz lanskega letnika Mostov pomenijo štiri prvo slovensko srečanje z manj znanimi sodobnimi književnostmi. Tokrat so vzpostavljeni mostovi s Sri Lanko (delo Raja Proctorja: Surabielova vrtnitev), Egiptom (Sami Bindari: Palača), Pakistanom (Šaukut Sidik: Odrinjenci) in Alžirijo (Abdelhami Benheduga: Južni veter). Peta knjiga iz zbirke Mostovi je roman švedskega pisatelja Pera Gunnarja Evanderja: Ponedeljek s Fanny. Šesto pa delo Gabriela Garcie Marqueza: Odvrženi. Poleg omenjenega je Pomur-

ska založba pred kratkim izdala še dva romana Nobelovega nagajenca. To sta romana Huda ura in Kronika napovedane smrti. Slednji je tudi zadnje Marquezovo delo, posebnost pa hiter prevod, ki omogoča, da lahko bralci posežejo po romanu pravočasno.

Prav prevajalci so poleg urednika Pomurske založbe Jožeta Hradila imeli glavno besedo na tiskovni konferenci Mostov, ki tudi v šestem letniku prenašajo slovenske mu bralstvu književnost iz manj znanih, predvsem ne-uvrščenih držav.

bb

Iz programa razstav v Lendavi

Na zadnji seji odbora za galerijsko in muzejsko dejavnost v prostorih Zavoda za kulturo občine Lendava je bilo v ospredju obravnavo poročila o realizaciji programa v preteklem letu, s posebnim poudarkom na 10. mednarodni likovni koloniji ter predlog likovne dejavnosti za letošnje leto.

Lani je bilo v galeriji Lendava deset razstav, med njimi samostojna razstava del domačinke Suzanne Kiraly-Moss, rojaka Zoltana Gaborja in 10. mednarodna razstava likovne kolonije.

Letos prav tako načrtujejo deset razstav, med njimi kot prvo samostojno razstavo Marjana Kaučiča, ki jo bodo prenesli iz mariborske Umetnostne galerije, za tem razstavo rojakinja Marika Danč-Roth (ki bo prenešana v Lenti, kot je bila to lani v zadnjem tromesečju Gaborjeva razstava izbranih del). V letošnjem letu ji bodo sledile v okviru izmenjave še razstava Ljudske umetnosti iz Lentija, medobčinska razstava likovnih ljubiteljev, razstava otroške risbe, razstava pod naslovom 20 let delavskih srečanj bratstva in prijateljstva 1962—1982, Panonnia '83 (ki bo prvotno na ogled v Murski Soboti), samostojna razstava Nandeta Vidmarja in XI. mednarodna kolonija z razstavo.

bb

IZ GRAFIČNE MAPE

ZOLTÁN GÁBOR: MIR

V galeriji soboškega Kulturnega centra smo bili pred kratkim priča podpisovanju grafičnih listov mape, ki zajema šestnajst del osmih pomurskih likovnih umetnikov: Zoltana Gaborja, Jožeta Horvata — Jakija, Stefana Hauka, Franca Mesariča, Lojzeta Logarja, Stefana Galiča, Iva Bošnjakoviča in Boruta Vilda.

Izdajatelj domiselne in lične mape, (s katero si bo marsikateri ljubitelj likovne umetnosti, predvsem domačih ustvarjalcev, lahko popestril stanovanje za 20.000 dinarjev) je delovna enota galerija pri Kulturnem centru, zato nam je podatke posredoval njen vodja Franc Obal.

V mapi so predstavljeni pomurski umetniki iz vseh generacij; od najstarejše, katero predstavlja akademski slikar Zoltan Gabor iz Lendave, pa do najmlajše, ki jo zastopata Borut Vild in Ivo Bošnjakovič.

„Grafična mapa ima po mojem ta pomen, „je dejal Franc Obal,“ da v eni celoti predstavlja grafično produkcijo pomurskih umetnikov, katerih prej nismo nikdar predstavili.

Prva predstavitev grafične mape pomurskih likovnih umetnikov bo jutri (4. februarja) v Kranju, naprodaj pa bo od marca dalje v novih prodajnih prostorih soboške galerije.

Tam bodo prodajali tudi druga umetniška dela likovnikov, ki so doma iz Pomurja.

Iz lendavske likovne tradicije izhaja Zoltan Gabor, ki si cer živi in ustvarja v Zagrebu.

Vprašanju, kakšne teme se je umetnik, ki je v mestu ob meji znan predvsem po svoji zgodovini Lendave v sliki, lotil, je sledil njegov neposredni odgovor: „Vsak avtor je izbral temo, kakršno je hotel. Tema enega mojega grafičnega lista je Apoteoza, drugega pa označuje Pax (Mir na sliki zgoraj).

Apoteoza je apoteoza ženstvenosti, ker osebno pojmem, da sta ženstvenost in mir dve

najbistvenejši stvari v življenju nas moških.”

O sami mapi pa je slikar z iskusi dejal, da je na zavidi, svetovnem nivoju in zasluži po svoji kvaliteti vso pozornost.

Prav tako iz lendavske likovne tradicije izhaja tudi Stefan Galič Akademski slikar je znan po svojih začetnih oljih, kasneje pa tudi grafikah na temo metuljev in violin. Iz slednjega cikla sta tudi grafiki pričujoče grafične mape.

„Ja, te grafike so iz mojega zadnjega ciklusa Violin. Še vedno predstavljam violino kot simbol razpoloženja ljudi, ki tu živijo,” pravi slikar iz Lendave.

Prav v Murski Soboti, kjer je mapa natisnjena in bo naprodaj, živi Franc Megarič, eden od pobudnikov uspešnega poskusa sodelovanja na likovni ravni.

Na vprašanje, kaj meni ob izidu grafične mape, je odgovoril: „Strinjam se z mnenjem, da je to uspel poskus sodelovanja umetnikov in galerije, pa vesel sem, da sem se zdaj tu pri podpisovanju srečal s svojimi kolegi. Ob tem pa smo se vprašali, kako je z našim društvom likovnih umetnikov v Pomurju. Že dalj časa, ga namreč nameravamo ustanoviti v Murski Soboti in

zdaj mislim, da je pravnja priložnost; dobro pa bi bilo tako za nas likovnike kot galerijo, da bi se organizirali.

Ker je od nedavnega član društva slovenskih likovnih umetnikov, je tudi Ivo Bošnjakovič med tistimi, ki bi radi podružnico društva v Murski Soboti. „Vsekakor je to koristna, predvsem pa potrebna akcija za organiziranje domačih likovnikov in mogoče celo prodor v okolju, v katerem živimo, pa tudi širše, meni.

Med likovniki, ki so podpisovali grafične liste v Murski Soboti, je bil še Stefan Hauko. K njegovemu imenu je že skorajda pridevek: „Prekmurski, sicer pa v Ljubljani živeči slikar prvotno potrjen v skupini štirih (DHLM) — akademskih slikarjev Ladislava Danča, Stefana Hauka, Lojzeta Logarja in Franca Mesariča, zdaj pa je predvsem znan po odzivni, pregledni razstavi, ki je bila do nedavna na ogled v galeriji soboškega kulturnega centra.

„Če dovolite, bi se najprej zahvalil osem sodelujočim in organizatorju, da me je povabil kot zdomca, ker pač ne živim v tem okolju. Obenem pa me veseli,” je poudaril sogo- vornik, „da se ta predel tako likovno-kulturniško uspešno prebujata in so tudi poskusi ustanovitve internega društva likovnikov, kar bi vsekakor pozdravil.”

Izvajalec del — točneje tiska grafičnih listov mape pomurskih likovnih umetnikov je bil Jakob D. Jakovljevič, mapa pa bo na ogled in naprodaj v galeriji soboškega kulturnega centra, ki ji noviteta predstavljata tudi osnovni prodajni fond.

Brigita Bavčar

kulturni koledar

SOBOTA, 5. FEBRUARJA

GORNJA RADGONA — V kulturnem domu bo ob slovenskem kulturnem prazniku in dnevu prosvetnih delavcev slavnostna prireditev, na kateri bodo podelili Kerenčičeve in Šilihove nagrade, nastopila pa bo tudi folklorna skupina Sava iz Kranja. Pričetek prireditve bo ob 16. uri.

NEDELJA, 6. FEBRUARJA

ROGAŠOVCI — Ob 14.30 bo v domu kulture gostovalo kulturno — umetniško društvo Štefan Raj iz Turnišča. Nastopili bodo: moški oktet, mešani pevski zbor, ženski sekstet in folklorna skupina.

PONEDELJEK, 7. JANUARJA

MURSKA SOBOTA — V galeriji soboškega Kulturnega centra se bo ob 19. uri pričela osrednja kulturna prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Friderik z Veroniko ali Celjski grofje danes in nikdar več je naslov predstave Matjaža Kmecla v režiji Zarka Petana, v kateri nastopajo Dare Ulaga, Zlatko Šugman in Jožica Avbelj. Ob tej priliki pa bo občinska kulturna skupnost podelila tudi nagrade in priznanja najzaslužnejšim kulturnikom za njihovo delo.

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak bo ob 19. uri otvoritev razstave likovnega ljubitelja Silva Preloga, ob 19.30 pa bo v domu glasno-literarni večer na katerem bodo sodelovali člani obmejnega sinfoničnega orkestra, dediški zbor in mladi literati.

TOREK, 8. FEBRUARJA

RADENCI — Med 19. in 20. uro bo v razstavnem salonu hotela Radin otvoritveni ogled razstave umetniških fotografij Franja Voha iz Maribora. Ob 20. uri pa se bo v kongresni dvorani pričela gledališka predstava Hermana Celjskega, s katerim gostujejo člani dramske skupine KUD Ivan Kaučič iz Ljutomer.

MURSKA SOBOTA — Ob 18. uri bo v galeriji soboškega kulturnega centra otvoritev izmenjalne razstave z gorenjskim muzejem iz Kranja. Na ogled bodo dela akademskega slikarja Marjana Volja.

SREDA, 9. FEBRUARJA

MURSKA SOBOTA — V Pokrajinski in študijski knjižnici bo ob 12. uri otvoritev razstave del Ivana Potrča in srečanje z znanim slovenskim pisateljem ob njegovi 70-letnici.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni Dobra knjiga so: Marjan Zadnikar ROMANIK V SLOVENIJI (Državna založba), Janko Kersnik KMETSKA SLIKE (Mladinska knjiga) in Jaroslav Hašek PRIGODE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA V SVETOVNI VOJNI (Pomurska založba).

Tretji kulturni teden

Pionirsko kulturno društvo Ivan Cankar — na istoimenski osnovni šoli v Ljutomeru-pripravlja od 7. do 11. februarja tretji kulturni teden. Ta oblika predstavitve njihovih del postaja že tradicionalna, saj v tem tednu predstavijo skoraj vse svoje delo. Za letošnji srečanje s pisatelji, na njem pa bodo predstavili tudi svoje literarne prispevke. V tvek bo poudarek na kulturnem prazniku s proslavo, za tem pa bo kulturno društvo imelo redno letno konferenco.

Pripravljajo pa tudi gostovanje lutkovnega gledališča iz Maribora, glasbeno popoldne, na katerem bodo sodelovali skupaj z glasbeno šolo Slavko Osterc iz Ljutomer in folklorno popoldne z gostovanjem nekaterih folklornih skupin. Na vseh teh prireditvah, ki bodo v domu kulture v Ljutomeru ob 15. uri, bodo sodelovali tudi člani PIKUD Ivan Cankar.

„Življenje je kar naprej veriga pametnih presoj,” reče Jošt, v režiji Zarka Petana in v delu Matjaža Kmecla Friderik z Veroniko ali Grofje Celjski danes in nikdar več. Ogledali si jo bomo v ponedeljek, 7. januarja v galeriji soboškega Kulturnega centra ob 19. uri. V vlogi Friderika bo nastopil Dare Ulaga, Jošt je Zlatko Šugman, Veronika pa Jožica Avbelj.

FERENC KIRALY: POLJUB.

Akademski kipar, rojen 1936 v Doljem Lakošu. Studiral na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani in dokončal študij v Zagrebu. Največ se ukvarja s kiparstvom, zanima pa ga tudi slikarstvo in dekorativno oblikovanje. Njegove kipe in dekoracije srečamo v Radencih, Murski Soboti, Turnišču, Genterovcih, Lendavi. Po drugi svetovni vojni je edini kipar v Pomurju. Od prvotnega, akademsko realističnega figuralnega modeliranja je prišel umetnik v fazo kombinacij konkavnih in konveksnih oblik. Te predstavljajo spojena, tesno objeta človeška telesa (moškega in ženske). Ferenc Kiraly je pomemben za razvoj likovnega življenja v Pomurju; v Lendavi, kjer živi, je umetniški vodja Galerije pri Zavodu za kulturo.

MISKO KRANJEC

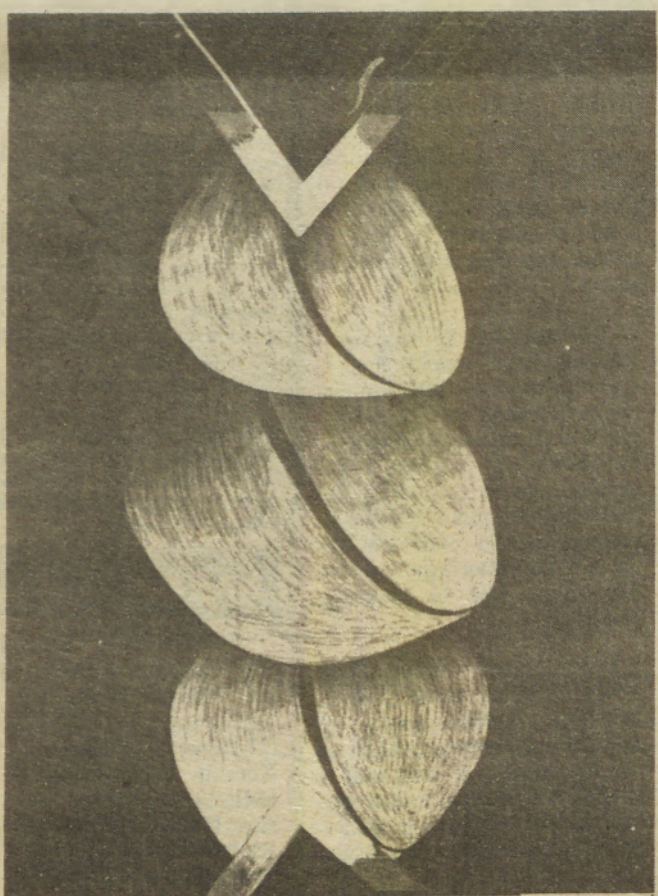
„Najprej naj ga predvajajo v Polani,” je ob zadnjem srečanju v rojstni vasi dejal znani prekmurski pisatelj, akademik MISKO KRANJEC. Njegove besede so se našale na film Veselo gostovanje v režiji in po scenariju Franceta Štiglica, posnet, tako kot televizijska nadaljevanka, po literarni predlogi Kranjčevega romana Strici so mi povedali. Zanj je 1976. leta prejel Prešernovo nagrado, in to ne naključno, kajti saga o stricah pisateljeve matere Manke Puckove iz rodu Fufsov je nedvomno Kranjčevo najbolje delo. Z njim je zaokrožil in končal v glavnem avtobiografsko temo, s katero je v zadnjem desetletju svojega pisanja skoraj kronistično odkrival prvinska, predvsem pa neposredna stanja v kmetoslovarskem okolju, iz katerega izhaja.

jave pa nazadnje v Polano. Očitno sta vasi Bukovje in Mačkovci nastali kasneje in se uradno poimenovali v skupno ime — Mala Poljana. Krstne knjige navajajo od začetka le nekaj štirideset hišnih števil. Med njimi ni Fufsov.

Mati o svojem otroštvu, ki se je odpletalo v najbolj južnem delu naše vasi, po njenem tudi najlepšem. Svet še dandanes imenuje Fufsovi krči. Poljanci nimamo zgodovine. Edino neizpodbitno dejstvo, ki vanj sveto verjamemo, je, da izhajamo tudi mi iz Adama in Eve. Nikjer pa ni nič zapisanega kdaj in zakaj smo si bili izbrani za najbolj močvirni del na zemlji. V Turnišču hranijo stare krstne knjige, ki pa se začnejo šele leta 1811. Tam je poleg Turnišča, ki je bilo fara, in ki si je pridobilo mestne pravice pa so se ljudje ponosno imenovali „varšanci” — meščani, čeprav so zveč na bili le čevljarji, navedena tudi naša vas Palina, kar je predstavljalo staro Poljano. Črke „lj” ne poznamo, niti je ne znamo izgovoriti, pa se je Poljana počasi spremenila v Polano, pod vplivom madžarske pisave in izgovor-

Poleg Stricev je v Kranjčevi plodni ustvarjalnosti še toliko del, da jih je na omejenem prostoru težko že naštet, kaj šele več zapisati o njih. In vendar ne kaže preskočiti njegovih odličnih novel pa povesti in med romani predvsem Os življenja, Zalesje se prebujajo, Prostor na soncu, Kapitani, Do zadnjih meja, Povest o dobrih ljudeh in drugih, avtobiografsko knjigo Mladost v močvirju na primer in trilogijo z naslovom Povest o oblasti, ki vključuje dela Pisarna, Pod zvezdo in Zemlja se z nami premika. Seveda pa ne gre pozabiti Kranjčevega udejstvovanja pri Ljudski pravici, glasilo komunistične partije, ki je začelo izhajati v Lendavi v jeseni 1934. leta. Če smo že pri letnicah pa moramo pripisati še jubilejno pisateljevo — 75-letnico v septembru letos.

LOJZE LOGAR: RISBA

Akademski slikar, rojen 1944 v Mežici. Diplomiral na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani in dve leti kasneje končal grafično specialko pri prof. Debenjaku in Pogačniku; kot štipendist DAAD bil 1974 v Berlinu. Logarjevi prvi samostojni nastopi so povezani z generacijo, ki je okoli leta 1970 z novimi prijemi razširila in obenem kritično ocenila dosežke »ljublanske garfične šole«, kateri se je v letu poprej utrdil in postal že akademski norma. V njegovih stvaritvah iz tistega časa se pojavljajo v konstruktivnem sestavu geometrijskih elementov ali tipografskega znaka. Njegove novejšie risbe z barvnimi svinčniki se v določeni fazi še navezujejo na nekatere (pogojno) popartistične prvine, prisotne na zgodnejših slikah in grafikah, obenem pa se radikalno odvrčajo od aluzivnosti. Pomembnejše razstave: Braunschweig, Beograd, Škofja Loka, Ljubljana, Kranj, Groszjan, Trst, Graz, Zagreb, Koper, Berlin, Novi Sad, Ajdovščina, Ljubljana (Mala galerija, galerija Tivoli), Tolmin.

Živi in ustvarja razpet med Radenci in Ljubljano.

Milan Vincetič

KOLOVRAT

Mišku Kranjcu

(odlomek)

I.
Čudovita je ta pesem.
Modri cvetovi,
majhni kot očke dekletca
z one pomladi
ko sem prvič prebredel Muro
(sedaj se ji je že gotovo napela bluz)
zarastejo v otiske.

In motike počivajo.

Andraš z mucom
poslušal večerna poročila
in Giza zaliva
ledene rože.

II.
Andraš mi je neko jesen pod žarečimi brajdami
pokažal žigo.

Cez velik kostanjev lakej
se je klatlo sonce.

(Napil sem se
in trava je bila v vedru.
In ivanjščice kljub rumenilu.
Na dnu se je topil metulj.)

Andraš se je vzpel na pručko
in potežkal grozd.

Mošt mu je martinolaval v trebuhu.

Sedaj je zima
in Andraš se naceja s hruškovo.

Buje je lani toška poplačala.

Žilnata roka mu zataji
skozi okenske križe.

III.

Rad pomodruje.
pa mi ni stric, le znanec,
ki me je naučil kositi.

Večkrat sem črtal
upognjene parcele
in dišalo je po sončnozeleni smrtni rosi.

Danes je tiho.

Žarnica meče vanj
le podolgovato senco
aluščene kredence.

(Mački se gonijo.)

Ne vem, gotovo je izlajnal
že vse štorije.

(Giza mesi kruh.)

IV.

Vidiš, mi očetrovsko pokaže,
na ta dimnik prijadra
vsako leto par škrtov.

Gledam, gledam,
in ko me že prepriča,
zarjavi september.

Andraš se upre na grčo
in v svisli, pozlačene
z jalovo koruzo
se zalete zgodnje jate.

V.

Giza je suma doma.
Ah, vragstigavedi kam je
odklopotal, zlojna
na moj dober dan.

In molči o svoji preživeti ljubezni in molči z dotečenim nihalom
in obnavlja kroniko iz lokalnega časopisa
in mi prinese klintona v ločeni ročki.

Mimo jokanega vremenjaka
zajamem šum belih peruti.

Andraš se je zamislil.

VI.

Pa neteguje Giza svojo mladost
skoraj do danes.

Smili se mi, osivela je že.

Slačim jo: moška ramena,
ožgane nadlahtnice, viseče dojke . . .
Koliko strasti je izteklo
iz tega žilavega debela,
ko je prvič zadisalo seno . . .

Molče si zategne predpasnik
in pokliče kokoši.

VII.

Andraš utrujen leže
kraj Gize.

Premlela je že rožni venec
in sveta pomagalka
bo to noč spel trosila dobrote.

Oči zarezajo v strop datum.

Giza se obrne k steni in okna pomotnijo

VIII.

V veliko vejs,

v danes že redko cimprano hišo
s širokim rdečim robom pod vodenkami,
je potrkala smrt.

Čudno, da je zašla
prav sedaj,
ko so kruhovnate njive.

Večeri se
in kose se potikajo
v sopari.

Andraš je še pred slabim
tednom svetlo klepal.

FRANC MESARIČ: BRŠLJAN, akril

Akademski slikar, rojen 1938 v Mitrašincih.

Leta 1957 je bil sprejet na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, oddelek za slikarstvo (pri profesorjih: Francu Miheliču, Božidarju Jakcu, Riku Debenjaku, Maksimu Sedeju in Gabrielu Stupici), kjer je diplomiral. Ukvarja se tudi z grafiko, knjižno ilustracijo in opremo.

Njegove slikarske začetke zaznamujejo izrazito ekspresivne tencence na področju nove figurative. Takoj zatem oblikuje nov vpliv pop arta in pobude urbanega okolja v novo ploskovito obdobje, ko ostro omejeni kubusi v reducirani barvni paleti že zaznamujejo motivni vir kasnejšega slikarstva s prevladujočo arhitekturo. Različica novega realizma v Mesaričevem zrelem obdobju prinaša svojsko razpoloženje sodobne odtujenosti in zagotavlja avtorju v tem stilnem območju pomembno mesto v širšem slovenskem prostoru.

Samostojno se je umetnik predstavil v umetnostni galeriji v Mariboru, Mestni galeriji v Ljubljani, v Murski Soboti v skupini štirih, Kranju, Radencih, Szombathelyju, Kopru, Celju, Zrenjaninu in Budimpešti.

BRANKO ŠÖMEN

Zunaj se je razlivalo zlato,
znotraj me je stiskala tesnoba.
Ko je vlak sunkovito potegnil,
da me je vsega ploskoma
prešinilo in sem trljaje še
nekaj časa čutil umišljeno
zbadanje z nevidnimi iglami,
nisem pomahal. Odnášalo me
je, trgalo od korenin in verjel
sem, da me celega odmika in
da sem ostal cel. Ni bolelo,
samo skoraj otipljiva rado-
vednost me je vsega naselila,
kot da sem prazno mravljišče.
Potem me je začela napolnje-
vati žalost, zalivati praznina
in sklonil sem se skozi okno,
da bi se mi slovo vtisnilo v
spomin, da bi ga lahko daleč
od doma negoval, se zatekal
vanj, kot so mravljinca, kot
strah pred neznanim naselje-
vali moje telo, odtrgano od
zemlje. Mati na peščenem pe-
ronu se mi je zdela čedalje
manjša, nenadoma ni imela
več nog, roka s katero je ma-
hala, je bila podobna peruti,
eni sami peruti, ki ni mogla
vzleteti.

Branko Šömen, publicist in uspešen scenarist, literat s številnimi proznimi deli in pesniškimi zbirkami, prevajalec iz poljščine, tudi avtor številnih popevk — predvsem pa rojak, ki se, čeprav živi v Ljubljani, nikoli ni povsem odtrgal od rodne pokrajine, je gotovo eden tistih, ki zasluži vso pozornost. Rodil se je sicer v Mariboru, pred sedemindesetimi leti, toda njegove korenine so v Prekmurju, kot nazorno izpričuje tudi gornji, uvodni odlomek iz romana Panonsko morje, ki ga je Pomurska založba izdala 1981. leta. Med knjigami poezije in proze, ki jih je izdal, je prva

zbirka humoresk Rdeči smeh sledi ji pesniška zbirka Lipov bog, izvirna publikacija Skrengan s pametjo, v kateri se spogleduje s satiro, pa pesniški Razpadanje, Prekmurski tokopis in prvi roman Peti letni čas. Kronološko mu sledi mladinski roman Med v lesih, ki je pisateljevo podoba-ljanje mladostnih let v Murski Soboti v času tik pred začetkom in v času druge svetovne vojne. Da ostaja v vsakem njenem vrvežu novinarja-urednika kulturne redakcije ljubljanskega radia — in filmskega delavca, (pri nas znane po Letu mrtve ptice in aktualnih Stricah, v Ljubljani pa s filmom Rdeči bugi, ki ga vrtijo po literarni predlogi njegovega Kamna sploj-ke) tudi pesnik, pričajo tri zbirke pesmi: Tujina, Sepa-nje mravelj (iz katere sta izvo- in Drugo šepetanje) ter časov- no najbolj sveža — pesniška zbirka Moške ikre, uglasena na temo domače pokrajine s priokusom erotike.

FERDO GODINA

Neposreden in ustvarjal s svojimi sedmimi križi na plečih in številnimi življenjskimi izkušnjami, bi lahko zapisali o pisatelju, ki izvira iz Dolnje Bistrice in se v svojo rojstno vas tudi rad vrača. Ne samo ob slovesnostih, kakršno so mu Bistričani pripravili, ko je 17. oktobra lani dopolnil sedemdeset let. V dobri koži je, bi lahko pripisali po jesenskem literarnem večeru v galeriji soboškega kulturnega centra, ko se je razgovoril o svojem romanu Ko so cvelete marelce in napovedal novo delo, ki ga bo prav tako izdala domača — Pomurska založba: Zaklenjeni dom. Na pomladnem srečanju v Pokrajinski in študijski knjižnici, kjer ga je predstavil vodja knjižnice Jože Vugrinec, pa je govoril tudi o svojih parti-zanskih letih in si nakopal nejevoljo tistih, ki so ga gledali postrani že ob izidu njegove knjige o Pomurju v NOB. Če zato, ker je iskreno dejal, da je bilo tudi heroje strah, neupravičeno, povsem drugače pa, če so med navedenimi podatki v knjigi o času med 1941—45 v pokrajini ob Muri tudi sporni. O tem naj svoje poreko zgodovinarji, ki so publikaciji dali popotnico; čas pa bo tudi pokazal svoje. Tako kot so pokazatelj tudi bralci, ki radi posegajo po Godinovih delih; predvsem po ljubezenskem romanu Bele tulpe pa zbirki novel Preproste zgodbe in Krivdi Jarčkov Kristine ter zbirki hudomušnih satiričnih in resnih črticah Dajmo živeti tudi drugim. Posebej velik odziv pa je imel roman Ko so cvelete marelce, ki smo ga obja-

vili tudi v Vestniku, pri Mladinski knjigi pa je izšel 1981. leta. V knjigi pisatelj obravnava problem noseče mladence, ki svoje materinsko poslanstvo opravlja v okupiranem mestu, med potjo vanj pa jo spremljajo številne težave. Roman je napisan v prvi osebi (ženske) in predvsem zanimiva je sklepna, avtorjeva življenjska izkušnja, ko pravi:

„Vojni čas se je umikal hitreje, kot smo nekoč mislili. Nepristano tekanje nas je napravilo površne, celo plitve. Iz rok so nam začele potzeti podobe o človeških vrednotah, katere smo si med vojno ustvarili s takim prepričanjem. Čas je kradoma začel odmikati naša vsakdanja doživetja. Vsakdanje življenje jih nekako ni več priznavalo tako, kot smo si predstavljali... Življenje je pač ubiralo svojo pot. Bila sem nekoč prepričana, da bodo naša doživetja in ideali ostali, vsaj dokler bomo živeli mi. A ni bilo tako.“

VLADO POTOČNIK: KRAJINA.

Akademski slikar, rojen 1943 v Gradcu. Študiral na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani in jo končal s specialko pri profesorju Maksimu Sedeju 1967. leta. Njegovo slikarstvo se veže na problematiko novega oblikovanja krajine. To beleži slikarjevo občutljivo oko primerjalno v določenih časovnih premikih in spremembah (letni časi, materialni posegi v krajino).

Samostojno je umetnik razstavljal v Mariboru, Murski Soboti, Radencih, Ljubljani, Beltincih in Kranju, prav tako pa na skupinskih razstavah, predvsem Pannonii. Živi in ustvarja v Ljutomeru.

KULturna obzorja so pred slovenskim kulturnim praznikom, 8. februarjem, nekoliko razširjena. Predvsem na vmesnih dveh straneh smo želeli predstaviti najplodnejše pisatelje in pesnike, ki izvirajo iz pokrajine ob Muri ali pa živijo v njej; tako kot likovni umetniki — akademski slikarji, ki so tudi predstavljeni s svojimi deli in biografijo. Pri slednjih je selekcija nastala na osnovi kataloga z razstave Pomurski slikarji, kiparji in umetniški fotografi. Prav tako kot likovniki tudi niso zajeti vsi književniki, ki pišejo v Pomurju in so izdali romane ali pesniške zbirke pri pomurski in drugih založbah ter samozaložbi. Tu so: Manko Golar, pa Karolina Kolmanik, Ernest Ružič, Sándor Szunyogh in Lajos Bence ter drugi, tudi madžarski pesniki in prozaisti med pomurskimi literati.

Krajevna vezanost je torej izhodišče prikujučega, prostorsko omejenega izbora na Kulturnih obzorjih Vestnika, ki jih ureja BRIGITA BAVČAR.

FRANC LAINŠČEK-FERI:

PERONARJI (odlomek)

Hodila sva s kratkimi neenakomernimi koraki, on stari postopač, jaz vojenček, in tožila nad prekletim samskim življenjem. Buteljni imajo srečo, verjetno zato, ker ne zahtevajo preveč, mi, široki svetovljanski ljudje, pa smo obsojeni na vse vesoljne preizkušnje. Sanjaril je o samotni kmetiji nekje v odročnih krajih, morda v Prekmurju, kjer sva iskala navdih za nesrečni scenarij, in me vznemirjal z mislijo, da zame še vedno ni prepozno. Ni hotel razumeti, da razmišljam samo o Jovani Mamič, ki je pravkar izstopila na sarajevskem peronu. Spravila je vozovnico, ki jo bo spominjala na čudna ljubljanska sanjarjenja, in morda jo bo nalepila v album. Bom le ena izmed počitniških simpatij?

Kako ogabno zasmrdi rum po steklenički Printed in Scotland. Zavohaš preznjene, nikoli oprane srajce, poscane spodnjice, pedrske dlani, črvice ustne votline in razčlovečeni vonj lastne kože. Prijetneje bi bilo, če ne bi prepoznaval upadlih obrazov, če se ne bi spominjal, da so mi že tolikokrat pripravili drugače svoje zmeraj neprizanesljive usode. Koliko prijeteje je bilo, dragi peronarji, ko sem v upanju na tolstu letu vsaj še malo dehtel med vami. No, saj tudi sedaj upam. Samo še neko sveto Marijo moram zmakniti in potem se odpravim. Tule, pred vašimi mrtvimi očmi bom stopil na vlak in vam pomahal, zanašal razigrano, a v strahu, kot regruti. Ni me strah, da je ne bi našel, le molitev se moram naučiti, kesanje: o, odpusti mi, ker sem grešil, ker je moja zapeljana pamet...

„Poglej jih, kot bi jim vrana sredico izključevala,“ se je sršil drogi-runi pesnik. „Delat naj grejo, parazitni posukani.“

„Pa ti!“ sem siknil. Kako ne razume, da jih je zbrzdalo iznenada in tako od boga poslano kot naju.

„Jaaaaz? Jaz sem vendar umetnik! Najboljše seme tega naroda. Ti smrkelj, boš meni očital. Meni boste očitali?“ je zavreščal s polno sapo in se zrinil na sredo živega koridora med šankom in gnečo ob blagajni.

„Seveda, ata, vi ste največji umetnik,“ ga je potepljal suhljat fante z dolgimi, oskubenimi lasmi, ki je bil za glavo višji od hrzajočega Franca Schlichtumberja.

Tipi so ga zrinili medse in ga nekako obstopili. „Zapleši nam kaj, Bili. Saj si, ne?“ so se zarežali.

„En, dve, fuk, en, dve, fuk,“ ga je pograbilo dekle, ki sem jo šele opazil, in ga zavrtelo, da sta skoraj padla. „Pohodili me boste, umetnik.“

„Ko pa drugega več ne more.“

Opotekal se je do blagajne in se naslonil na šipo. Dihal je globoko kot žaba in noge so mu drgetale. Šele tedaj sem opazil, da se je zares podelal v hlače. Peronarji, ki so se prerivali pred okencem, so ga zrinili v kot. Zakinkul je na polici in skorajda omahnil na tla. Zlil sem svoj rum in se lotil njegovega; dvojnega si je naročil, umetnik.

Ko so začeli zapirati in je prišla okrepljena patrulja, sem ga takole zasvinjanega in pohojenega odvelkel skozi stranski vhod in ga postavil na mlhavu nožici. Samo hropel je lahko še in se napenjal.

Naslednje dni sva popivala po boljših lokalih, kjer so delavskemu pesniku prav zares rekli umetnik. In na kredo so mu dali, če se mu ni ljubilo seči po denarnico, ki je bila sicer še polna, kot sem opazil, ko sem se po popivanju na postaji boril za njegovo življenje. No, in stotaka sem mu takrat zmaknil, ampak to ni bila kraja, kajti vrnil mu bom takoj, ko bo Vaniš razdelil marke. Zjutraj se ni kaj dosti spominjal, samo preklinjal je, ker nisem hotel pobrisati scaline, zaradi katere sva morala še nekaj dni oba spati v spalnici na zakonski postelji. V teh tihothnih in snažnih gostilnah sva torej nadaljevala pijanski traktat o smislu, vrednotah in možnostih. Nič novega si nisva imela povedati, razen da bo Franc Schlichtumber napisal knjigo z naslovom Peronarji so med nami.

FRANC LAINŠČEK

„Besedilo sem v pomanjkanju ustreznega ilustrativnega domačega izraza poimenoval 'romaniček',“ je pred izidom romana

Peronarji (izdala ga bo Pomurska založba) v Besedi avtorja za Književne liste zapisal mladi Prekmurec in pojasnil: „Gre namreč za inačico underground literature, ki ji slovenski avtorji niso namenjali pozornosti in se verjetno prav tako pri domačih bralcih ni udomačila. Veliko sem se ukvarjal s tovrstno tujo literaturo, se v letih vse intenzivnejšega iskanja skoraj sociološko srečeval z nekim nezapisanim slovenskim občutkom — namreč, da je smiselna, upravičena in potrebna samo tako imenovana visoka literatura — in vse to mi je verjetno dovoljevalo, da sem se preprosto prepustil navdihu za nekakšno „prozo v kavbojkah“.“

Feri pa je tudi eden od treh v zbirki Kot slutnja radovedno (poleg Vincetiča in Pergerjeve) ter avtor pesmi Deveto berilo.

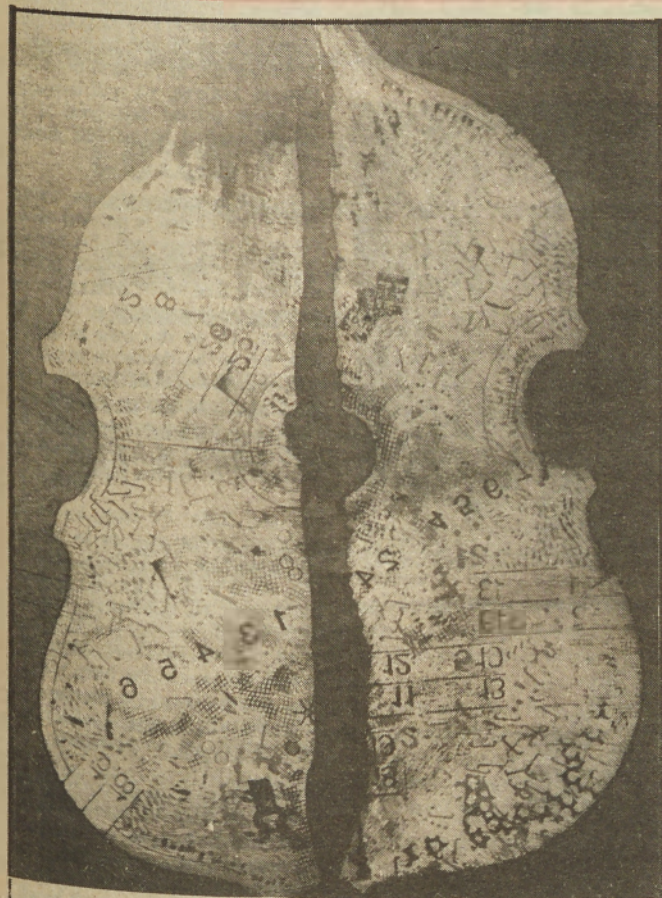
FRANC LAINŠČEK-FERI:

DEVETO BERILO (odlomek)

Všeč mi je pomlad v tvojih pesmih, praviš a ne veš da pesniki tega nikoli ne doživimo med cvetjem Z metulji se družimo le da jim zaupamo kje naj razprostremo krila Tudi leteti nečemo ker se naše daljave končajo z daljavami

In tudi ti prinašaš pomlad (Zato je tako nedosegljiva) Drobnji čez najsvetlejšo reklame in se prebujajo v razcveteli tkanini majskih dekoltejev Lahko bi segli po njej čudni pesniki a takrat bi minila in Naš greh bi bil še trši Zato obstani kajti na robu tromostovja ob prešernu so pesmi najsilnejše

Pesniki se radi poslavljate, praviš a ne veš da sovražim srečanja Tudi ti imaš samo eno pot na kateri si se bosa učila ljubiti pesek in zvezde

STEFAN GALIČ: VIOLINA, barvni lesorez.

Akademski slikar, rojen 1944 v Lendavi. Akademijo za likovno umetnost je končal v Ljubljani, grafično specialko pri prof. Riku Debenjaku. Poleg grafike se ukvarja še s slikarstvom in knjižno opremo, deluje pa kot likovni pedagog. Zanimiva je njegova tehnika barvnega lesoreza, ki mu omogoča materialno povezanost in soodvisnost od predmeta likovne obravnave (leseno ogrodje violine — lesena odtisna plošča), pri ciklusu Metulji pa prihaja do izraza predvsem bogat kolorit. Razstavljal je v Ljubljani, Kopru, Murski Soboti, Lendavi, Celju, Kranju, Mariboru, Ivanjici, Szombathelyju, Bački Topoli, Tuzli, Reki, Klagenfurtu, Udinah, Ljubljani, Subotici in Parizu.

BRANKO ŠOEMEN:

ŠEPETANJE MRAVELJ

Variacije na črni črti smrti (Odlomek iz pesniške zbirke)

PRVO ŠEPETANJE

Zdaj ti prepuščam te pesmi
Kadar jih veter spere In črke pozelenijo
Bo med njimi ostal odtis izgubljene
Mravlje

In ko bo utihnil dim nad tvojo hišo
Bo iz pesmi zavelo šepetanje

DRUGO ŠEPETANJE

To je To toplotno šepetanje
Iz stene Iz trave Iz misli
Rdeče kot mak In dvignjene glave

Poslušam ob steni To je a
Poslušam se v travi To je be
V misel mi sega to šepetanje
Prikleto Priletno Priskutno

To je Kar vznemirja Kar bega
Neslišno Dve črki v ušesu
To je mravlja z umetnim nasmehom
S srčno napako prvimi infarktom

SUZANNE KIRALY-MOSS: NA PRAGU

Akademski slikarka, rojena 1937 v Chicagu. Študirala je v New Yorku na Akademiji likovnih umetnosti pri prof. Robertu Brachmanu, nato v Zagrebu in diplomirala na dunajski Akademiji likovne umetnosti. Svoje slikarstvo razvija v okvirih ekspresivne figuralike, v kateri prevladujejo številni ikonografski simboli sodobne potrošniške družbe.

Umetnica živi v Lendavi in dela tudi kot restavratorka, v mestu ob maždarski meji je tudi samostojno razstavljala, med drugim pa sodelovala na skupinskih razstavah v New Yorku, Zagrebu, Dunaju, Eisenstadtu, Murski Soboti.

JABOLKO NE PADE DALEČ OD DREVESA

Streljaj od domačije, kjer je bil 1787. leta rojen Peter Danjko, slovenski slovničar, pesnik, in pisatelj, stoji v Črešnjecih vili Holt. Kot je bil Peter Danjko svoje boje okrog jezika, tam od osvoboditve dalje bijejo boj domačini za razširitev kulturnega življenja na vasi. Za nobeno visoko kulturo ne gre, za preprosto oživljanje domače besede, pesmi, melodij v umetniški obliki. Za ohranjanje tradicij in kulturnega izročila, bogate kulturne dediščine, ki ji je dala še poseben pečat povojna generacija Črešnjecanov, pa tudi drugih iz sosednjih vasi. Ta vir ni usahnil in v okviru Kulturnega umetniškega društva Peter Danjko je v več kot treh desetletjih našlo sebe veliko število vaščanov, danes pa že tvorijo dobršen in aktivni del mladi.

TO JE BIL NJIHOV PROSTI ČAS

Pa bi vendarle naredili, preveliko krivico, ko bi se v tem bežnem sprehodu skozi snovanje kulturnega življenja v Črešnjecih, ne ustavili najprej pri povojni generaciji, ljudeh, mnogi med njimi so že pokojni, ki so kljub za življenje težkim časom postavili temelje kulturnemu ustvarjanju v kraju. Takrat so se od začetka zbirali še v okviru prosvetnega društva, prve javne nastope so izvajali na mitingih... Vendar so kmalu našli prostor v vili Holt, kjer oblikujejo svojo dejavnost člani KUD Peter Danjko še danes, in se lotili velikih nalog. In igre so postavljali na domače, pa tudi tuje oderske deske po tekočem traku. Ne samo lažje, ljudske veselice, tudi zahtevnejše. Ob vsem tem pa še prepevali v pevskem zboru.

„To je bil naš prosti čas, naše veselje in zabava in čeprav smo se mnogokrat težko odtirali od dela, veliko ur prebili na vajah takoj po službi, nam je bilo lepo.“ Tako se še danes s ponosom na opravljeno delo mnogi med njimi ozirajo na-

zaj. Lepo pa je bilo ob njihovih nastopih tudi občinstvu, saj televizije še niso poznali... In eni med njimi še vztrajajo; Peter Fekonja je celo ponovno poprijel za krmilo društva.

MLADI PRAV TAKO ZAGNANI

Ta nit se ni pretrgala. V zadnjih letih so, če lahko tako zapišemo, slavo društva ponesli izven krajevnih in občinskih meja črešnjevske

tamburaši, vila Holt pa postaja vse bolj središče mladini.

Člani KUD Peter Danjko že leta povsem sami skrbijo za počastitev vseh spominskih dni in praznikov na proslavah, ki jih sami organizirajo za krajane, pa tudi izvajajo. In ravno pri tej dejavnosti se je pričela najprej vključevati mladina.

Še zahtevnejši, zato pa toliko bolj hvale vreden je poizkus oživitve igralske dejavnosti. Pri tem so v društvo ubrali pravo pot, pričeli so takorekoč od začetka in z osnovnošolsko mladino. In jim uspeva. To so dokazali za Novo leto, ko so ga domačim otrokom voščili z igrice Veliki paketi. Pripravljeni in vadili pa že tudi naslednjo — naslov naj ostane skrivnost, s katero se bodo ponovno predstavili ob Dnevu žena.

In glej čudo. Po letih, ko so se srečevali s težavami, da bi pritegnili osmošolce, jih je danes vseh tistih, ki bi želeli sodelovati takorekoč preveč. Ne dobesedno, vendar pa za letošnji sprejeti program, zato že razmišljajo o možnostih njihovega udejstvovanja izven njega. Prvi takšen korak je ustanovitev lutkarske sekcije. Veliki priliv mladih beležijo tudi pri tamburaših.

Seveda je to le del aktivnosti društva, ki ob dramski sekciji in tamburaših vključuje še recitatorsko (izjemno aktivno), premorejo pa se pravcati narodnozabavni ansambel. Člani so ga poimenovali Veseli sorodniki. Takšna angažiranost je tudi zasluga za dejavnost doslej vedno zagotovljenih sredstev, ki jih prispevata občinska kulturna skupnost in krajevna skupnost. Ne dvomim, da se bodo sredstva našla tudi, ko se bodo lotili obnove dvorane v vili, kjer se odvija vsa dejavnost in je že precej dotrajana.

V. Pavco

NIKOLAJ BEER: Figura.

Akademski slikar, rojen 1945 v Križevcih v Prekmurju. Akademijo za likovno umetnost je končal v Ljubljani, kjer tudi živi in dela kot svobodni umetnik. V slikarstvu uporablja različne kolaže: časopisni papir, karton, tkanine; je že na meji predmetnega slikarstva, kjer je figura še opazna. Poudarek daje izrazni moči barve.

Samostojno je razstavljal 1978 v Murski Soboti in leto kasneje v Kranju.

Sodeloval je tudi na skupinskih razstavah: na Jesenicah, v Ljubljani, Murski Soboti, Kranju, na ptujski koloniji, v ljubljanskem Arsu, koloniji Lendava, Izlake — Zagorje, Panonni. Paračinu in pred nedavnim ponovno v Murski Soboti na skupni razstavi treh v galeriji Kulturnega centra.

Tle vrti Črešnjecani so takole nekaj po letu 1950 uprizorjali Jurčičevega Desetega brata.

Domačija Petra Danjka: spomladi bi naj pričela dobivati novo preobliko.

Knjižnica in čitalnica opravljata pomembno poslanstvo

V Beltincih je zelo dobro razvita kulturna dejavnost, čeprav v kraju nimajo dvorane za kulturne prireditve. Ta problem so deloma rešili z zgraditvijo nove celodnevne

osnovne šole „17. oktober“, ki kaže razumevanje in daje na voljo prostor za nekatere prireditve. Problem bodo seveda rešili le z zgraditvijo nove kulturne dvorane, ki jo v perspektivi načrtujejo.

Pomembno kulturno poslanstvo pa v Beltincih opravlja knjižnica in čitalnica, ki deluje v okviru KUD Beltinci. Zato bomo tokrat nekoliko obširneje spregovorili o vlogi in pomenu knjižnice in čitalnice.

Kulturno umetniško društvo Beltinci, ki je nosilec celotne kulturne dejavnosti v kraju, je leta 1970, ko je bilo ustanovljeno, prevzelo v svoj okvir tudi knjižnico, ki je delovala že vrsto let prej.

Pet let kasneje je dobil KUD svoj prostor, ki so ga preuredili v klubu krajanov, v katerem je knjižnica in čitalnica. Sredstva sta prispevali pokrajinska knjižnica v Murski Soboti in pa domače kulturno-umetniško društvo. Danes beltinska knjižnica in čitalnica koristno služi ne le krajanom Beltincev, temveč tudi okoliških vasi. To vsaj velja za knjižnico, ki jo obiskujejo zvesti bralci tudi iz sosednjih vasi.

Domačini, zlasti mladina, pa se poleg tega, da si izposojajo knjige iz domače knjižnice vsak dan poslužujejo tudi branja časopisov in raznih revij, tudi strokovnih. Na razpolago so predvsem strokovne revije iz zdravstva, kmetijstva in še nekatere druge. Beltinska knjižnica trenutno razpolaga z okrog 2.500 knjigami, katerih število se vsako leto povečuje. Vsako leto jim prispeva nekaj knjig pokrajinska knjižnica v Murski Soboti, vsako leto pa jih nabavljajo tudi sami. Tako je KUD Beltinci v decembru lanskega leta nabavil že 100 knjig v vrednosti 22.500 dinarjev. Ker je med obiskovalci knjižnice največ mladih bralcev, med njimi tudi veliko srednješolcev, ki iščejo knjige za obvezno branje, ker jih ni dovolj v šolskih knjižnicah, niti na tržišču, žal tudi beltinska knjižnica nima dovolj teh knjig na razpolago, zato ne more vsem ustreči. Starejši bralci pa se predvsem poslužujejo leposlovnih knjig. Večina obiskovalcev knjižnice je domačinov, okrog 90 odstotkov, ostali pa so iz okoliških vasi.

Zanimivo je predvsem to, da se iz okoliških vasi poslužuje knjig največ starejših bralcev, med njimi precej kmetov in tudi gospodinj. Beltinska knjižnica je odprta v nedeljo od 9. do 11. ure, v torek, sredo, četrtek in petek pa od 17.30 do 19.30.

V njej izmenično delata dve strokovno usposobljeni knjižničarki Zlata

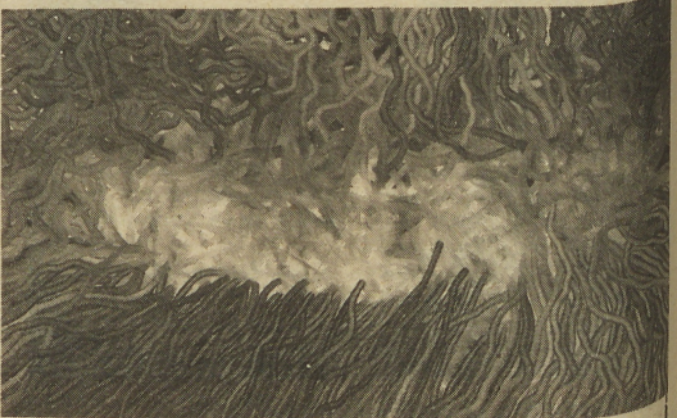

Hozjan-Horvat in Jelka Rous, ki sta s koristnim svetovanjem prav gotovo prispevali delež, da se je število bralcev povečalo. KUD Beltinci, ki sicer dobro sodeluje s pokrajinsko knjižnico v Murski Soboti, pa si želi še tesnejše sodelovanje tudi pri reševanju nekaterih problemov, kot je na primer honorar knjižničarkam. Kulturni center Murska Soba namreč priznava honorar knjižničarkam le dvakrat letno, kar pa je vsekakor premalo, kajti knjižnica je odprta petkrat tedensko. Zato mora KUD primakniti v ta namen del svojih sredstev. Dejstvo pa je, da je za tako minimalen honorar težko dobiti ljudi, ki bi bili pripravljeni

truditi toliko časa. Zato morali to vprašanje čimprej rešiti. Pri KUD pa so veseli, da imajo razumevanje do njihove dejavnosti krajevna skupnost, ki plačuje stroške za elektriko, kurjavo in čiščenje prostorov.

Poleg branja časopisov in revij, ki se jih predvsem poslužuje mladina, pa v beltinski čitalnici v zadnjem času organizirajo za obiskovalce krajeve programe, kot so literarni večeri, predavanja z diapozitivi in filmi ter problemske konference. Mladi pa igrajo tudi šah, rešujejo križanke in podobno. Beltinska knjižnica in čitalnica torej koristno služi svojemu namenu.

F. Mauček

STEFAN HAUKO: TRAVE

Akademski slikar, rojen 1935. leta v Sodiščincih. Leta 1966 je diplomiral na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani, kjer je dve leti kasneje tudi končal specialko za restavracijsko in konzervatorsko. Zaposlen je kot restavrador v Narodni galeriji v Ljubljani, sodeloval pa na mnogih skupinskih razstavah kot član skupine Štirih — DHLM (Danč, Hauko, Mesarič, Logar). Samostojno je razstavljal v Ljubljani, Rogški Slatini, Mariboru, Ravnah na Koroškem, Lendavi, Celju in pred kratkim v Murski Soboti.

V Haukovem slikarstvu opazimo nadrealna in metafizična sodobna ter spajanja figure in krajine, v širšem pa bi ga lahko uvrstili med sodobne težnje postrealizma, ki so našle svoj odmev v slovenskem slikarstvu.

Hauka označujemo kot prekmurskega, v Ljubljani živečega slikarja.

POMURSKA ZALOŽBA vam od svojih najnovejših knjižnih izdaj priporoča:

Franc Lainšček-Feri — **PERONARJI** romanček

„Gre za inačico Underground literature, ki ji slovenski avtorji nikoli niso posvečali pozornosti in se verjetno prav zato pri domačih bralcih ni udomačila.“ — F. Lainšček. To je knjiga o ljudeh, ki jih je življenje postavilo na stranske tire, pa jim je vedno dovolilo veliko ljubezni, strasti in hrepenenja.

Gabriel G. Marquez — **KRONIKA NAPOVEDANE SMRTI, ODVRŽENI, HUDA URA**

Prizorišče v Kroniki je inačica domišljiske kolumbijske vasi. Ob nasilni smrti nekega mladeniča pisatelj naniza svoja razmišljanja o zločinu. Za poznavanje Marquezovega dela bo vsekakor pomemben tudi romana Odvrženi, ki vsebuje tematsko in slogovno izhodišče za poznejša pisateljeva dela. Podobno kot za Kroniko je tudi za roman Huda ura značilen realističen, reportažni zapis o nenavadnem dogajanju v neki kolumbijski vasi.

Po srečnem naključju so bili romani natisnjeni ravno v dneh ko je G. G. Marquez za svoj književni opus dobil Nobelovo nagrado. Izšli pa so v najnovejši izdaji, za Pomursko založbo posluha za književnost neuvrščeni značilni zbirki Mostovi.

D. H. Lawrence — **SINOVI IN LJUBIMCI**

Roman, ki ga lahko prav v tem času uprizorjenega spremljate na malih ekranih, opisuje življenje in delo angleške družbe iz pisateljevega obdobja.

Christian Barnard — **TELO KOT STROJ**

Skupina vrhunskih strokovnjakov pod vodstvom znamenitega kirurga dr. Barnarda, ponuja jasen in neposreden vpogled v človeško telo, v vsak njegov sistem posebej in raziskuje, kako ta neizmerno zapletena narava raste, se razvija in se upravlja, kako posamezni deli funkcionirajo, kdaj je zagotovljeno najugodnejše delovanje in kaj lahko storimo, da zavremo tisto neizogibno pot navzdol, ki jo prinese staranje.

POMURSKA ZALOŽBA Murska Sobota

AKTUALNO V TELESNI KULTURI

Letos že devetnajst tisoč rekreativcev?

V soboški občini so že pripravili program telesnokulturne dejavnosti za letošnje leto, o katerem bodo razpravljali in sklepali v tem trimesečju delegati skupščine TKS Murska Sobota. Program temelji na sprejetih usmeritvah in je izredno bogat.

Na področju športne rekreacije, ki postaja vedno bolj pomemben dejavnik za uresničitev ciljev in nalog v vsakdanjem življenju delovnega človeka in občana, saj ohranja zdravje, življenjsko vitalnost, obrambno in delovno sposobnost, načrtujejo, da bodo letos v soboški občini pritegnili blizu 19.000 občanov ali 25 odstotkov prebivalcev, ki se bodo redno ali občasno ukvarjali z različnimi aktivnostmi. Posebno skrb bodo namenili občanom, ki so ob robu telesnokulturnega dogajanja, kot ženske, starejši občani in invalidne osebe. Sportnorekreativne aktivnosti in tekmovalna bodo potekala v 30 tekmovalnih skupnostih v občini s čez 240 ekipami in 2.500 udeleženci.

Le izjemoma bodo tekmovalna potekala v regiji. Posobena pozornost bo tudi namenjena učenju in izvajanju prvin telesnokulturnega minimuma: hoja, tek, plavanje, streljanje, kolesarjenje, smučanje, gimnastika in igre z žogo. Sportnorekreativno dejavnost bodo popularizirali z občasnimi akcijami in prireditvami: kolesarski maraton, kros, vaške igre, štafetni teki, pohodi na spominska obeležja, igre krajevnih skupnosti itd. Vse aktivne krajevnne skupnosti bodo vključili v vseslovensko akcijo »Iščemo najboljšo krajevno skupnost v športni rekreaciji«. Predšolski otroci bodo deležni redne vsakodnevne vadbe, iger in gibalnih aktivnosti v vrtcih in telesnokulturnih organizacijah, skrbeli bodo tudi za redno izvajanje športne značke I. skupine.

V soboški občini bodo tudi letos namenili posebno skrb delovanju šolskih športnih društev, ki so izredno velikega pomena za razvoj športne rekreacije in vrhunskega športa. Zato si bodo prizadevali, da se telesnokulturne organizacije vključujejo v razvijanje šolskih športnih društev. Poleg redne športno-rekreativne vadbe na osnovi interesov bodo šolska športna društva občasno organizirala akcije z izvajanjem telesnokulturnega minimuma v okviru športnih dnevov, pohodov in izletov. Izvajali bodo tekmovalna po sprejetih programih, hkrati pa skrbeli za selekcijsko vadbo in izvajanje tekmovalna za športno značko I. in II. skupine.

V okviru danih možnosti bodo naprej razvijali vrhunski oziroma tekmovalni šport. Od izbranih panog atletike, košarke, nogometa in namiznega tenisa, bodo zahtevali kontinuirano delo in piramidni sistem dela s selekcijami. S pomočjo meritev sposobnosti mladih bodo oblikovali temeljne in usmerjevalne selekcije. Poleg izbranih panog pa bodo zagotavljali pogoje za delo tudi ostalim športnim panogam v občini, ki bodo izpolnjevale določena merila. Stimulirali bodo kategorizirane in perspektivne športnike v občini. Ob vsem tem pa se bodo zavzemali za boljše samoupravno organiziranost telesnokulturnih organizacij in za racionalno trošenje družbenih sredstev.

Zavzemali se bodo tudi za redni zdravstveni nadzor in zavarovanje športnikov, in da se v prihodnje v program vrhunskega športa — sedaj je zajetih 750 športnikov iz soboške občine — vključijo več ženske mladine. V letošnjem letu ne bodo širili programa mednarodnega sodelovanja, ki je dokaj dobro razvito. V program je vključenih 28 osnovnih telesnokulturnih organizacij. Že vzpostavljeno mednarodno sodelovanje poteka s Slovenci in slovenskimi društvi sosednjih dežel, s športnimi organizacijami sosednje Madžarske in Avstrije ter s športnimi organizacijami, v katera so vključeni naši delavci na časovnem delu v ZR Nemčiji in Avstriji. Zaradi racionalnega trošenja sredstev bodo trajala srečanja s sosednjo Madžarsko in Avstrijo le en dan.

Tudi v letošnjem letu bo množična telesnokulturna dejavnost v soboški občini slonela na prizadevanjih amaterskih strokovnih delavcev. Zato si bodo prizadevali ustvariti pogoje za nemoteno izobraževanje in izpopolnjevanje strokovnih amaterskih delavcev prek Centra za vzgojo kadrov pri ZTKO Murska Sobota in republiških strokovnih zvez. Predvideno je, da se bo v letošnjem letu izšlo 138 strokovnih delavcev v 18 športnih panogah. Ker se sredstva športne stave letos več ne zbirajo pri občinskih telesnokulturnih skupnostih, bo tako zelo malo sredstev za vzdrževanje objektov. Zato bodo v soboški občini letos iz združenih sredstev sofinancirali le najnujnejša vzdrževalna dela na športnih objektih. Telesnokulturna skupnost pa si bo prizadevala razširiti sodelovanje z ostalimi interesnimi skupnostmi. To še posebej velja za občinsko izobraževalno skupnost, skupnost otroškega varstva in občinsko zdravstveno skupnost.

Feri Maučec

ODBOJKA

Zmagal Haladás

V telovadnici srednješolskega centra v Murski Soboti je bil mednarodni odbojgarski turnir ženskih ekip, ki ga je organizirala na novo ustanovljena odbojgarska zveza Pomurja Murska Sobota. Na turnirju so nastopile tri ekipe. Največ uspeha so imele odbojkarice Haladása iz Szombathelya z Madžarske, ki so brez težav so premagale obe ekipe.

Rezultati: Haladás-Pomurje 2:0, Partizan Vič-Pomurje 2:0 in Haladás-Partizan—Vič 3:0. Vrstni red: 1. Haladás, 2. Partizan Vič in 3. Pomurje.

NAMIZNI TENIS

Uspešen nastop

Jubilarno 30. odprto pionirsko prvenstvo Zagreba je letos zbralo rekordno število nastopajočih 621 iz vseh republik in pokrajin razen Črne Gore. Zbran je bil ves mladi naraščaj, kar premore Jugoslavije, zato uvrstitve na tem tekmovalju veliko pomenijo za vsakega igralca, saj je bilo prav to tekmovalje izhodišče za velike uspehe naših proslavljenih igralcev. Na tekmovalju so nastopili tudi igralci in igralke iz Murske Sobotice ter Gornje Radgone, slednji prvič na tem tekmovalju. Sobočani, ki so eden najuspešnejših klubov v preteklosti na tem tekmovalju tudi tokrat niso razočarali in dosegli nekaj pomembnih uvrstitev.

V najštevilnejši konkurenci 244 mlajših pionirjev je odlično 3. mesto dosegel Mirko Unger, ki je v polfinalu izpustil priložnost še za višjo uvrstitev, ko je vodil proti kasnejšemu zmagovalcu te konkurence Karkoviču iz Zagreba 1:0 v setih ter 19:16 v drugem setu, vendar je kljub temu izgubil. Njegovo tretje mesto je dosegel daleč najvažji njegov uspeh. Velik uspeh pomeni tudi uvrstitev med boljše osmerico Žitka kakor tudi uvrstitev Aleša Fridriha med najboljših 16. V konkurenci pionirjev kjer je nastopilo 180 igralcev je lep uspeh dosegel Borut Benko, ki se je uvrstil med najboljšo osmerico in potem bil poražen od zmagovalca daleč najboljšega pionirja — državnega reprezentanta — Primorca iz Zadra, kateremu je nudil dober odpor. Benko pa je uspešno igral tudi v pionirski reprezentanci Slovenije, ki je osvojila 3. mesto na turnirju republik in pokrajin. Lep uspeh pomeni tudi uvrstitev Ivana Kuzme med najboljših 16, ko je premagal vrsto nosilcev skupin, kakor tudi Robija Benkoviča med najboljših 32, ko je skoraj pripravil veliko presenečenje, saj je s kandidatom za državno pionirsko reprezentanco Šantičem izgubil v tretjem setu na razliko.

Med najboljših 32 se je pri mlajših pionirskih uvrstila tudi Mikočičeva iz Radgone kar pomeni lep uspeh za to igralko. Ostali pomurski predstavniki niso imeli v tej močni konkurenci toliko uspeha, čeprav so se nekateri prebili v tretje kolo. Dobro uvrstitev — plasman med osmerico — je v konkurenci 150 ekip dosegla najboljša ekipa Sobotice za katero sta igrala Benko in Benkovič, ki je bila za polfinale poražena od Partizana iz Beograda po veliki borbi z 1:3.

M. U.

JUDO

Uspeh pomurskih tekmovalcev

V Ptujju je bilo absolutno prvenstvo članov v judu, katerega so se udeležili tudi pomurski tekmovalci in se lepo odrezali. Najboljši med njimi je bil Daniel Kisilak iz Murske Sobotice, ki je v kategoriji do 65 kg zasedel prvo mesto. Z najvišjimi rezultati je premagal vse nasprotnike in tako zopet dokazal, da je v izvrstni formi. Zelo dober je bil tudi mladinec Darij Semen, ki je v kategoriji do 86 kg v močni konkurenci zasedel tretje mesto. Ostali pomurski judoisti so se uvrstili takole: Brunec in Podlipnik iz Murske Sobotice ter Magdič iz Ljutomerja so v svojih kategorijah zasedli šesta mesta. Kranjc iz Ljutomerja pa je bil sedmi.

V Murski Soboti je bilo kvalifikacijsko tekmovalje v judu starejših mladincev in članov za republiško prvenstvo, ki bo 5. februarja za starejše mladince v Kranju za člane pa 12. februarja v Mariboru. Na republiškem prvenstvu bodo tekmovali — mladinci: Mihalič, Šerkež, Brunec, Semen, Bratina (vsi Murska Sobota), Vnuk, Varga, Hanjani in Varga (Lendava) ter Magdič (Ljutomer). Člani: Mihalič, Fajhtinger, Kisilak, Kavčič, Brunec, Semen, in Podlipnik (Murska Sobota) Vnuk, Varga (Lendava) ter Kranjc in Magdič (Ljutomer).

O. Š.

NAMIZNI TENIS

Radgona in Drozdek

Mladi iz Stanjevec so pripravili tekmovalje v namiznem tenisu, na katerem je sodelovalo 22 tekmovalcev in 9 ekip. V ekipni konkurenci je zmagala Radgona pred Šalovci in Prosečkom vasjo. Med posamezniki pa je prvo mesto osvojil Drozdek (Radgona) pred Škerlakom (Šalovci) in Lepošo (Adrijanci).

STRELSTVO

Vodijo Noršinci in Kovinar

V prvi in drugi občinski strelski ligi Murska Sobota je bilo doslej odigranih sedem kol. V prvi ligi je v vodstvu strelska družina Noršinci, ki je osvojila vseh 14 možnih točk, najnevarnejša tekmeča ima v strelski družini Panonija, ki je prav tako osvojila vse možne točke. V drugi občinski ligi vodi Kovinar iz Murske Sobotice pred drugo ekipo Noršince. Obe ekipi sta zbrali vse možne točke.

I. LIGA

Noršinci I.	(9.715) 14
Panonija	(9.673) 14
Mura	(9.736) 12
Tišina I.	(9.606) 12
Cankova I.	(9.275) 12
B. Kidrič	(8.979) 8
Grafičar	(9.394) 4
Križevci	(9.051) 4
Tišina II.	(9.047) 2
ABC Pomurka	(7.721) 2
Brezovci	78.928) 0
Skakovci I.	(7.253) 0

II. LIGA

Kovinar	(9.542) 14
Noršinci II.	(9.286) 14
Cankova II.	(9.221) 12
Šalovci I.	(8.782) 10
Beltinci	(7.671) 10
Gančani	(8.986) 8
Skakovci II.	(8.288) 8
Gederovci	(8.914) 2
Šalovci II.	(8.166) 2
Mura II.	(7.921) 2
Kančevci	(8.531) 0
25. maj	(7.062) 0

MALI NOGOMET

Zmaga Karioke

V telovadnici osnovne šole Draga Lugariča v Lendavi je bil turnir v malem nogometu, na katerem je sodelovalo 58 ekip.

Predtekmovalje je potekalo v štirih skupinah, najboljše ekipe pa so se uvrstile v skupni del tekmovalja. Rezultati: Lovski dom:BSK 3:5, Karioke:Veterani 4:0, Lovski dom:Veterani 3:2, Karioke:BSK 6:0. Vrstni red: 1. Karioke, 2. BSK, 3. Lovski dom in 4. Veterani.

R. I.

VELIKA POLANA

Odbojgarski turnir

Športno društvo Polana — sekcija za odbojko, organizira v nedeljo, 6. februarja 1983, ob 9.00 uri v Veliki Polani odbojgarski turnir (telovadnica osnovne šole). Na turnirju bodo sodelovale ekipe: Nafta, Hotiza, Črenšovci, Veržej, Bakovci in Polana.

NAMIZNI TENIS

Vodi Kamenščak

Odigran je bil drugi turnir v okviru prve občinske namiznoteniške lige Ljutomer. Največ uspeha je imela ekipa Cezanjevec, ki je tokrat premagala vse tekmece.

Rezultati: Kamenščak: Cven 5:0, Cezanjevec: Partizan 5:2, Cven: Cezanjeveci 0:5, Glava: Kamenščak 0:5, Cezanjeveci: Glava 5:0, Partizan: Cven 5:0, Kamenščak: Cezanjeveci 3:5, Glava: Partizan 0:5 in Partizan: Kamenščak 4:5. Kamenščak 8 6 2 34:15 12, Partizan 8 5 3 32:17 10, Cezanjeveci 8 5 3 27:20 10, Cven 7 3 4 16:23 6, Glava 7 0 7 0:35 0.

T. F.

KOLESARSTVO

Cigut republiški prvak

Kolesarski klub Novo mesto je skupaj s Kolesarsko zvezo Slovenije v Novem mestu organiziral republiško prvenstvo v ciklo-krosu. Na tekmovalju so nastopili vsi najboljši slovenski kolesarji iz vseh klubov. Med njimi so bili tudi kolesarji Pomurja iz Beltincev in dosegli presenetljivo dobre rezultate, kar potrjuje, da so bile zimske priprave dobre, čeprav so se zaradi pomanjkanja sredstev pripravljali doma.

Največje presenečenje je pripravil Cigut, ki je v močni konkurenci pionirjev A zasedel prvo mesto in naslov republiškega prvaka. Preseneča tudi šesto mesto Čeha v konkurenci mlajših mladincev in sedmo mesto Holerja med člani. Ostali pomurski kolesarji so se uvrstili takole: Serec je bil pri pionirjih sedmi, Berden deseti in Bokan osemnajsti pri mlajših mladincih, Titan dvanajsti in Bertalanč štirinajsti pri starejših mladincih. Tudi te uvrstitve so solidne in nad pričakovanji.

Š. T.

STRELSTVO

Občinska zlata puščica Bukovcu

Občinska strelska zveza Murska Sobota je na strelišču za zračno puško v Murski Soboti pripravila tekmovalje za občinsko zlato puščico. Tekmovalje se je udeležilo 47 strelcev in strelk, ki so izpolnili predpisane norme na družinskih tekmovaljih.

Občinsko zlato puščico je osvojil Branko Bukovec (Tišina) s 546 krogi, kar je prijetno presenečenje. Sledijo: Karel Turner (Noršinci) 545, Janko Kuzma (Cankova) 543, Franc Štefanec (Kovinar) 543 in Janez Horvat (Mura) 542 krogov. Normo za regijsko tekmovalje za zlato puščico je izpolnilo 14 strelcev.

SKL — ŽENSKO

Jesenice : Pomurje 70:72

V zaostali prvenstveni tekmi osmega kola slovenske ženske košarske lige je Pomurje iz Murske Sobotice gostovalo na Jesenicah in premagalo domačo ekipo. Najboljše strelke pri Pomurju so bile: Žitek 24, Koren 20, Šiško 14, Merklin 10 košev itd.

ŠPORTNI OBRAZI

Štefan Balaško — mojster strelec

Šestindvajsetletni Štefan Balaško, doma iz Noršincev, sicer pa zaposlen kot učitelj na osnovni šoli v Šalovcih, sodi med najboljše pomurske strelce. S strelstvom se je začel ukvarjati pred desetiimi leti, ko so v Noršincih ustanovili strelsko družino.

Kot orožar strelske družine je prisostvoval treningom domačih strelcev, sam začel

članskem prvenstvu, bil je tudi devetnajsti in triindvajseti. Je večkratni prvak občine Murska Sobota v mladinski in članski konkurenci ter zmagovalac občinskega tekmovalja za »zlato puščico«. Tudi letos je postal prvak soboške občine v streljanju z zračno puško za člane, hkrati pa dosegel občinski rekord s 374 krogi. Že več let je stalni član reprezentance občine Murska Sobota, ki z uspehom nastopa na medobčinskih tekmovaljih. Osvojil pa je tudi naslov mojster strelec.

Štefan Balaško pa se je tudi izkazal kot organizator in vaditelj strelskega športa.

Z njegovim prihodom v Šalovce se je v tem kraju na Goričkem začelo razvijati tudi strelstvo. Danes strelska družina »Krka« Šalovci s dvema ekipama uspešno tekmuje v drugi občinski strelski ligi Murska Sobota.

Treba pa je reči, da za ekipo nastopajo tudi pionirji, ki se hodo ob nadaljnjem načrtnem delu lahko razvili v odlične strelce. Štefan Balaško si prizadeva, da bi v Šalovcih ustvaril strelsko ekipo, ki bi se lahko uspešno merila z najboljšimi strelskimi družinami v občini in morda tudi v republiki. Zato se je lotil načrtnega dela z mladimi. Sicer pa si želi, da bi se na republiškem tekmovalju uvrstil med prvih deset in da bi sodeloval na državnem prvenstvu.

F. Maučec

vaditi ter se navdušil in vzljubil strelski šport. Poleg tega je bilo v strelski družini Noršinci več mladih strelcev, ki so prav tako zelo vneto vadili, začetni uspehi pa so jim dajali nove spodbude za delo.

V desetletnem delovanju je Štefan Balaško dosegel vrsto dobrih rezultatov na najrazličnejših tekmovaljih. Njegovi najpomembnejši rezultati so bili — osvojitev tretjega mesta in naslov državnega prvaka na sindikalnem tekmovalju, trinajsto mesto na republiškem

MESO SO JEDLI SAMO BOGATI

V slaščičarstvu, kjer gre tudi za uporabo moke, amika ni doseglja večjih uspehov. Glede Egipta in Grčije lahko marsikaj samo domnevamo in ugibamo, kajti ni arheoloških najdb. Obstoji nekaj Apicijevih receptov, ki potrjujejo domnevo, da so v antičnem slaščičarstvu uporabljali predvsem testi iz različnih sestavin. Te so bile: moka, med, olje, poper, surovo sadje, dateljini, blagodišča semena, sladko vino, beli siri (masla niso poznali). Tako testo, pogosto ocvrto in nato pomočeno v med, so oblikovali v poglačali pa zavili v krhko testo, spekli v peči ali na ploščah.

Oglejmo si prehranjevalne navade in kuharsko spretnost Egipčanov, Grkov in Rimljanov.

Dolina Nila, plodna zaradi rečnih poplav in nanešenega blata, je gotovo že več tisoč let pred našim štetjem rodila različno in obilno zelenjavo: bob, grah, lečo, česen, por, solate, kumare, melone, grenko korenje. Tudi čebulo so na veliko pridelovali, saj je bila pomembna hrana revnih pa tudi zapornikov in delavcev v ladjedelnicah.

Nekaj je precej gotovo in je razvidno tudi iz tedanjih hieroglifov in podob, da so namreč meso uživali predvsem premožni. Kmetje, pridelovalci žita, so gojili zelenjavne vrtove in perutnino. Toda v tistem času kokoši, ki so perzijskega izvora, še ni bilo, pač pa so zanesljivo redili race, gosi, pegatke in tudi golobe, jerebice in prepelice. Že v starih časih so poznali konzerviranje z nasoljevanjem, ki so ga uporabljali tudi za ribe.

Meso, ki so ga jedli skoraj samo bogati, je bilo goveje in ovčje: svinina je bila prepovedana. Verjetno pa so jo radi jedli. Že takrat so znali spretno zrediti žival za zakol, namenjenih za na

mizo. Moške živali, namenjene za zakol, so kastrirali.

Prehranjevalne navade starih Egipčanov nam pričajo grobnice. V grobovih so odkrili posebne vrste žita, ugotovili so, kako so ljudje uživali zelenjavo in sadje, predvsem fige, granatna jabolka in jabolka. Ugotovili so, da niso izdelovali sira in da so malo uživali mlečne jedi. Ta ugotovitev, združena z risbami krav, ovac in koz, katerih seski niso nikoli narisani nabrekli, nam pove, da niso poznali mlekarstva in da molza ni bilo eno od rednih kmečkih opravil. Zelo razširjeno poživilo je bila kamena sol (pridobivanje morske soli je bilo prepovedano) in med, ki je bil še dolgo časa poglavito sladilo.

Zgodovinarji in raziskovalci so ugotovili, da v starih časih omak in polivk niso poznali. Meso so največ pekli, toda zanesljivo so poznali tudi kuhanega in ocvrtega, zanj so uporabljali rastlinska olja ter gosjo in račjo maščobo.

Najljubša pijača Egipčanov je bilo pivo, ki so ga pripravljali s fermentacijo ječmenovega mošta in dateljnov. Znano je bolj lahko pivo „send“ in močnejše ter bolj čislano „hag“. Skoraj povsem je gotovo, da so iz vseh vrst sadja in jagodičevja pridobivali alkoholne pijače, tako iz jabolk in malin, iz robidnic iz hrušk: toda ravno tako je gotovo, da je, kdor je le mogel, posebno ljubil vino iz grozdja. To izhaja tudi iz številnih slik in kipov, ki natančno prikazujejo prizore trgatve in vinarstva.

Egipčanska civilizacija je trajala od leta 5000 pred našim štetjem do rimske dobe: tako je razumljivo, da so se stvari v tisočletjih spreminjale in da je šlo za stalni razvoj, predvsem od konca faraonske dobe dalje.

Prihodnjič: Kraljevsko kosilo — kos kruha

Kruh in vino sta bila za Grčijo iz 5. stol. pred n. št. temeljna hrana in tako je v tej deželi ostalo vse do 20. stoletja. O kruhu smo že govorili, o vinu še bomo. Obe dobrini sta skoraj simboлично predstavljali tradicionalni zajtrk, ki se je imenoval „acratismos“, kar pomeni čist, pristen, ne mešan. Vino je bilo zares pristno in je prinašalo blazenost ter energijo, kadar so vanj pomakali kruh za testo, v drugih primerih pa so ga mešali z vodo. Opolodansko kosilo, imenovano „ariston“, je bil preprost in na hitro opravljen obed. Nasprotno pa je bila večerja obilna in lagodna in se je imenovala „deipnon“, kar je pomenilo tudi gostija. Ob svečanostih ali kadar so hoteli preživeti drugačen večer, je gostiji sledilo popivanje „symposion“.

Vse to pa ni veljalo za Spartance in njihov strogi režim: en sam obed, napravljen v javnih kuhinjah, so skupaj pojedli v „menzah“. Njihov način pa ni bil značilen za dobo in je predstavljal izjemo, ki je potrjevala pravilo o živahnem prehranjevalnem duhu v drugih grških mestnih državah.

Iz Homerjevih zapisov (devet stoletij poprej) izvem, da so njegovi junaki pekli vse na ražnju ali žerjavi, meso, drobovino, možgane in vampe ter uporabljali kot zabelo živalsko maščobo. Zaničevali so ribe in zelenjavo, za poslastico pa je veljal kozji sir. Poleg vina so pili tudi medico. Vinogradništvo je moralo doseči egejsko območje verjetno iz Sirije med 2000 in 1400 leti pred n. št. Vina so redčili, pogosto tudi z morskjo vodo, pri vretju pa so mu dodajali smole in različne dišave.

ZDAJ PIŠE SPOMINE

V hotelu Tampe, klimatskega letovišča na Floridi, je vse leto veliko ljudi. In se zgodi, da v veži hotela Barbarina vstane čokat možakar s stola in stopi k dami: »Dober dan, gospa Damer,« reče in si popravi očala. »lepo, da se spet vidiva.« »Pišem se Dammlap,« odgovori presenečena ženska, tujec pa se ji opraviči: »Eh, to je pa nerodno. Veste z ženo sva bila prijatelj z zakoncem Damer. Po ženini smrti sem izgubil stik z njima. Ko sem vas zdaj zagledal, se mi je zdelo, da ste zelo podobni gospe Damerjevi. Prosim, oprostite,« se hoče obrniti. »Kdo pa ste pravzaprav?« ga vpraša ženska. »William Horner. Na Floridi bi se rad oddahnil. Človek dela vse leto... Vprašujem se, le kakaj?«

Nekaj tednov pozneje je bila poroka. Premožna vdova Dammlapova ni vedela, da gre Hornerju samo za denar. Z izgovorom, da bi kupil počitniško hišico, ji je izvalil 6000 dolarjev in izginil. Bil je največji goljuf s porokami v ZDA. Raymond la Riviera, kakor se v resnici piše je hodil iz mesta v mesto, iz dežele v deželo, sklepal zakonske zveze in izginjal z denarjem svojih žena. V 14 letih se je poročil s 55 ženskami, večinoma se je oženil do šestkrat na leto, osebni rekord pa je postavil z osmimi porokami v mesecu dni! Ena njegovih žena, po vrsti trintrideseta, ga je spoznala na cesti in prijavila. Odsedel je osem let, potem pa se je odločil, da bo o vsem tem napisal spomine.

Toda niso s tako mažo namazani samo moški. V Veliki Britaniji delujejo domiselni poslovni ljudje, ki proti honorarju za najeto nevesto zagotovijo tujcem, zlasti tistim iz Azije, dovoljenje za bivanje v Veliki Britaniji. Neka 19-letna Sharon Grey je na sodišču priznala, da je v enem mesecu dvakrat nastopila kot nevesta arabskih ženinov. Seveda za honorar. To pa je bila šele začetnica v primerjavi z žensko, za katero je Scotland

Yard razpisal tirafico, ker je za honorar nastopala sedem mesecev kot nevesta tujcev. Kot poklicna nevesta je sklenila na matičnih uradih velikega Londona kar 36 zakonskih zvez. Vsakokrat si je pomagala z drugačno šminko in lasuljo. Po odloku notranjega ministrstva sedaj čez leto in dan preverjajo sumljive zakonske zveze.

Najbrž nikoli ne bi prišla v časopise, njegova slika namreč, če ne bi bil svojevrsten rekorder. Giovanni Vigliotto je bil obtožen in obsojen zaradi mnogozhenstva. V ZDA in še v štirih drugih državah je sklenil nič manj kot devetdeset zakonov z 83 ženskami. Superman, bi lahko rekli.

NA DOMAČEM DVORIŠČU

- Tinec, lestev naj bi postavil tako poštrani? Pa ti si nor!
- To je moj problem, po lestvi pa boš šel ti.

LOČITVENA

- Zakaj si se pa ti ločil?
- Zato, ker je žena hodila spat šele ob dveh zjutraj.
- Kaj pa je delala tako dolgo?
- Mene je čakala.

DILEMA

- Hej, tovariš, ste s tistim idiotom pri izstopanju z vlaka mislili mene?
- Ne bodite domišljivi. Mislite, da ste edini idiot na svetu?

BREZ DLAKE NA JEZIKU

— Mar to, da so se po naših bregačah „nakotili“ vikendi, vinski hrami in kleti ne pomeni, da se spel vračamo k naravi?

— Dosedanji predsednik PMS SZDL Maks Rojs, ki odhaja po službeni dožnosti na drugo delovno mesto v Ljubljano, meni, da bi morali občinski možje veliko manj „županovati“.

— Nekateri direktorji so postali tako občutljivi, da se raje skrivajo, kot da bi sprejeli posebno delegacijo iz krajevne skupnosti, ki bi rada „urgirala“ glede komunale, PTT storitev, gradnje trgovine, vaško-gasilskega doma...

— „Obstaja nevarnost, da dobimo skupino politično pametnih, ki bo drugim sošla pamet,“ je brez dlake na jeziku vzdihnil sekretar OK SZDL Murska Sobota Geza Farkaš, ko so na seji predsedstva PMS SZDL dajali soglasje k registraciji pomurskega društva sociologov in politologov.

— „Ljudje nas pri vratih občinske zgradbe sprašujejo, če bomo po novem delovnem času šele sredi dopoldneva hodili v službo,“ je že parkrat potožil predsednik občinske skupščine Ljutomer Emil Kuhar. Saj, ko pa navadni smrtniki ne razumejo, kaj je to — bioritem!?

—brž—

HUJŠANJE PO AVSTRALSKO

Preprosto, a baje učinkovito pomagajo avstralski zdravniki pacientom pri brezupnih poskusih, da bi shujšali: z žico jim zapirajo usta. Poskus je zaje 17 ljudi. Tisti prostovoljci, ki so vzdržali polnoletno „konjsko kuro“, so shujšali povprečno za 25,3 kilograma. Prostovoljci — petnajst žensk in dva moška — so uživali samo tekočo hrano, in sicer mleko, paradižnikov sok, vitamine in nesladkane sadne sokove. Nekaj jih je predčasno odnehalo: neka žena na možovo prigovarjanje, neki moški, ki ni vzdržal, in še trije, ki so morali zaradi bolezni na operacijo. Poskus se je začel pri zobnem zdravniku, ki je prostovoljce poučil, kako bodo ob „zaklenjenih“ ustih skrbeli za ustno higieno, hkrati pa jim je dal

tudi klešče za žico, če bi iz kakršnega koli nujnega razloga morali odpreti usta. Dobili so po dvakrat dve žični zanki, pritrjeni okrog zob v spodnji in zgornji čeljusti. Približno v dveh dneh so se naučili govoriti. Šestim so morali zdravniki ponovno „zaplombirati“ usta, ker so se žice zrahljale med kihanjem ali zaradi kašlja. Nekaj pacientov je kasneje priznalo, da so včasih uživali kalorično močnejšo hrano, nasploh pa je dal poskus dober rezultat.

Po poskusu sta morala dva pacienta hoditi tri tedne na fizioterapijo, šele potem sta lahko normalno premikala čeljusti, šest prostovoljcev pa se je kmalu spet začelo rediti.

NA ZABAVI

- Poglej tisti dve tam. Blondinka je moja žena, temnolasa pa mi je ljubica.
- Pri meni pa je prav obratno...

DELITEV DELA

- Tinec, kaj ti nič ne delaš?
- Z Mico sva se zmenila, da bova delala vsak nekaj. Ona reže čebulo, jaz pa se zraven solzim.

DUŠEBRIŽNIŠKA

- Gospod, ne zamerite, le dobrohotno bi vas rada opozorila, da sem vašo mlajšo hčerko, ki jih nima niti sedemnajst, že nekajkrat videla s fantom.
- Kaj ne poveste?! Jaz pa sem jo hotel dati v samostan...

David Prigmore iz britanskega Bedforda je plačal davek s čekom, ki ga je napisal na betonsko ploščo, težko 154 kilogramov. Ček za 300 funtov so štirje delavci odnesli na davkarjo, tam pa so ga — sprejeli.

X X X

drugje smo prebrali

Po sklepu filipinske vlade mora vsak državljani, star nad deset let, posaditi tri drevesa na leto.

X X X

Pisarne manhattanskega društva za varstvo živali varujejo zelo popadljiv zajček z imenom Harvey. V kratkem času je oklal šest ljudi, ki niso verjeli v njegovo napadalnost.

X X X

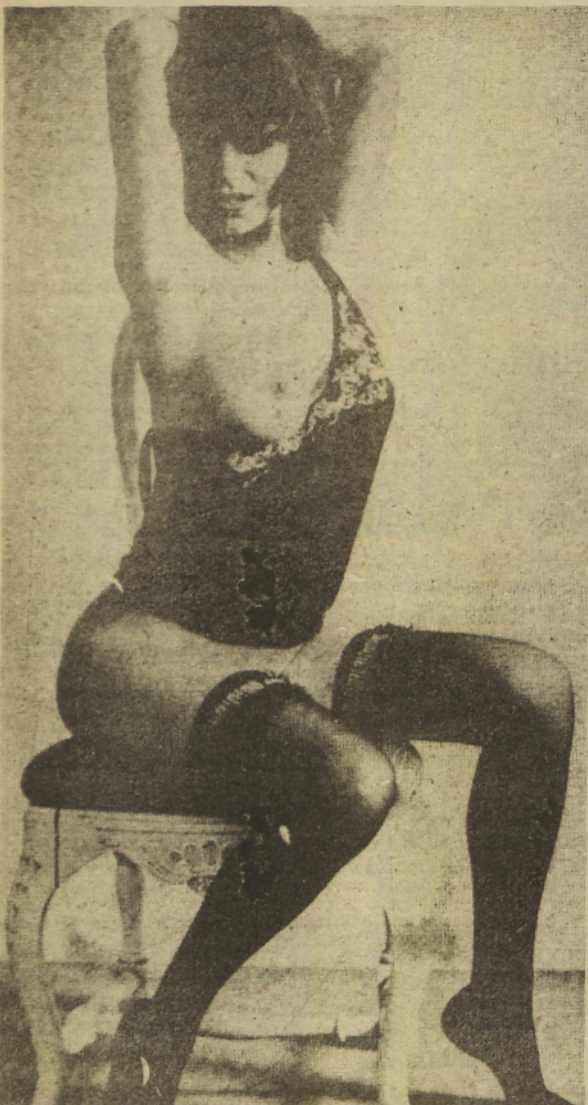
Anton Kočenda iz ČSSR ima zbirko z nad dva milijona razglednic z izključno geografskimi motivi.

ZVESTOVA

- Če se še prerekava, omeni mi samo enega moškega, ki žene že več let ni varal.
- Takoj. To je moj mož. Že sedmo leto je v zaporu...

UTENA

- Sosed, zakaj ste tako žalostni?
- Imam tri hčerke in nobenega zeta.
- To ni nič. Jaz imam eno hčer in tretjega zeta...

Sophia Croce, lastnica specializirane trgovine za žensko perilo v nekem italijanskem mestecu sama kreira modele, ki jih prodaja. Najboljša pa je v nogavicah — pravijo — ki so prav tako plod njene neizmerne domišljije.

Napaka na pristojnem mestu

Veseli a tudi začudeni hkrati so bili trije policisti v St. Arnaud, avstralskem mestecu s 3000 prebivalci, ko so se vselili v novo stavbo. Čudili so se, kako da je na novi policijski postaji dovolj prostora za 27 ljudi, da so v stavbi tudi prhe za policiste in da je pred stavbo parkirni prostor za 50 vozil, čeprav imajo varuhi reda v St. Arnaud samo dva patrulna avtomobila in dvoje koles. Rešitev uganke je prišla iz melbournskega predmestnega naselja St. Albans, ki šteje 40 tisoč prebivalcev in katerega policisti so se ponovno pritožili, ker še vedno nimajo že zdavnaj obljubljene nove policijske postaje. Po pomoti na pristojnem mestu je gradbeno podjetje zgradilo St. Albansu namenjeno policijsko postajo v 270 kilometrov oddaljenem St. Arnaud. Kako so napako popravili se ne ve.

za vsakogar nekaj

recept za vas

Pečenka po bretonsko

Potrebujemo: 60 dekagramov svinjskih zarebernic, sol, poper, 5 dekagramov masla ali margarine, 30 dekagramov čebule, dve žlici paradiznikove meze, dva stroka česna, pol kilograma belega fižola, slano vodo, 5 dekagramov masla, sol, poper, juho iz kocke, pol kilograma stročjega fižola.

Prilava: meso v celem kosu posolimo in popopravimo. Na maslu ali margarinu ga lepo rumeno opečemo, dodamo narezano čebulo in jo prepražimo. Ko je čebula lepo zarumenela, primešamo paradiznikovo mezo, strti česen in napol kuhan fižol. Dušimo pokrito, da se fižol in meso mehčata. Solimo in popopravimo. Prilivamo po malem vročo juho iz kocke ali odcejeno fižolovko. Posebej skuhamo v slani vodi stročji fižol. Kuhanega odcedimo in zabelimo s stopljenim maslom. Meso razrežemo na zarebrnice in jih ponudimo obložene s fižolom v zrnju in fižolom v stročju. K jedi ponudimo še kaka zeleno solato. Jed hitreje pripravimo, če fižol prejnjši večer namočimo in ga napol skuhamo v loncu na zvišan pritisk. Namesto masla ali margarine lahko uporabimo olje, vendar izgubi nekaj svojega značilnega okusa, pečemo oziroma dušimo po loncu, ker olje preneša višjo temperaturo.

za avtomobiliste

NE POZABITE NA SNEŽNE VERIGE

Sestavek, ki ga berete zdaj, smo napisali v četrtek, na dan, ko ni bilo snega. To nas sploh ni odvrčalo od svetovanja, saj si ne upamo niti pomisliti na to, da bi se prebili skozi zimo brez snega. In tedaj, ko je sneg, avtomobil potrebuje tudi snežne verige.

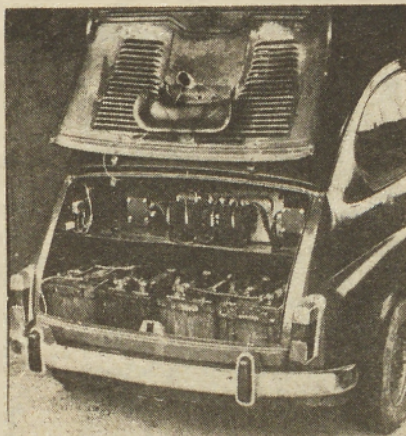
Če avtomobila niste preobuli v zimske gume, morate imeti v prtljajniku snežne verige, da so pri roki, kadar je potrebno. Na splošno velja: dražje verige so boljše od cenejših. Vedno izberite kolotečne verige, to so takšne, pri katerih je veriga vedno v stiku s cestiščem, tako da je prijem zanesljivejši. Pri tem se ni treba ozirati za uvoženimi snežnimi verigami, kajti domača ponudba je evropski konkurenci povsem kos.

Snežni verigi morata biti dve: za vsako pogonsko kolo ena. Če pogonja motor vsa štiri kolesa, je treba imeti štiri verige. Je pa tudi res, da je štirikolesni pogon — ob zimskih gumah — tudi brez verig dolgo kos zasneženemu cestišču. Verige zaležejo na svežem in zgledenem snegu, na poledici pa ne. Natikanja verig na kolesa se je dobro navaditi že v domači garaži — na toplem in v miru. Potem jih boste znali tudi na cesti hitro natakati. Za to delo imajte v prtljajniku še delovne rokavice, ki naj bodo dovolj dolge, da vam umazanija, ki kaplja z blatnikov, ne bo umazala rokavov. Pri natikanju verig upoštevajte navodila, ki jih je priložila tovarna. Ko verige nataknete, se peljete nekaj sto metrov, ustavite in jih znova zategnite. Tako boste preprečili, da bi se snela s koles ali udarjale ob pločevino. Mnogi zatrjujejo, da je lažje zamenjati kolesa, kot pa namestiti verige, zato kupijo le eno rezervno kolo — na obe pa že doma nataknejo verige. Po drugi strani pa je tudi res, da je na drsni podlagi včasih težko avto temeljito zavreti, da je dviganje vozila povsem brez težav.

Hitrosti nad 60 kilometrov na uro so za vožnjo z verigami previsoke. In ko verige kupujete, morate izbrati glede na gume svojega vozila pravišnje mere.

kako nadomestiti bencin

V Zagrebu električni avtomobil

V tem zadku fička je bil nekoč bencinski motor, zdaj pa so v njem že nekaj časa štirje električni avto. Gre za rezultat dela „samovca“ inženirja elektrotehniškega Zlatka Šafranka. Takoj je treba povedati, da gre za fičko, ki ga je iznajdljivi mojster svoje stroke preuredil. Torej je iz zadka šasijske odstranil bencinski motor in namesto njega vstavil štiri akumulatorje. Z enim polnjenjem akumulatorjev lahko prevozi 100 kilometrov. Seveda je taka vožnja skoraj zaslonj.

V tem zapisu se seveda ne bomo spuščali v podrobnosti (več lahko preberete v reviji Sam 3/82). Povemo naj le, da je za pogon avtomobilčka mojster montiral za vsako kolo električni motor na enosmerni tok. Šafranko je svojega fička preurejal na električni pogon kar dve leti, poveda v prostem času, za material, ki ga je nemalokrat nabral kar na odpadu, pa je porabil 50 tisočakov. Najprej je namreč izdelal prototip na hrošču.

Za vožnjo na razdalji 100 kilometrov porabi električno 14 kWh električne energije. Akumulatorje lastnik avta polni čez noč, ko je tok cenejši, in tako ga polnjenje stane le nekaj čez 20 dinarjev. Torej „gorivo“ za razdaljo 100 kilometrov le 20 dinarjev (dva stara jurja!). Toliko kot stane skodelica kave! Žal pa se stroški povečajo, če med nje vračunamo stroške za akumulatorje. Njihova življenjska doba je omejena. Bodočnost električnih avtomobilov torej ni odvisna od proizvajalcev takih avtomobilov, ampak od proizvajalcev akumulatorjev. Ti se morajo potruditi in izumiti akumulator z veliko daljšo življenjsko dobo, kot jo imajo zdajšnji.

HUD MRAZ

— Oh novem letu sem bil v Sibiriji.
— Res? Hud mraz, kajne?
— Pa še kakšen. Ko sem si umival roke, sem moral imeti nataknjene rokavice, da mi ne bi prsti zmrznili ...

MALO HUDA

— Kaj se bojite, stopite naprej.
— Psa se bojim. Na ograji sem videl tablo POZOR — HUD PES!
— Pes je že na onem svetu, s sorodnico, ki jo je ugriznil, pa se bova v kratkem srečala na sodišču ... Za psa mi je žal, da se je pri ugrizu zastropil ...

pravni nasvet

Prispevek za pridobitev stanovanja

Vprašanje: Je lastna udeležba za pridobitev stanovanja v družbeni lasti obvezna?

Določba 33. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. l. SRS, št. 3/81), zavezuje vsakogar, ki pridobi stanovanjsko pravico na stanovanju v družbeni lasti, da prispeva lastna sredstva.

Navedene določbe samoupravni splošni akt ne more spreminjati. Zato ni pravno pomembno, kdaj delavci uskladijo ustrezen samoupravni splošni akt z navedenim določilom. Pogoje, merila, kriterije in postopek za določitev višine in vračila lastne udeležbe določa samoupravni sporazum o temeljih plana stanovanjske skupnosti.

Tudi tisti, ki se preseli v drugo, zanj ustrenejše stanovanje, je dolžan plačati lastno udeležbo. Če ni plačal lastne udeležbe, za prejšnje stanovanje, je dolžan plačati lastno udeležbo od novo pridobljenega stanovanja in to od celotne vred-

nosti stanovanja. Če pa je za prejšnje stanovanje že plačal lastno udeležbo, pa le od razlike revalorizirane vrednosti prejšnjega in novo pridobljenega stanovanja.

Po določbah Druženega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji (Ur. l. SRS, št. 15/81) pa lahko udeleženci tega Druženega dogovora v svojih samoupravnih splošnih aktih, kot stanodajalci, določijo, da se oprostijo plačila lastne udeležbe tisti delavci, ki za prejšnje stanovanje lastne udeležbe niso plačali, če se preselijo v manjše oz. manjvredno stanovanje.

Sodišče združenega dela v Murski Soboti

VAŠ PRIPIS št. 2

No, pa pogledj Tineta! V službi se pa baha, da ima ženo samo za pranje in kuho. (S. J. Črenšovci)

Ko sva z ženo opravila delitev dela, pomanjkanja pralnega praška nisem mogel predvideti. (F. L. M. Sobota)

Nekateri zdaj nimajo praška, toda ko ne bo elektrike bomo vsi na istem. (J. G. Adrijanci)

Le smejte se, a moja firma ne bo propadla kot Korting! (M. M. Dobrovnik)

NA ZAVODU ZA ZAPOSLOVANJE

— Prosim, najdite mi delo. Doma imava z nezaposleno ženo osem otrok.

— Dobro. In kaj še znate drugega delati?

V BANKI

— Želite dvigniti ali vložiti, da tako nemirno iščete po žepih?

— Dvigniti, dvigniti, samo ne vem v kateri žep sem vtaknil revolver.

POČAKAJMO NA GENIJEVO VRNITEV

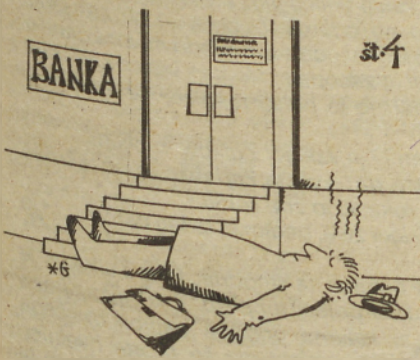
— Moj znanec se je lotil svojevrstne inovacije, hotel je narediti super avto. Vzel je blatnike od diane, stekla od fička, vrata od golfa, gume pa od mercedesa.

— In kaj bo nastalo iz tega?
— Ne vem, ker so ga dobili pri kraju bencina iz katrce ...

POLJUB V PARKU

— Milka, sem prvi, ki te je poljubil?
— Vsi fantje ste enaki. Vsak me to vpraša, ja, prvi si!

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite podpise pod današnjo karikaturo pričakujemo do četrтка, 10. februarja na naslov: VESTNIK, Titova 29/I, 69000 Murska Sobotica, s pripisom Naša risba — vaš pripis št. 4. Objavljene podpise honoriramo, morajo pa biti kratki.

(ne le) za gospodinje

Prgišče drobnih nasvetov

Pri čiščenju štedilnika ne pozabite na gumijasto tesnilo na vratih. Ko ste ga očistili in posušili, ga posujte še s smukcem.

Vroč mleko je učinkovito sredstvo za čiščenje madežev od rdečega ali črnega vina.

Zelenjava bo med kuhanjem obdržala lepo svežo barvo, če vodi dodate žličko sode bikarbone.

Če ste se odločili, da sami prebarvate strop in stene v različnih barvah, pokrijte robove na stropu z lepilnim trakom, ki ga odstranite šele tedaj, ko se je barva na stenah dobro posušila.

Zemlje od prejšnjega dne bodo spet hrustave, če jih navlažite in za hip postavite v ogreto pečico.

V novih čevljih nas pečejo podplati. Zdrgnite notranjost čevlja po podplatu s krpo, ki ste jo namočili v spiritu.

Zamašek trdovratno tiči v steklenici. Ovijte vrat steklenice z vročo mokro krpo in ga nekajkrat podrgnite.

Meso med pečenjem vedno zalivajte z vročo vodo ali juho, sicer postane vlaknasto.

V rumenjak zamešajte nekaj zrnc soli, močnejše bo obarval testo, krema ali majonezo.

Gorčica bo dalj časa užitna, če ji primešate nekoliko soli. Okus se s tem ne bo pokvaril.

Zadrga, ki se zatika, bo spet gladko tekla, če jo zdrgnete z voskom ali suhim milom.

Če vam ogenj v peči hoče ugasniti, vrzite nanj pest soli in spet bo vzplamtel.

Kvašeno testo se rado prijema rok. Težav ne bo, če si roke namažemo z oljem.

Star krompir poganja kalčke, ki so strupeni, zato jih pred kuhanjem morate odstraniti.

Vijake boste laže privili, če jih boste premazali z maščobo.

Ušlečeno svečo boste znova zavrvali, če jo za nekaj minut potopite v vročo vodo.

Sveže zlikana srajca, bluza ali obleka naj visi na obešalniku, dokler se popolnoma ne ohladi. Če jo oblečete takoj po likanju, se znova zmečka.

Čebula se bo oprazila lepo zlato-rumeno, če ji med praženjem dvakrat ali trikrat prilijete nekaj kapljic vode.

Kadar kuhate jajca za narezek ali solato, dodajte vodi žlico soli. Pri luštenju ne bo težav.

Hrenovke in safalade ne bodo med kuhanjem popokale, če jih boste kuhali nad soparo. Posodo s hrenovkami postavite na večji lonec z vrelo vodo in jih pokrite pustite v sopari nekaj minut.

Matiran nakit očistimo s prerezano čebulo in z mehko krpo.

Steklene drobce lepo poberejo s tal s kosom vlažne vate ali z mokrim časopisom.

Belu lakirano pohištvo in vrata čistimo z milnico, v katero prilijemo malo petroleja. Splaknemo in lak se bo svetil tudi brez poliranja.

Mleko, ki se je sesirilo, lahko uporabimo za pripravljanje palačink in peciva. Dodati mu moramo le malo sode bikarbone.

Suho meso je najbolj okusno in hrani največ soka, če ga kuhamo v lončku na pritisk.

SESTAVIL MARKO NARPAŠT	STAREJŠI AMERIŠKI FILMSKI ISRALEČ	ITALIJANSKO ŽENSKO IME	VISOKA VZPETINA	REKA NA HRVAŠKEM IN V BOSNI	AM. PILOT, KI JE PRVI PRELETAL ATLANTIK	DESNI PRITOK DRINE V SRBIJI	SREDO-ZEMSKA OKRASNA RASTLINA
ROPARSKA SLADKO-VODNA RIBA							
SMRDLJIV PLIN V STRANIŠČU							
ŽE UMRLA 17. FILM, IGRANKA (ISA)							
PISATELJICA PEROCI					DEL TEONA ŠVEDSKI PESNIK HANSSON		
SILICIJ					ROKODEL-STVO POMORSKAK VESPUCCI		
LEVI PRITOK LABE V ZRN						BEDEC, IDIOT	IGLAVCI
TOMA		HRV. REŽISER RISA-NIH FILMOV PODROČJE					
DOLGE DOBE, DBOORJA					NIZJA LESNATA RASTLINA NEUMNEŽ		
MASSENE-TOVA OPERA							
POKRAJINA V SAUDSKI ARABII					TELUR		
NEKA RASTLINA					TIFAN		
OSTANEK PO PRESANJU SADRŽAJA							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: točnost, Ekvador, kleveta, Meka, LJ, opal, AN, VA, Kra, ajvar, L, elita, Nera, AP, Oto, Ero, senator, trajekt.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNKA

„Taj tajmi smo meš masankali, izalou ka nej bilou smga. Liki nadisali bi pa lefko, izalou ka led je biv. Liki nej na soboškom mon-von drisališči steroja že dve leti delajo, liki na staron na Pidocepi stero je duga lefka sobošancen dobro ališči. V novu drisališči je samo dosto gojine smetane kaj v tej mrzli dnevaj pa nej bilou koga, ka bi vodou golejno po mjen, chogouč kiki?“

PREPIR ZA PRAZEN NIČ

Na razrednem sestanku smo se zbrali, da se pogovorimo o učenem uspehu. Karmen je začela: „Pri učenju smo fuč. Razen nekaterih deklic, ki se učijo, ste vsi ostali grozni! Kaj ne, Jozek?“

Jozek, ki smo mu dali vzdevek Pišče, je zmignil z rameni in dejal: „Kaj misliš, da se bom po nepotrebnem pisal kot ti?“

„Jaz se učim, ker vem, da mi bo znanje koristilo!“ mu je jezno odgovorila.

Oglasil se je naš Francoz: „Seveda, le fantje smo grozni, ve ste pa anglečki!“

„Saj nisem rekla, da smo anglečki, le učimo se, vi pa ne!“

„Saj se tudi moj ata ni učil, pa poglej, kako se je znašel v življenju!“ je rekel ponosno.

„Karmen ima prav!“ se je oglasila Ida ali Didička.

„O, zdaj se je oglasila prava! Kaj pa ti veš, nič nisi boljša od nas!“ se je oglasil nekdo iz ozadja. To je bil Bodanček.

„Oho, mali! Najprej se poglej, koliko te je v hlačah, potem se repni!“

Idi je že šlo na jok, solze so ji že polzele po licu.

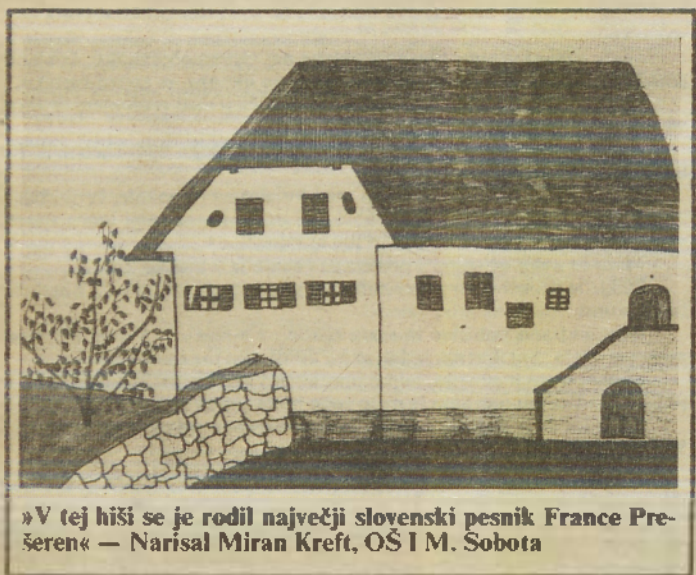
„Vaiži mali!“ je še rekla in zbežala iz razreda.

Nato sem se vključila jaz: „Le zakaj toliko prepira po nepotrebnem! Poglejte, saj na sestanku nismo sklenili ničesar!“

„Pomaranča ima prav!“ so zavpili nekateri, ostali pa so pasli mulo.

Karmen pa je nadaljevala, slaba volja je izgnila in spet smo bili veseli.

Franja Vrhovšek, 6. r.
OŠ Kapela

»V tej hiši se je rodil največji slovenski pesnik France Prešeren« — Narisal Miran Kreft, OŠ I. M. Sobota

Šolska tabla

Naša tabla je nova, zelene barve in pravokotne oblike. Razdeljena je na dva dela in pritrjena nazid.

V predalu za tablo je geometrijsko telo, spodaj pa prostor za krede. Reditelj skrbi za to, da je tabla zmeraj čista.

Iztok Žižek, 3. raz.
COŠ Markovci

MLADOST MOJE MAME

Moja mama je imela težko mladost. Ko je bila stara komaj dva tedna, ji je umrla mama. Ona za to nič ni vedela, kajti bila je še dojenček. Za njo ni jokala, ker tedaj še ni vedela, kaj to pomeni. Za otroka brez mame so potem skrbeli oče, babica in dedek. V prvem in drugem razredu je hodila v slovensko šolo, dalje pa v madžarsko. Tam se je dobro učila. Doma so ji rekli, naj gre v gimnazijo. Ona ni hotela. Rada bi se izučila za šiviljo. Tega ji niso dali. Nazadnje je ostala brez šiviljske šole in brez gimnazije.

Mladost moje mame je bila žalostna in težka.

Jožica Lukač, 4. a
OŠ Bakovci

Ustanovili smo šolsko zadrugo

Smo učenci celodnevne osnovne šole. Ker živimo na pretežno kmečkem območju, se zavedamo, da je zemlja veliko bogastvo, samo znati je treba z njo ravnati. Šolska skupnost in pionirska organizacija sta sklenili, da na šoli ustanovimo šolsko zadrugo, v okviru katere bomo mi mladi spoznali, kako se napredno kmetuje. Želja o ustanovitvi zadruge je bila prisotna že dalj časa, vendar do letošnjega leta nismo imeli svojega zemljišča. Naposled smo ga dobili od cestno komunalne skupnosti. Zemljišče je bilo zapuščeno, zato smo začeli najprej z urejanjem, nato pa smo posejali rdečo pesu. Ker nismo imeli denarja, smo stopili v kooperacijo s TOZD AGROPLOD. Prvi pridelek smo v začetku tega šolskega leta že pospravili.

Razpisali smo tudi natečaj — emblem naše zadruge. Izbrali smo emblem Jožeta Stojka, ki je narisal naš prvi pridelek.

Člani dopisno-literarnega krožka

COŠ JOŽE HEDŽET ŠAFARSKO

Sanjavi gaji

Zastrmela sem se skozi okno, veter je vel in deževne kaplje zaganjale so se v blestečo šipo. Slišal se je glas ihtenja in v daljavi kolpa je šumela. Gledala sem skozi meglo, ki nastajala je na bleščečem oknu; izza oblakov že prikazal se je prvi žarek, pa me ni pritegnil. Gledala sem v daljavo; gozdovi brez razlegali so se vse okrog, v njih šumenje listja in bele breze žalovale so v objemu noči. Drgetaje sence izpod njih prisuškavale so glasovom polja in sanjale v poslednjo noč pozdrav brez in njih bleščeči smeh. Peljala sem se mimo brezovih gozdov, kakšen dih prevzemal je takrat ponos, ko nenehno v breze bil je zastrmljen pogled! V njih lepota neizmerna vlivala mi je v spomin besede izgovorjene. Bilo je v Beli Krajini in sanjavi brezovi gozdovi; vedela sem, da so to gaji.

Leonida Donoša, 8. a
OŠ Cankova

Pogovor z očetom

Nekoga dne je deževalo. Na polju ljudje niso več delali. Oče in mati sta počivala. Prišel sem domov. Ker me je zanimalo, kako je oče preživel vojaška leta, sem ga prosil, naj mi pripoveduje. Zvečer, ko smo se najedli, se je zamislil in začel pripovedovati: »Bil sem granicar. Mejo sem stražil s psom. Moral sem sporočiti komandantu, če sem kaj opazil. Zjutraj smo si postlali posteljo in potem tekli 1 km. Po zajtrku smo šli na svoja mesta, kamor smo bili že prej določeni. Ko smo povečerjali, smo gledali televizijo ali delali kaj drugega.«

Oče se pravi, da je bil pri vojakih zelo dolgo. Služil je dve leti. Tako se je iztekel najin pogovor.

Ivan Horvat, 4. raz.
OŠ ODRANCI

Babica peče kruh

Moja babica peče domači kruh, ki je zelo dober. Babico imam zelo rad. Večkrat mi govori tudi, da kot otrok ni imela vedno kruha. Želim ji, da bi še dolgo pekla kruh. Moja babica je stara 72 let.

Robi KLEMENČIČ, 2. c
COŠ G. Radgon

Smešna zgodba

Neko sončno nedeljo sem šel na dvorišče. Igrali smo nogomet. Ko smo se naveličali brcati žogo, smo se šli skrivat.

Kmalu sem moral domov. Renato pa je vzel mojo žogo in z njo odhitel v svoj blok. Šel sem za njim. Skril se je v sušilnici. Ko sem odprl vrata sušilnice, je stal pri koritu za pranje perila in iz pipe pil vodo. Ker se me je ustrašil, je padel v korito. Meni je bil ta prizor tako smešen, da sem se začel smejati na ves glas. Še bolj mi je bilo smešno, ko je prišel iz korita ves moker.

Odhitel je v stanovanje. Slišal sem, kako sta mama in stara mama kričali. Bili sta močno glasna, morda je bil celo tepen. Meni ga je bilo žal, nisem se pa mogel obvladati, da se ne bi smejal vse do doma.

Če se spomnim na ta prizor mi še sedaj uide smeh.

Branko Fijak, 5. b
OŠ Edvard Kardelj
M. Sobota

Paul
Busson

UPORNIK MELHIOR (DNEVNIK IZ FRANCOSKE REVOLUCIJE)

Prevedel:
Vladimir
Komidar

12

Mar ni najbolj pametno, da zaključim v nekaj trenutkih to pasje življenje? Spomnil sem se, kako me je včeraj osemnajstletni ušivec Denwitz nabil z mečem, ki je bil na konici zaščiten s svincem, ker je bil opazil na moji obleki belo progo od krede, s katero sem snažil perilo. Domislil sem se, kako so nas kaplarji po mili volji pretepali. Kako slaba je bila hrana, ki so nam jo prinašali v pločevinastih vedrih kakor prašičem, in kako je v kruhu škrtal pod nožem pesek. Toda vse to bi se dalo še nekako prenašati. Gorje pa je tičalo v tem, da sploh ni bilo upanja na kakšno izboljšanje; da je mineval dan za dnevom v kletvah in v tegobi, in da sem nekje na koncu slutil enako strašen in neznosen dan. Če človek ne more imeti nobenega upanja, tedaj otopi in zamre. V tej trdi šoli, v katero me je pahnila stiska, pa sem se učil samoobvladovanja. Negibnega obraza sem gledal krivično zlostavljanje, čeprav me je žgalo v prsih sočutje. Z zunanjim ravnanjem sem molče poslušal najbolj podle psovke, s katerimi me je obkladal vsak, ki je bil po činu za spoznanje višji od mene. Morebiti je bila to zame kazen. Toda v tem primeru resnična pravičnost ne bi smela dovoliti, da bi mnogo slabši od mene veselo in razkošno živeli do konca svojih dni. Čemu mi je torej padlo to breme trpljenja na rame? Čemu kopičijo višje sile, v kolikor sploh obstajajo, name tujo in lastno bol, in mi prefinjajo občutek za sleherni krivico, ki je doletela bližnje, ter mi poklanjajo bolj blago naravo, kakor pa mi jo imajo vsi tovariši? Tovariši se šalijo celo tedaj, kadar jih zadene posledica najhujše in najneznosnejše samovolje. Njih potolaži še kozarček žganja in objem vojaške dekle.

Vse, kar mi je bilo v bistvu narave tolažilnega, me je zmedlo, in to, kar sem gledal dan za dnev kot očividec, mi je jemalo vero v globlji smisel vsega dogajanja.

Kaj naj stori človek, ki deli sobo s sovražniki, suroveži, nasilneži, zlobneži, bojazljivci, sleparji in slabiči ter v vsej družbi ne najde nikogar, ki bi hotel ali znal zagotoviti red in pravičnost? Človek bo takšno sobo zapustil. Zapahnil bo vrata za seboj vesel, da je ušel grozotam takšnega bivališča. Enako sem nameraval storiti jaz. Kregel, ubogi fant iz Alzacije, mi je pokazal pot. Povsod okrog je raslo dovolj dreves. Jermen svojih hlač sem hotel pričvrstiti na eno izmed vej. Blizal sem se mali sončni jasi, nad kateri je raslo gosto drevje, kjer sem hotel skleniti svoje življenje. Obstal sem. Sredi jase je sedel nekdo v nenavadni družbi. Bil je mož v halji s črnim turbanom. Počival je na drvesnem štoru, poleg njega pa je ležala v mahu popotna palica. Plemenito oblikovani roki sta oprijemali niz jantarjevih biservov. Bil je Evli.

Nenavadni mož, katerega nalik je bil nekoč shranjen pod visokim steklenim poveznikom v moji otroški sobi, mi je nemumljivo zopet stopil na pot. Kako je mogel tujec v svojem nenavadnem oblačitju sploh potovati? Neopaženo je nekoč sedel ob kamenitem znamenju, ko so me pruski nabiralci poleg tovarišev skupne usode odpeljali na vozu, za katerim je zvedavo zrla truma otrok. Tudi ko sem ga ušril v natrpani cerkvi, se

nisem mogel z njim pomeniti. Kakor ga pred cerkvijo nisem več našel, tako se mi je tudi pri lipah Distelbrucka odtegnil pogledom. Preden se bom lotil groznega dela samouničenja, bi se hotel z njim pogovoriti.

Nisem se mogel ganiti, kajti mož iz Jutrovega ni bil sam. Pred njim se je mudila srna, ki je svojo ozko glavo laskavo drgnila ob Evlijeva kolena. Na roki, ki je držala niz jantarjevih kroglic, je čepela šoja z rožnatosivo glavo in modrikastimi peresci, v robidovem grmu na njegovi desni strani pa so gostoleli pestri ptički. Veverici, ki sta se lovili, rdečerujava in črna, sta se mu vzpenjali po telesu, se skrivali v gubah obleke in čebljali. Presenečen sem opazil, da mu je rdečerujava veverica izgnila v obleki, kakor da bi se prelila v enako barvo raševine, črna veverica pa se je splazila na črni turban in se v njem izgubila.

Pod urokom njegovih pogledov sem mu zrl v obraz. Ali me je res gledal? Mar nista temni zvezdi žareli v nedogledno daljo? Čeprav tega nisem vedel, sem čutil, da me prešinja nenavadna simpatija.

Lagodno je vstal, prekoračil jasno in med visokimi drevesi izginit. Tedaj sem se osvestil in občutil, da se spet lahko gibljem. Stekel sem. Kje so živali? Nikjer nisem videl ptiča. Nikjer nisem videl srne. Kje je bil Evli? Splezal sem po rebri in dospel do tovarišev.

Našli so Kregla in odrezali vrv, na kateri je visel. Videti je bil grozen: ves obraz mu je bil posut s temnomodrimi in zelenkastimi madeži, zatekel črnkast jezik pa mu je bil iztegnjen. Na tleh je ležal široko odprtih otožnih oči z zanko okrog vratu.

Zagrebl so ga v mehka gozdna tla, pod katerimi so si izkopali rove plazilci in glodalci.

Delo smo končali šele zvečer.

Tja v večerno zarjo je nemo letela jata vran.

»To pomeni vojno!« je rekel Wetzlaff in me pogledal.

19. VOJNI TABOR

Kako dolgo smo bili na braniku? Nihče ni več računal, nihče ni tega vedel. Sredi najhujše zime sem taboril s štirimi tovariši. Svoje bivališče smo si bili uredili v neki požgani kmečki hiši. Razpolagali smo samo z dvema kupoma vlažne gnile slame in z osmojenimi odejami. Celo to siromašno premoženje smo morali čuvati, da nam ga ne bi ukradli tisti, ki so živeli v še težavnejših okoliščinah kakor mi.

Orožje smo morali neprestano snažiti, kajti vsak dan je sproti rjavelo. Zulkowu so zmrazili prsti na obeh nogah. Počrneli so mu in razširjali neznosen smrad. Repkeju sem moral s smodnikom in ostankom žganja umiti rano na hrbtu, ker ni mogel tega noben drug storiti. Siromak je pri tem tako kričal, da mi je seglo v srce. Wetzlaffa je strahovito odvajalo. Vsakih pet minut se je opotekel pred hišo, kjer je počepnil. Vselej je ostavil v snegu velik krvav madež. Ponoči je tako stopal, da ni mogel nihče od nas zaspati. Čeprav so ga vsi pomilovali, so v temi metali vanj vse, kar so mogli z rokami doseči. Potem je šel zopet omahovaje ven, kjer so ga grabili krči, dokler mu ni odleglo. Najtišji izmed nas vseh je bil Kuhlernick, ki je čital iz male razcefrane pesmarice in ob ognju sede čisto zamrmral: »O,

gospod, usmili se me, grešnika!«

Ko sem Repkeju zopet obvezal hrbet s starimi cunjami, je bil ves srečen. V svojo pipo je začel tlačiti suho orehovo listje.

»Kralj je dejal« je hotel začeti. Toda Wetzlaff mu je uporno segel v besedo:

»Je dejal... Je dejal... Če vam pošlje kralj koga v smrt, ste mevrže kar blažene od pasje vdanosti! Kaj pa ima takšen kralj velikega na sebi?«

»Kralj Friderik je največji junak vseh časov, krastača!« je vzrotil Zulkow. »Ne drzni se psovati Njegovoga Veličanstva!« »Dragi bratje v Kristusu«, je moledoval Kuhlernick, »usmerite raje svoje misli k njemu, ki nam je milostni gospodar vsega našega življenja.«

»Molči, osladni pobožnjak!« ga je nahrulil Repke.

»O-o-o!« je zopet zastokal bolnik in pohitel pred hišo. Sum njegovega odvajanja in njegovo vzdihovanje sta se s jla prav do nas v hiši. Potem se je zopet vrnil bled kot vosek in omahnil na slamo.

»Po vladarju in kralju naj se prostak ravna in zaradi njega veseli!« je povzel Zulkow po kratkem presledku. »Toda nekateri pozabljajo prisego.« »Najbrž meniš mene?« ga je pobaral Wetzlaff in se s težavo vzravnaval. »kar ogrej si tace ob ugaslem ognju, kolikor te je volja. Tepec, ali se zavedaš, da moraš za Friderikovo junaštvo pustiti prste v čevlji? Jaz moram krvaveli iz črevesja, na tisoče drugih pa mora poginiti v jarkih. Če bi bili pri nas in pri Avstrijcih takšni možje kakor sem jaz, bi že jutri ne bilo več ne kralja ne cesarice, a tudi ne vojne in njenih rabljev. Toda vi ste vsi skupaj preneumni, da bi kaj takega razumeli. Od te vaše neumnosti žive vsi kralji in vojskovodje, knezi in grofje ter baroni prav do našega mladega plemiča v slavi in veselju. Prestolujejo kot pavi v vsem veličastju, medtem ko nas kol živino gonijo v klavnico ob udarcih bobnov in ob zavijanju trobent. O, v prokleti nagačeni norci z omladnimi možgani!«

Izčrpan je umolknil in zasopel.

»V njegovih besedah je le nekaj resnice,« je zamrmral Repke.

»Mar si tudi ti takšen?« je vzkipek Zulkow in pljunil.

»Kakšni Nemci pa ste, da ne veste, kaj lahko edino reši naš narod: vojska in modra roka, ki jo zna voditi.«

»Nemci so povsod, kjer žive, beden in izdan narod...« je pridral Repke.

»Škoda, da sem že pozabil na smodnik, Fritz Zulkow«, je zarentačil Wetzlaff, »Rad bi ti prilepil topel obliž na balzamirana usta, ti smrdljivec, ki si klavna podoba najponižnejšega sužabnika. Pri živem telesu gnijete, pa še pojeate hvalnice tistemu, katerega blaznost nas muči in goni v pogin. Toda le počakaj, da me zopet odrede v izvidnico. Prebežal bom, pri moji veri... O, peklenška strela... zopet me napada!« O, opotekajočim se korakom je planil ven, in zopet smo slišali, kako mu odteka kri. »Hudo vročino ima!« je namignil Repke jezno Zulkowu. »Od bolečin sploh ne ve, kaj govori.«

Tedaj je začel Kuhlernick s pošastnim nosljajočim glasom prepevati iz svoje pesmarice, da nas je vse pretreslo:

(Nadaljevanje prihodnjik)

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Huda nesreča s cirkularko

KDO JE POSEKAL 65 DREVES V RIHTAROVCIH?

SELIŠČI — 24. januarja se je Jože Pučko z Murščaka 36 peljal z motornim kolesom po lokalni cesti proti Bučevcem. V Seliščih zaradi neprimerne hitrosti ni uspel izpeljati ostrega ovinka, padel je in se poškodoval. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

TRIMLINI — Na magistralni cesti blizu INA-Nafte v Trimlinih je 26. januarja ob 12.15 uri zapeljal tovornjak, na katerem je bilo 24 tisoč kilogramov železa, na bankino in se prevrnil. Gmotna škoda znaša več kot 100 tisoč dinarjev, voznik — češkoslovaški državljani Štefan Tomančič — ki je bil namenjen v Italijo, se k sreči ni poškodoval.

LIPA — Stanko Balazic, 26 let, iz Turniške je imel prometno nesrečo 27. januarja. Ob 15. uri namreč ni uspel z osebnim avtom izvoziti ovinka v Lipi, zapeljal je v jarek, kjer je avto obstal na bočni strani. Voznik in sopotnik Izidor Balazic iz Turniške sta se poškodovala.

GABERJE — 28. januarja ob 8.30 uri je Marjan Šumak iz

Črenšovca peljal z osebnim avtom skozi Gaberje. Zaradi neustrezne hitrosti blagega ovinka ni izpeljal in se je znašel v jarku, nato je udaril v vrtno ograjo, nazadnje pa je avto obstal na strehi. Voznik se je lažje poškodoval. Skupna gmotna škoda znaša 80 tisočakov.

VANČA VAS — Slavko Kolmanič, 25 let, iz Borejca se je 29. januarja ob 18.40 peljal z osebnim avtom skozi Vanča vas. V bližini hiše številka 23 je dohitel pešca, vendar ga zaradi zasenčenih luči ni pravočasno opazil, zato je prišlo do nesreče, v kateri se je Evgen Jančar, 45 let, iz Vanče vasi 33 hudo poškodoval. Voznika so napotili na zdravniški strokovni pregled.

STANETINCI — 21. januarja ob 23. uri se je 17-letni F. B. iz Jurovskega dola vsedel v Velki pri Mariboru v avtobus, ki ga sicer vozi njegov oče, in se s prijateljem odpeljal v Stanetine. Tu je vozilo pri obračanju poškodovano spredaj in zadaj, saj nima izpita. Kljub vsemu je avtobus uspel odpeljati nazaj na parkirni

prostor v Velko. Skupna škoda znaša 100 tisoč dinarjev.

SLAPTINCI — 30. januarja se je 26-letni Silvester Malek iz Slaptince peljal z osebnim avtom iz Bučevca proti Drakovcem. V Moravcih pri Bučkovcih je zaradi domnevne vinjenosti zapeljal preveč na desno in trčil v lesen steber vrtno ograje. Dobil je lažje telesne poškodbe, materialna škoda pa znaša 22.000 dinarjev.

CEZANJEVCI — 29. januarja je Miroslav Vunderla, star 25 let, pomagal sosedu pri žaganju drv na cirkularki. Ker se je nabrala večja količina žagovine, jo je Vunderla hotel odstraniti na ta način, da je z levo nogo brenil vanjo. To pa je bilo usodno, saj je brenil tudi v vrtečo se žago, ki mu je odrezala vseh pet prstov na nogi.

MNOŽICA TATVIN — V zadnjem času je naraslo število tatvin. Naj jih nekaj naštejemo! Štefan Žilavec iz Gešlinec pogrša 50 kilogramov mesa, ki ga je nekdo ukradel z dvoriščne sušilnice. Na Dinosu v Murški Soboti je zmanjkalo orodje podjetja Temelj Cankova, vredno 2.200 dinarjev. Iz nedograjene hiše M Matka Zadravca iz Murske Sobotice je nekdo odnesel vrtni stroj bosch, vreden 5.700 dinarjev. Trenutno še ni poja-

snjeno izginotje dveh plinskih jeklenk, ki sta zmanjkali iz portirnice v Gidosu v Lendavi. Iz bagerja, parkiranega v Beltincih, je v teh dneh nekdo prečrpal 160 litrov plinskega olja in je tako povzročena škoda za 5.280 dinarjev. Škodo je utrpelo Vodno gospodarstvo iz Murske Sobotice. Na škodo Vinogradniškega gospodarstva Kapela je posekano v gozdu ob Muri pri Rihtarovcih 23 akacij, 21 jel in 21 vrb. Škoda znaša 3.500 dinarjev.

Podobno dejanje je bilo izvršeno tudi v Grabah pri Ljutomeru, kjer sta posekani dve buki, vredni 20 tisočakov. V Ljutomeru pa si je nekdo protipravno prisvojil poročni prstan Ivana V., ki ga je imel v spalnici na nočni omarici. Zakonec je oškodovan za 12 tisoč dinarjev.

Ob vsem tem, kar ste prebrali, ste prav gotovo prišli do spoznanja, da moramo občani še bolj krepiti družbeno samozavest, torej lastno odgovornost, sicer bo število protipravnih dejanj še večje. V naši pokrajini, kot lahko ugotavljate tudi iz današnjega in prejšnjih poročanj, se število drobnih tatvin povečuje.

Š. S.

LOVSKI OBIČAJI

Zakonski lovski krst v Dobrovniku

Lovski krst ima dolgoletno tradicijo, vendar se je v naši pokrajini ohranila edinstvena oblika.

Obred se začne tako, da mladega lovca (zelenca) položijo na klop, na kateri so oplenjena divjad, obešena lovska puška in bokal vina. Krščenec ima pravico, da si izbere svojega zagovornika, ki mu pomaga odgovarjati na „strokovna vprašanja“. Ti jih krščencu zastavlja zbrana lovska družba in so zelo zabavna. Če ne odgovorita na vprašanje niti zelenec niti njegov zagovornik, sledi kazen — popiti je potrebno kozarec vina.

Ko ni več vprašanj za zelenca, se začne krščenje. To nalogo opravlja izkušeni lovec, ki izgovarja zaobljubo, krstitev pa ponavlja. Zaobljuba se nanaša na varstvo in gojitev živali ter varovanje narave. Vsakokrat, ko krstitelj nagovori zelenca: „Krstim te v imenu lovske družine za lovsko pravičnost itd.“, mu za vrat zlije nekaj kapljic vina.

Nato pristopi h krščencu ves avditorij in ga udarja s krstno palico. Predno pa se sploh začne obred, imenujejo enega od lovcev za zdravnik, ki pregleda zelenca, če je telesno in duševno sposoben prenesti lovski krst. Po končanem krstu zdravijo mlademu lovcu, krstna palica pa mu ostane kot dokaz, da je uspešno opravil krst. Obred se konča tako, da se spije lovski zdravilo.

Štefan in Rozalija Tamaš iz Gornje Bistrice tokrat že prava lovca.

Tak lovski krst je te dni pripravila lovska družina Dobrovnik, pred krstitelj pa sta stopila zakonca 33-letna Rozalija in 35-letni Štefan Tamaš iz Gornje Bistrice. Bil je to edinstveni lovski krst, ki bo ostal vsem, ki so mu prisostvovali, v lepem spominu, najbolj pa seveda krščencema. Številni nagovori so popestrili obred, kar je tudi prispevalo k prijetnemu vzdušju.

Zakonca Rozalija in Štefan Tamaš sta že trinajst let zaposlena v Ingolstadt v ZR Nemčiji in se bosta aprila letos za stalno vrnila domov. Čeprav sta bila v tujini, sta zelo vestno opravljala svoje naloge kot pripravnik, saj sta se vsak teden vračala domov. Zato sta bila po končanem lovskega krstu izredno zadovoljna in srečna. Štefan, ki se je izučil za soboslikarja in pleskarja, v tujini pa se usposobil za ličarska dela, je že od rane mladosti ljubil živali in naravo. Zato se je odločil, da bo postal lovec. Njega pa je posnemala tudi žena Rozalija. Sicer pa se zakonca Tamaš že nekaj časa ukvarjata s prepriranjem in gačenjem vseh vrst živali, kar ima tudi veliko skupnega z lovstvom. Tega dela sta se naučila v ZR Nemčiji in za sedaj opravljata to delo le iz hobija, medtem ko se bosta po vrnitvi tega dela lotila redno. Preprirata vse vrste živali, najraje pa fazane.

F. Maučec

ALOJZ PUHAR

KLJUB TEŽKI INVALIDNOSTI Z LASTNIM DELOM DO NOVE HIŠE

Vemo, da je invalid v neenakem položaju z zdravim človekom, če pa ta živi na delu, odmaknjen od vseh možnosti prometnih zvez, je v težjem položaju. Eden takih je stodstotni invalid Alojz Puhar, ki živi s svojo 74-letno materjo na Očeslavskem vrhu pri Gornji Radgoni.

Mi smo za obiskali skupaj s socialnim delavcem občinske skupnosti socialnega skrbstva, kateri skrbi, da ima naš sobesednik delo na domu, ki mu ga daje Gorenje-ELRAD. Ravno ta dan mu je socialni delavec Franci Klementič pripeljal na tisoče raznih drobnih kosov za nadaljnjo obdelavo, katere v svoji sobi z improviziranimi napravami precizno dodela. V glavnem vrta luknje v razne vrste in nato vrezuje navoje.

Alojz Puhar je danes star 38 let. Leta 1953 je zbolel za otroško paralizo, ki je pustila trajne posledice. Solo je obiskoval v zavodu za invalidno mladino v Kamniku, kjer se je izučil za urarja. Kljub volji tega poklica ni mogel opravljati saj zanj ni zadostnega zanimanja, zlasti na vasi ne. Še večja pa je težava z rezervnimi deli, katerih si zaradi nezmožnosti gibanja sam ni mogel nabavljati. Tako mu je bil še pred petimi leti edini dohodek družbena pomoč socialnega

skrbstva. V delovni organizaciji Gorenje-Elrad pa so imeli posluh za invalida, ki si je želel tako delo, ki bi ga kot invalid zmogel. Tako so skupaj z občinsko skupnostjo socialnega skrbstva poskrbeli za pogodbeno delo na domu. Alojz se je z njihovo pomočjo, ti mu pripeljejo in odpeljejo polizdelke za dodela-

vo, in s pomočjo matere, ki mu daje na delovno mizo material za delo. Kot sam pravi, bi brez pomoči matere bilo težko, veliko hvalečnosti pa dolguje tudi Gorenje-Elradu in občinski skupnosti socialnega skrbstva, ki sta mu omogočila delo in tako tudi zaslužek.

Delo, ki ga opravlja, je vrtnanje lukenj do premera 2,5 milimetra in rezanje navojev od M2,5 do M3. Deli so iz miedenine, zato je obdelava lahka. Kot zanimivost je omenil, da skrbno zbira vse ostruške, katerih se v letu nabere več kot 100 kilogramov, in jih odda v zbiralnico Dinosa. Ker je

izučen urar, ima tudi smisel za izboljšanje tehnoloških rešitev. Nekaj takih nam je pokazal, z njimi pa si olajša delo, izdelava pa lahko več kosov. Plačilo dobiva po pogodbi, in sicer ima plačano vsako posamezno operacijo dodelave.

Njegova velika želja je bila, da bi si zgradil novi dom. To mu je omogočilo delo. Ob stari hiši že stoji skromna zidana hišica, ki je zrasla iz prihrankov, ki si jih je ustvaril z lastnim delom. Želi si, da bi tudi v bodoče imel delo in da bi bil tako zdrav, da bi ga lahko opravljal.

Čeprav dobiva družbeno pomoč, pa si vseeno želi, da bi bil redno zaposlen in bi tako prišel do pokojnine. Prejemanje družbene pomoči se mu zdi preveč milostno, občutek ob pokojnini bi mu bil prijetnejši.

Tako je torej življenje invalida, ki si krajša čas z delom, ki ga zmore. Ko ga ima veliko, dela tudi po 12 ur dnevno. Sicer pa si krajša večere z gledanjem televizije, ki mu jo je pred leti poklonila Iskra COMERC iz Ljubljane.

Ludvik Kramberger

umrli

OBČINA LJUTOMER — Ljuba Berce, 78 let, Ljutomer, Užiška 7; Ana Štampar, 89 let, Iljaševci 18; Marija Šterman, 89 let, Pristava 11; Alojz Majcen, 49 let, Stara cesta 63, Ljutomer; Avgust Mulec, 72 let, Ljutomer, Ivana Kaučiča 6/a; Matija Horn, 66 let, Boreci 46/a; Franc Sever, 79 let, Precetinci 27.

OBČINA LENDAVA — Ivan Kolenko, 48 let, Srednja Bistrica 37; Franc Balazic, 55 let, Turniške 239; Pavel Čondor, 60 let, Pince 67; Jurij Kavaš, 71 let, Odranci 306; Pavel Kulčar, 76 let, Dobrovnik 173; Marija Balazic, 77 let, Srednja Bistrica 48; Franc Zagorec, 81 let, Turniške 197; Janez Volf, 84 let, Velika Polana 149; Marij Zadravec, 61 let, Turniške 249; Ana Lebar, 62 let, Turniške 52; Marjeta Danč, 62 let, Trimlini 36; Ana Varga, 67 let, Dolga vas 143; Vilma Torma, 69 let, Lendava, Mohorjeva 4; Rozalija Kopinja, 72 let, Kapca 23; Etelka Jaklovič, 74 let, Dolnji Lakoš 27; Barbara Tivadar, 75 let, Turniške 75; Rozalija Tašek, 80 let, Petišovci 57; Marija Nedelko, 85 let, Gornja Bistrica 174; Rozalija Toth, 90 let, Čentiba 31; Terezija Koštric, 90 let, Dolnja Bistrica 114.

OBČINA GORNJA RADGONA — Mitja Kolbl, 16 dni, Ivanjševski vrh 50; Ignac Ivanič, 43 let, Radenski vrh 17; Janez Cunk, 56 let, Ziberci 59; Alojz Hamler, 76 let, Gornja Radgona, Ptujška cesta 2; Antonija Ivanič, 49 let, Radenski vrh 27; Rozalija Osojnik, 74 let, Orehovski vrh 16; Marija Zver, 75 let, Plitvički vrh 4; Veronika Katan, 82 let, Vratji vrh 18; Agata Tompa, 85 let, Murščak 42.

OBČINA MURSKA SOBOTA — Sebastijan Zeme, 1 dan, Murska Sobotica, Alija Kurdoša 6; Aleksander Kuhar, 4 dni, Grad 173; Janez Škrilec, 39 let, Šalovci 195/a; Alojz Fetrej, 42 let, Murska Sobotica, Sercerjeva ulica 21; Elemir Novak, 50 let, Selo 131; Ivan Kuplen, 50 let, Rakičan 133; Anton Gotar, 51 let, Murska Sobotica, Štefana Kovača 17; Karel Metzkar, 52 let, Sotina 91/a; Alojz Krpič, 53 let, Gornji Slavečki 78; Janez Horvat, 56 let, Krnci 26; Ludvik Kozic, 58 let, Veščica 11; Ludvik Pintarič, 59 let, Vaneča 77; Anton Gutman, 60 let, Bogojina 2; Janez Fujs, 61 let, Prosečka vas 33; Rafael Flisar, 61 let, Poznanovci 34; Aleksander Bohar, 62 let, Peskovci 42; Jože Jug, 63 let, Vaneča vas 2; Koloman Cifer, 66 let, Križevci 192; Franc Baranka, 68 let, Cankova 91; Viktor Vori, 69 let, Sotina 88; Jože Sadl, 69 let, Večeslavci 42; Stefan Banfi, 70 let, Murska Sobotica, Miklošičeva 19; Bela Železen, 71 let, Lemerja 82; Jože Bunderla, 71 let, Grad 82; Alojz Sinko, 71 let, Ženavljce 33; Franc Dervarič, 71 let, Radovci 90; Franc Flisar, 71 let, Rankovci 29; Jože Lejko, 72 let, Sodišinci 42; Stefan Poredoš, 72 let, Bodonci 149; Janez Vogrinčič, 72 let, Pertoča 75; Franc Kutoš, 73 let, Pečarovič 29; Ludvik Kutoš, 73 let, Murska Sobotica, Severjeva 1; Stefan Sambt, 74 let, Lukačevci 4; Janez Gaber, 75 let, Murska Sobotica, Prešernova 9; Jože Bajek, 75 let, Krog 67; Alojz Flegar, 76 let, Tišina 65; Vinko Lukač, 76 let, Bakovci, Panonska ulica 30; Jože Hoheger, 78 let, Murski Petrovci 6; Ludvik Flisar, 78 let, Skakovci 18; Ludvik Sukič, 78 let, Murska Sobotica, Otona Župančiča 2; Koloman David, 78 let, Hodoš 37; Ernesta Magaš, 79 let, Moravci 23/a; Ludvik Kuronja, 79 let, Moščanci 23; Mihael Gomboc, 81 let, Murska Sobotica, Staneta Rozmarna 7; Janez Orban, 90 let, Lrplivnik 46; Irena Kavaš, 48 let, Rakičan, 75; Emilija Drvarič, 62 let, Mačkovič 17/a; Emilija Ficko, 62 let, Vadarci 70; Jožefa Car, 64 let, Šalamenci 55; Amalija Sadl, 67 let, Gančani 99; Helena Kulič, 68 let, Krajna 59; Ana Zankoč, 70 let, Krog 2; Marija Šebjanič, 72 let, Adrianci 35; Jožefa Rajnar, 74 let, Rakičan 93; Helena Gomboc, 74 let, Gerlinci 61; Marija Sočak, 74 let, Prosenjakovci 61; Julijana Mitkovič, 75 let, Murska Sobotica, Štefana Kuzmiča 22; Viljem Kerec, 75 let, Otovci 67; Viktorija Bence, 76 let, Pertoča 54; Vilma Gomboš, 77 let, Šalamenci 56; Terezija Cvetko, 77 let, Moravci 55; Marija Škaper, 78 let, Dolič 75; Marija Cvetko, 78 let, Lipa 20; Marija Vukan, 79 let, Vadarci 38; Ana Granfol, 80 let, Bakovci, Star ulica 4; Marta Horvat, 80 let, Gančani 48; Uršula Mlinarič, 81 let, Dokležovje 75; Ana Recek, 81 let, Večeslavci 3; Terezija Lulik, 82 let, Matjaševci 70; Elza Marič, 82 let, Nuskova 8; Ana Šeruga, 82 let, Murska Sobotica, Kroška 38; Marija Kuplen, 83 let, Prosečka vas 16; Marija Šebok, 83 let, Šalovci 122; Ana Horvat, 84 let, Cankova 66; Marija Baša, 85 let, Černelavci 52; Ana Verban, 85 let, Kupšinci 71; Barbara Camplin, 85 let, Filovci 72.

poroke

Janez TITAN, likalec, Krog 172 in Rozalija KUČAN, ekonomska tehnika, Murska Sobotica, Partizanska 44; Stanislav TRATAR, študent gradbeništva, Maribor, Gospodarska 19/b in Jožefa ROGAN, študentka pedagoške akademije, Moščanci 42; Jožef KARAS, grafičar, Kupšinci 33 in Zora VUČINA, grafična delavka, Murska Sobotica, Lendavska 31; Franc NEDELKO, avtoklepar, Odranci 71 in Stefanija ŠUŠLEC, konfekcijska tehnika, Kančevci 9; Marjan REPIČ, kovinostugar, Krog 160 in Helena KRIVAČIČ, kuharica, Izola, Cankarjev drevored 7; Vlado VUČKOVIČ, kovinostugar, Gornji Hasič 193 in Jožefa POTOČNIK, krojačica, Bakovci, Soboška 10;

krvodajalci

KRAJEVNA SKUPNOST KUZMA — Barbara Štof (8), Hermina Hajdinjak (8), Jože Fartek (12), Franc Hajdinjak (17), Marija Bokan (3), Franc Benko (10), Štefan Recek (3), Marjan Filip (8), Franc Sarkanj (11), Štefan Sarka (9), Dezider Cener (4), Gizela Kuzmič (7), Ludvik Kuzmič (12), Franc Jud (6), Karel Celec (4), Peter Nedeljkovič (6), Zlata Nedeljkovič (7), Jože Čerpnjak (17), Ema Bokan (5), Štefan Škalič (7), Herman Lenarčič (8), Karel Krpič (7), Kristina Fartek (9), Marija Ropoša (9), Karel Huber (13), Vladimir Zrinski (2), Mihaela Pelcer (2), Zlata Antalič (5), Marija Kuhar (4), Angela Lenarčič (1), Marjan Hajdinjak (1), Drago Sarkanj (1), Ernest Mihalič (2), Lidija Klement (2), Franc Kisilak (1), Jože Bokan (2), Karel Bokan (6), Štefan Fartek (1), Stanko Kupčič (6).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Anton Fujs (19), Karel Sinic (11), Štefan Mate (8), Ludvik Franko (7), Janez Šantak (14), vsi KIK Pomurka M. Sobotica; Franc Fujs (7), Anton Gomboc (4), oba Agroservis M. Sobotica; Štefan Lanjšček (11), Gradbeništvo, TOZD Pomurje M. Sobotica.

prispevki za boj proti raku

— 1000.— din Cestno podjetje Maribor — TOZD M. Sobotica, namesto venca na grob pok. Ferko Mihaela iz Vidonec,
— 1000.— din Dr Vilko Beguš, M. Sobotica, namesto venca na grob pok. Marte Kikec iz M. Sobotice,
— 500.— din Kerec Zina, prispevek društvu,
— 500.— din Glasbena šola M. Sobotica, namesto noveletnih čestitk,
— 1200.— din Marič Alojz iz Cankove, prispevek društvu,
— 1000.— din VGP Maribor — osn. org. sindikata, namesto venca na grob pok. Šemen Franca iz Stogovec,
— 500.— din Janošik Štefan M. Sobotica, odstop honorarja društvu,
— 1000.— din Dispanzer za pljučne bolezni M. Sobotica, namesto venca na grob pok. mame sodelavke Kuplen Jelke,
— 1500.— din Družina Zupančič Franca iz M. Sobotice, namesto venca na grob pok. Cizej Cvetke,
— 1500.— din Družina Pojbič Jožeta iz M. Sobotice, namesto cvetja na grob pok. Cizej Cvetke,
— 1000.— din Družina Samec iz M. Sobotice, namesto venca na grob pok. Karoline Kranjčič iz M. Sobotice,
Vsem darovalcem iskrena hvala!
Vse delovne in druge organizacije prosimo, da nakažejo članarino za preteklo leto. Članarina znaša 12.— din.
Prispevke nakazujte: 51900-678-48545 Pomursko društvo za boj proti raku M. Sobotica. Pomursko društvo za boj proti raku

**SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE MURSKA SOBOTA**

RAZPISUJE prosta dela in naloge

1. referenta za hišne svete
2. referenta za vzdrževanje stanovanjskega fonda

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1) — višja izobrazba pravne smeri
— 2 leti delovnih izkušenj
- pod 2) — višja ali srednja izobrazba gradbene smeri
— strokovni izpit
— 3 oz. 5 let delovnih izkušenj

Vloge s pismenimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev je dostaviti v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota, Trg zmage 4.

O rezultatu izbire bodo kandidati obveščeni v 7 dneh po opravljeni izbiri.

LOKAVEC

Razgibanost v krajevni skupnosti

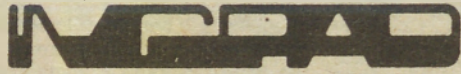
V lenarški občini deluje po površini in številu prebivalstva najmanjša krajevna skupnost, ki združuje dve vasi raztresenih zaselkov Lokavec in Rožengrunt s skupnim številom 380 prebivalcev, od katerih je dobra tretjina zaposlenih v bližnji sladkogorski tovarni in enoti Agrokombinata Lenart na Tratah, nekaj pa v sosednji Avstriji. Nekaj je tudi vzorno urejenih kmetij z intenzivno živinorejsko in poljedelsko proizvodnjo. Tudi družbena posestva imajo tod svoje intenzivne nasade sadovnjakov in vinogradov. Pred leti so dobili sodobno asfaltno prevleko na občinski cesti, ki povezuje prej v prometu tako oddaljene kraje z občinskim središčem Lenart. Lansko leto so v središču Lokavca, kjer je podružnična šola in trgovina, dobili tudi telefonsko napeljava. Trenutno imajo pet priključkov, rabili pa bi jih še vsaj deset. Osnovno skrb posvečajo asfalti-

ranju še 1.500 metrov cestnega odseka od Lokavca do Trat z republiško cesto II. reda Lenart—Trate, ki je bila rekonstruirana pred petimi leti.

Vse te in podobne težnje izražajo krajski občani tega območja ob srečanjih na sestankih, ko se ubadajo tudi s stanovanjskimi problemi. Uspešno deluje tudi gasilska desetica kot enota gasilskega društva Zg. Ščavnica. Pred dvema leti so dobili gasilsko opremo in orodjarno.

Jože Rajh

industrija montažnih gradbenih materialov

Delavski svet delovne organizacije „IMGRAD“ industrija montažnih gradbenih materialov n. sol. o., Ljutomer, Ormoška c. 46, na podlagi 46. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo „IMGRAD“ in 91. člena Statuta delovne organizacije „IMGRAD“

RAZPISUJE

dela in naloge

**individualnega poslovnega organa -
direktorja delovne organizacije**

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih v zakonu, izpolnjevati še naslednje:

- visokošolska izobrazba ekonomske, pravne ali tehnične smeri
- 5 let delovnih izkušenj na nalogah — delih s posebnimi pooblastili
- moralna in politična neoporečnost
- imeti mora pozitiven odnos do socialistične družbe in samoupravljanja.

Za opravljanje navedenih nalog bo izbrani kandidat imenovan za štiri leta.

Kandidati naj vložijo pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela na naslov: „IMGRAD“ Ljutomer, Ljutomer, Ormoška cesta 46, z oznako „za razpisno komisijo za imenovanje direktorja delovne organizacije“, v 20 dneh od dneva objave razpisa.

Kandidati bodo o izbiri pismeno obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

KULTURNI CENTER MURSKA SOBOTA

razpisuje po sklepu zbora delavcev dela in naloge:

**— Individualni poslovnodni
organ v Kulturnem centru**

(reelekcija)

Pogoji:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo in najmanj 5 let delovne prakse, od tega vsaj 3 leta na vodilnih delih in nalogah
- da ima izobrazbo pravne, ekonomske, humanistične ali pedagoške smeri
- da ima pasivno znanje vsaj enega svetovnega jezika
- da ima ustrezne sposobnosti oz. izkušnje na področju vodenja in organizacije delovnega procesa
- da ima pravičen odnos do sodelavcev in samoupravljanja
- da je splošno razgledan na področju kulturne dejavnosti
- da je družbenopolitično in moralno neoporečen.

Rok za prijave 15 dni po objavi.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Kulturni center Murska Sobota, Trubarjev drevored 4.

Kandidati bodo o rezultatih izbire obveščeni v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

**SKUPNA STROKOVNA SLUŽBA
SIS MATERIALNE PROIZVODNJE
OBČINE LENDAVALA**

OBJAVLJA

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

Vodje delovne skupnosti in organizacijskega tajnika samoupravne stanovanjske skupnosti

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da so končali visoko ekonomsko ali pravno šolo ter 5 let delovnih izkušenj ali
- višjo ekonomsko ali pravno šolo ter 8 let delovnih izkušenj ter
- da so družbeno politično aktivni in se zavzemajo za razvoj samoupravljanja

Rok za predložitev prijav je 8 dni po objavi. O izidu natečaja pa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku izida natečaja. Kandidat bo izbran na dela in naloge za dobo 4 let. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Skupna strokovna služba SIS materialne proizvodnje občine Lendava, Partizanska ulica št. 52.

Dopolnitev natečaja

V Vestniku, 27. 1. 1983, je v objavi natečaja za oddajo stavbnih zemljišč v občini Lendava izostala iz natečaja parcela pod zaporedno številko

3. parc št. 4080/17 v izmeri 5,76 ara za izključno ceno 61.632,00 din za odškodnino pravice uporabe. Za napako se upravičujemo!

Planinsko društvo Ljubljana-Matica
Kadrovska komisija
Ljubljana, Trdinova 8

za Dom v Kamniški Bistrici, Dom na Komni
in za druge svoje planinske postojanke

objavlja

prosta dela in naloge:

**oskrbnikov (razen za Komno)
kuharic
kuharskih pomočnic
natakaric
natakarskih pomočnic
sobaric-snažilnik.**

Delo se združuje za nedoločen oz. v sezonskih postojankah za določen čas.

V poštev pridejo tudi priučene gostinske delavke, razen za oskrbnika v Kamniški Bistrici, ki je VKV ali KV gostinski delavec.

Napisane ali osebne prijave sprejemamo na gornji naslov 8 dni po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po sklepu komisije.

Poskusno delo traja tri mesece za vse delavce, spremljajo in ocenijo pa ga delavci planinskega doma, oskrbnike pa organ, ki ga določi kadrovska komisija.

Vabimo, da si z vestnim delom v pogojih planinskih domov zagotovite delo, stanovanje in vso oskrbo.

**Ni dopokdanskih
predstav**

Kino predstave so v Gornji Radgoni izključno popoldne ali zvečer in to samo zato, ker v Gornji Radgoni, kot je povedal tajnik občinske izobraževalne skupnosti, ni mogoče dobiti profesionalnega kinooperaterja. To delo sedaj opravlja dva, vendar honorarno.

Res čudno, da ob takem številu nezaposlenih v radgonski občini ni moč najti ustreznega delavca za redno zaposlitev.

Franci Klemenčič

**Avtobusno
postajališče**

Podjetje „Sobota“, TOZD Gradbeništvo, je začelo na srednjih Petanjcih graditi avtobusno postajališče. Zemeljska dela so končali ob koncu januarja, z ostalimi pa bodo nadaljevali, ko se bo vreme izboljšalo. S tem v Petanjcih hitro in dosledno uresničujemo referendumski program.

F. K.

DELAVSKA UNIVERZA MURSKA SOBOTA

Vabimo vas,

da si pridobite izobrazbo, oziroma da se usposobite za delo v naslednjih oblikah:

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE: 6, 7, 8 razred
Pogoj: spričevalo predhodnega razreda — šolanje je brezplačno.

ŠOLA ZA UPRAVLJALCE NAPRAV CENTRALNEGA OGREVANJA (kurjači)

Pogoj: končana osnovna šola in zdravstvena sposobnost (nudimo možnost hkratnega dokončanja 8. razreda).

Pridobitev pooblastila za upravitelja LAHKE GRADBENE MEHANIZACIJE
Zaželjena praksa v gradbeništvu.

Pridobitev pooblastila za upravitelja TEŽKE GRADBENE MEHANIZACIJE
Zaželjena praksa pri delu z lahko gradbeno mehanizacijo.

TEČAJ ZA SKLADIŠNIKE
Pogoj: končana osnovna šola in praksa v skladišču.

Pričeli bomo v februarju. Prijavite se lahko do 18. februarja 1983 osebno, pismeno ali po telefonu na Delavski univerzi, Kidričeva 19 (nasproti avtobusne postaje), tel.: 21-137, 21-872.

Vsak
četrtrek

VESTNIK

Delovna skupnost Zavarovalne skupnosti Triglav, Pomurska območna skupnost, po sklepu odbora za medsebojna delovna razmerja in kadrovska vprašanja

objavlja
dela in naloge

zavarovalnega zastopnika

ZA ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA v zastopu 8—07 Gornja Radgona.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še pogoje, da imajo najmanj končano osemletno šolo in ustrezne delovne izkušnje.

Za objavljena dela in naloge se združuje delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas in s posebnim pogojem poskusnega dela, ki bo trajalo tri mesece.

Osební dohodek po Samoupravnem sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke ter sredstev sklada skupne porabe.

Kandidati, ki imajo veselje do dela z ljudmi, naj vložijo prošnjo s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela, na odbor za medsebojna delovna razmerja in kadrovska vprašanja pri Pomurski Območni skupnosti ZS Triglav v roku 15 dni od objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh od zaključka objave.

DO ZDRAVILIŠČE „RADENSKA“ s tremi srci
n. sol. o., RADENCI
TOZD HOTEL „DIANA“ n. sol. o.,
MURSKA SOBOTA

Delavski svet

razpisuje

za 4 leta prosta dela in naloge

**INDIVIDUALNEGA
POSLOVODNEGA ORGANA**

(ni reelekcija)

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo za dejavnost temeljne organizacije ustrezne stroke in najmanj 3 oziroma 5 let uspešnih delovnih izkušenj pri ustreznih vodilnih ali vodstvenih delih,
- da obvlada aktivno znanje nemškega jezika,
- da ima ustrezne moralno-politične vrline, ki se izražajo v odnosu do samoupravne družbene ureditve, sposobnost za razvijanje samoupravno-socialističnih odnosov v združenem delu in razvit čut za odgovornost do delavcev in delovnih ljudi, osebno poštenost in sposobnost za organiziranje in koordinacijo dela v temeljni organizaciji.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili v 8 dneh po objavi razpisa na naslov temeljne organizacije pod oznako „ZA RAZPISNO KOMISIJO“.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izidu izbire v 30 dneh po zaključnem roku za sprejem prijav.

Radijski in televizijski spored od 4. do 10. februarja

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno — petek, 4. februarja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.00 Zimski spored za dijake: TV koledar, Nova igra Zen-repata opica, poljudnoznanstveni film: Risanka, Poročila, 10.05 Zimski spored za dijake (do 13.30), 17.10 Poročila, 17.15 Jazz na ekranu: Plesni orkester RTV Ljubljana, 17.55 Arabela, češkoslovaška nadaljevalka, 18.25 Obzornik, 18.40 Družbena samozaščita: Začasna nastanitev prebivalstva, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.25 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Naši olimpijci — Alpski smučarji — del, dokumentarna serija, 20.40 Zrcalo tedna, 21.00 Viva Las Vegas ameriški film, 22.25 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Zahvalni kolaž, otroška serija, 18.15 Zdravstveno izobraževanje, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Naši baletni umetniki: Lane Stranič, 20.40 Zagrebška panorama, 20.55 Naših tisoč obrazov, dokumentarna oddaja, 21.45 Nočni kino: Gospodične iz Wilka, poljski film (do 23.20).

TV ZAGREB

Prvi program 9.00 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Rijeke, 18.45 Pod zastavo, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sinovi in ljubimci, 21.00 Sprehod po kvintnem krog, 21.45 Dnevnik, 22.00 Kulturni magazin.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Glasba zate (film), 11.50 Buzeska, 12.00 Antarktika, 12.15 Prizma, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Halo Spencer, 17.55 Spanček Zaspalček, 18.00 Paspupnik, 18.10 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dnevniki, 21.30 Avstrijski kviz, 22.10 Sport.

TV MADŽARSKA

Prvi program 17.30 Vzpojna oddaja, 18.00 Galerija, 18.30 Brez nagobčnika, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Divje izvali, 21.20 Polinika v petek in 10 pred 10, 22.20 Zadnji razbojnik (film).

TV KOPER

13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, videoteleksi, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev), Videoteleksi, 17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Battelli, 17.05 TVD novice, 17.10 TV Zabavnoglasbena oddaja — ponovitev, 19.00 Aktualna tema, 19.30 TVD stičišče, 20.15 Tepepa — celovečerni film — Igrajo: Tomas Milian, Orson Welles — Režija: Giulio Petroli, 21.55 TVD danes, 22.10 Umetnostno drsanje: Dortmund — evropsko prvenstvo.

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno — sobota, 5. februarja, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: od 14.00 do 17.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

8.15 Poročila, 8.20 Zverinice iz Režije: Kako se je lisica naučila leteti, 8.40 Ciciban dober dan: Ustvarjamo, 8.55 Mali odred, otroška nanizanka TV Skopje, 9.25 Arabela, češkoslovaška otroška serija, 9.55 Pisani svet: O palčkih nimamo pojma, 10.25 Vesolje: Blues za rdeči planet, 11.25 Muzeji Makedonije: Muzej Koče Racina, 11.50 Propagandna oddaja, 11.55 Jahorina: Smuk za ženske, prenos, 13.15 EP v umetnostnem drsanju — ženske prosto, posnetek iz Dortmund (do 14.15), 15.50 Poročila, 15.55 Fantastični svet risanke, kanadski film, 16.55 PJ v košarki — Sibenska: Zadar, prenos v odmoru, 18.30 Risanka, 19.45 Muppet show: Roboti iz »Vojne zvezd«, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Daleč od ponorele množice, ameriški film, 22.35 Glasbeni oder: Srdan Marjanović, oddaja TV Skopje, 23.05 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže: 13.25 Trebevič: EP v bobu štirisedu (prenos), 18.30 EP v umetnostnem drsanju, — plesni pari, posnetek iz Dortmund, 19.30 TV dnevnik, 20.00 TV kasete: Skupina »PATIKA«, 20.30 Poezija: Miodrag Pavlovič, 21.05 Poročila, 21.10 Dosje 2064, feljton, 21.55 Športna sobota, 22.15 Povsem osebno.

TV ZAGREB

Prvi program 9.00 TV v šoli, 11.55 Šport, 16.30 Risanka, 16.40 Poročila, 16.45 TV koledar, 16.55 Košarka — Sibenska — Zadar, 18.30 Mali koncert, 18.45 Neuvrčenost — vesti človeštva, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Calamity Jane (film), 21.45 Dnevnik, 22.00 Pred polnočjo, 23.30 Poročila.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Družinski magazin, 11.05 Koncert v Benetkah, 11.55 Nočni studio, 13.00 Opoldanska redakcija, 13.55 Irške rjuhe (film), 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Gradbišče, 17.30 Današnje dogodivščine, 17.55 Spanček Zaspalček, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Korbisovo poznano očetovstvo, 22.00 Šport.

TV MADŽARSKA

8.05 TV reprize, 14.00 Dren-daj, 14.45 Soltrpini, 15.20 Peščena ura, 16.05 Drenanje, 17.50 Madžarska pustla, 18.10 Energi-ja, 4. del, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Muhasti letni časi, zabavni magazin, 21.15 Madžarski jazz-virtuozji, Supergroup-Live, 21.55 Odvezanje in zavezanje, madžarski film, M. Jancso, 23.35 TV dnevnik.

TV KOPER

16.50 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Roberto Battelli, 16.50 TVD novice, 16.55 Košarka: Sibenska: Sibenska — Zadar, 18.30 Smučanje — svetovni pokal, 19.30 TVD stičišče, 20.15 Mladi policaji — serijski film, 21.15 TVD danes, 21.30 Hudičovo seme — TV nadaljevalka — I. del, 22.40 Dortmund: Umetnostno drsanje — Evropsko prvenstvo

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na postopnem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

8.00 Poročila, 8.05 Živ zav otroška matineja, 9.00 M. Božić: Človek in pol, nada- ljevalka TV Zagreb, 9.50 Propagandna oddaja, 9.55 St. Anton: Slalom za moške, prenos I. teka, 11.00 Risanka, 11.10 Prpaogandna oddaja, 11.15 Veleslalom za ženske I. tek posnetek z Jahorine, 12.20 Propagandna oddaja, 12.25 St. Anton: Slalom za moške, prenos 2. teka EVR, 14.05 625 oddaja za stik z gledalci, 14.25 Poročila, 14.30 Visok pritisk, zabavnoglasbena oddaja TV Koper, 15.20 Cincinnati Kid, ameriški film, 17.00 Naš kraj: Zgornja Velka, 17.15 Športna poročila, 17.30 Kdo so Deboltovi, dokumentarna oddaja, 18.20 Alpe — Jadran, informativna oddaja, 18.55 Ne prežite, 19.10 Ri-sanka, 19.20 Cik cak, 19.23 TV in radio nocoj, 19.25 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 R. Marinković: Kiklop, nadaljevalka TV Zagreb, 21.05 Športni pregled, 21.55 Živeti z naravo, zadnji del dokumentarne serije.

Oddajniki II. TV mreže: 13.25 Trebevič: EP v bobu štirisedu (3. in 4. vožnja), prenos (slov. kom.), 16.30 Slalom za moške, 2. tek posnetek iz St. Antona, 17.10 EP v umetnostnem drsanju — revija, posnetek iz Dortmund, 22.15 Povsem osebno.

TV ZAGREB

Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 13.30 Preživetje v naravi, 14.30 Nije vasi, kot je Babina greda, 25.00 Čas fresk, 15.30 Otoci izst. 67 (film), 17.30 Včasih v nedeljo, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Kiklop (dramska serija), 21.05 Športni pregled, 21.35 Mo-rje, ljudje in obala.

TV AVSTRIJA

Prvi program 11.00 ORF Stereo — koncert, 12.30 Vzpojna oddaja, 15.10 Kapitan Farkaš (film), 16.45 Otok zakladov, 17.15 Risanka, 17.40 Celadek, 17.45 Klub senio-jev, 18.30 Avstrijska narodna glasba, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Fra Dia-volo (opera), 21.35 Šele v do-movini sem resnično tujec, 22.05 Šport.

TV MADŽARSKA

8.05 Šola za vsakogar, 9.05 Za otroke, 13.35 Pesem doni, 14.05 Tarzan in Amazonke, ameriški film, 15.20 Spored prihodnjega tedna, 15.55 Drenanje, gala iz Dortmund, 18.05 Delta, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Poročila, 20.05 S hrbiom proti zidu, francoski film, 21.35 Šport, 21.45 Družabna igra, 22.25 Poročila.

TV KOPER

17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Roberto Battelli, 17.05 Smučanje: svetovni pokal, 19.30 Stičišče — tednik TV dnevnika, 20.15 Ari-sona — celovečerni film — Igrajo: Jean Arthur, William Holden — Režija: Wesley Rug-gles, 22.00 Sedem dni, 22.15 Trebevič: BOB — 4 — Evropsko prvenstvo

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, po-nedeljek, 7. februarja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.35 TV v šoli: TV koledar, Kultura govora, Makedon-ščina, Odmor, Povej mi po-ve: prijateljstvo, Muzej hr-vaških arheoloških spome-nikov, Poročila, 10.35 Zimski spored za dijake (do 13.30), 17.20 Poročila, 17.25 Mali odred, otroška nanizanka TV Skopje, 17.55 Človekovo telo: Človek E — bioelektri-citeta — nepoznan vir ener-gije, 18.25 Obzornik, 18.45 Zdravo mladi, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propa-gandna oddaja, 20.00 Pre-šernov dan, prenos proslave iz Cankarjevega doma, 21.20 Studio 2, 22.15 Poročila

TV ZAGREB

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Zom in Puk, lutkovna serija, 18.00 Igračkanja, otroška serija, 18.15 Potopisi — ka-žipoti: Oko Bistre planine, 18.45 Glasbena oddaja, 19.00 Telesport, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Raziskova-nja, 20.45 Zagrebška pano-rama, 21.05 Bolnišnica na koncu mesta, TV nadalje-vanka, 22.00 Rock palast fe-stival v Essnu (do 22.30)

TV ZAGREB

Prvi program 8.35 TV v šoli, 16.40 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Zom in Puk, 18.00 Igračka-nje, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Varaždina, 18.45 Zdravo mladi, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Hasanaginica (dra-ma), 21.15 Izbrani trenutek, 21.20 Svet danes, 21.50 En avtor, en film, 22.05 Dnevnik

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Se enkrat — z ob-čutkom (film), 12.00 Iz parla-menta, 13.00 Opoldanska re-dakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Dobro glej, 17.30 Pet pri-jateljcev, 17.55 Spanček Zaspal-ček, 18.00 Magazin Alpe-Jadra-na, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.05 Nero Wolfe, 21.55 Večerni šport

TV MADŽARSKA

Drugi program 17.45 Sto umetnin, 18.00 Znanost danes, 18.30 Lou Grant, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Živino-zdravnikove zgodbe, 21.10 Schilling, 21.50 10 pred 10, 22.20 Klovni (film)

TV MADŽARSKA

NI SPOREDA

TV KOPER

13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleksi, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev), videoteleksi, 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Tullio Vianello, 17.05 TVD novice, 17.10 TV šola, 17.45 Film — ponovitev, 19.30 TVD stičišče, 20.15 Blade — celove-černi film — Igrajo: John Mar-ley, Kathrin Walker Režija: Ernest Pintoff, 21.40 Tunistični vodič — v sodelovanju s Kom-pasom Jugoslavija, 21.50 TVD danes, 22.05 Dokumentarna oddaja,

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, to-rek, 8. februarja, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Iz do-mačega glasbenega ar-hiva, 19.0 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

10.20 Propagandna odda-ja, 10.25 Garmisch-Parten-kirchen: Slalom za moške (namesto Wengnu) prenos I. teka (do 12.00), 12.50 Pro-pagandna oddaja, 12.55 Garmisch-Partenkirchen: Slalom za moške, prenos 2. teka (do 14.00), 16.25 Poro-čila, 16.30 Propagandna odelo: Človek E — bioelektri-citeta — nepoznan vir ener-gije, 18.25 Obzornik, 18.45 Zdravo mladi, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propa-gandna oddaja, 20.00 Pre-šernov dan, prenos proslave iz Cankarjevega doma, 21.20 Studio 2, 22.15 Poročila

Oddajniki II. TV mreže: 15.50 TV dnevnik, 16.10 Mi in televizija, otroška od-daja, 16.40 PJ v košarki — Cibona: Partizan, prenos (slov. kom), v odmoru, 18.15 Književnost, 18.45 Telesport '82, zabavnoglas-bena oddaja (za JRT 1), 19.30 TV dnevnik, 20.00 Narodna glasba, 20.45 22 milijonov, dokumentarna oddaja, 21.35 Zagrebška panorama (do 21.50)

TV ZAGREB

Prvi program 9.00 TV v šoli, 15.15 TV v šoli, 16.40 Košarka: Cibona — Partizan, 18.15 Tv kole-dar, 18.25 Kronika občin Osijeka, 18.45 Ale — Jad-ran magazin, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Skupni 20.50 Življenje lutk (film), 22.35 Dnevnik

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Kapitan Farkaš (film), 12.05 Oče in sin, 12.10 Šport v ponedeljek, 13.00 Opol-danska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Tudi hec mora biti, 17.55 Spanček Zaspalček, 18.00 Diek Turpin, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argu-menti, 21.30 Ne smemo obupati

Drugi program 17.45 Sto umetnin, 18.00 Usmertive, 18.30 Lou Grant, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Avstrijski kviz, 21.05 Dallas, 21.50 10 pred 10, 22.20 Klub 2

TV MADŽARSKA

8.05 in 13.50 Šolska TV, 16.20 Trije kratki filmi, 17.10 Naš vrt, naše dvorišče, reportaže, 17.35 Jazz, Hot Club de Norvege, 18.05 Janos Hary in njegovi gospe, studio Pecs, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Linija Onedina, 6. Neznani otok, 20.50 Studio 83, kulturni tednik, 21.50 Tveganje; svetovno gospodarstvo, 22.20 TV dnevnik.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, videoteleksi, 16.00 Odprta meja — oddaja v živo — vodi Tullio Vianello, 16.35 TVD novice, 16.40 Košarka: Zagreb: Cibo-na — Partizan, 18.15 Mladi poli-caji — serijski film, 19.30 TVD stičišče, 20.15 Blade — celove-černi film — Igrajo: John Mar-ley, Kathrin Walker Režija: Ernest Pintoff, 21.40 Tunistični vodič — v sodelovanju s Kom-pasom Jugoslavija, 21.50 TVD danes, 22.05 Dokumentarna oddaja,

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, sre-da, 9. februarja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.45 Propagandna oddaja, 9.50 Maribor: Slalom za ženske, prenos I. teka (do 11.30) za EVR, 12.45 Pro-pagandna oddaja, 12.50 Maribor: Slalom za ženske, prenos 2. teka (do 14.00/15) za EVR, 16.30 Poročila, 16.35 Ciciban dober dan: Tam je vrtec, tam je grad, 16.50 Kernjakove pesmi, 17.20 Propagandna oddaja, 17.25 Slalom za ženske, po-snetek slaloma iz Maribora, 18.25 Celjski obzornik, 18.40 Mozaik kratkega filma: Atletika, sovjetski kratki film, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Deževni ljudje, ameriški film, 21.40 V znamenju, 22.10 Namizni tenis: Jugoslavija — Madžarska, posne-tek iz Zrenjanina (do 22.55)

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Gusarji kapitana Kuka, lutkovna serija, 18.15 Izobra-ževalna oddaja, 18.45 Prija-telji glasbe, 19.30 TV dne-vnik, 20.00 Gibljive slike: Koronika FEST-a, 21.00 Nemčija jeseni, zahodno-nemški film (do 22.55)

TV ZAGREB

Prvi program 9.25 TV v šoli, 12.30 SP v sučanju, 16.55 SP v smučanju (posnetek), 17.40 Poro-čila, 17.45 Gusarji, kapitana Kljuka, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Siska, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Soimenjaki, 21.05 Koncert klaviristke Jasmine Gavrilović, 21.50 Dnevnik, 22.10 Namizni tenis (posne-tek).

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Argumenti, 11.50 Naše stopnišče, 12.20 Reklame, 12.25 Smuk in opoldanska re-dakcija, 17.00 Lutke, 17.25 Spanček Zaspalček, 17.30 Poli-cajska postaja i, 18.00 Smuk (povzetek), 18.30 Družinski ma-gacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vedno te presnete ženske (film),

Drugi program 17.45 Sto umetnin, 18.00 De-žela in ljudje, 18.30 Lou Grant, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nič no-vega pod soncem, 21.50 10 pred 10, 22.20 Umetnine

TV MADŽARSKA

8.05 Šolska TV, 9.55 TV reprize, 13.35 Šolska TV, pon-16.05 Čuvajnica pa gre, TV film, 17.15 Svet jezika, 18.05 Okusi in klofute, 18.55 Obvestila, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Nove merske enote, 20.10 Sam in Sally, nada-ljevalka, 21.05 Kviz, 21.35 Umetnina tedna, 21.35 Kronika, madžarska vojska pri Donu, 22.45 TVD.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, videoteleksi, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku (ponovi-jev) videoteleksi, 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Tullio Vianello, 17.05 TVD novice, 17.10 TV šola, 18.00 smučanje — Svetovni pokal, 19.30 TVD stičišče, 20.15 Lon-don — dokumentarna oddaja iz serije Mesta, 21.15 Tunistični vodič — v sodelovanju s Kom-pasom Jugoslavija, 21.25 TVD danes, 21.40 Dortmund: Umet-nostno drsanje — Revija

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, če-trtek, 10. februarja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.05 TV v šoli: TV koledar, Dvoživke, Matematika in šah, Poročila, 10.35 Zimski spored za dija-ke (do 13.30), 16.35 Poročila, 16.40 Smučarski tek na 15 km za moške, posnetek z lgmna, 17.25 Vesolje: Po-potnik pripoveduje, angle-ška poljudnoznanstvena se-rija, 18.25 Ljubljanski ob-zornik, 18.40 Na semi stezi, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 Zvoki godal: Violončelo, 21.35 V zname-nju

Oddajniki II. TV mreže: 17.45 Učitelji, otroška se-rija, 18.15 sodobni dosežki v medicini, 18.45 Še enkrat, zabavnoglasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zgodbe čez polno črto, na-nizanka, 21.10 Zagrebška panorama, 21.25 Kultura danes: Kronika FEST-a (do 22.10)

TV ZAGREB

Prvi program 9.00 TV v šoli, 16.05 TV v šoli, 17.00 SP v smučanju, 18.45 Učitelji, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika občin Splitsa, 18.45 Še enkrat, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Monitor, 21.05 Dok-torica na vasi, 21.45 D

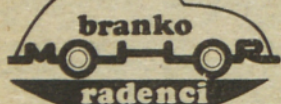
tedenski koledar

TEDENSKI KOLEDAR

PETEK, 4. februarja — Andrej SOBOTA, 5. februarja — Agata NEDELJA, 6. februarja — Ljubko PONEDELJEK, 7. februarja — Rihard TOREK, 8. februarja — Janez SREDA, 9. februarja — Polona CETRTEK, 10. februarja — Silvan

prodam

GRADBENO PARCELO (34 arov) z gospodarskim poslopjem in nedograjeno hišo ter vrtom (vodovod in elektrika v hiši) prodam. Informacije v gostilni Sabo, Črenšovci. M-304
RENAULT-4 (KATRCO) prodam tudi po delih. Cvetkova 36, Murska Sobota. M-305
ŠKODO 100, registrirano do julija, prodam. Informacije popoldne. Štefan Lebar, Staneta Rozmana 6, Murska Sobota. M-306
MEŠANI GOZD, 68 arov, prodam. Franc Škerlak, Stanjevi 27. M-307
ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK in črno-beli televizor prodam. Helena Ferčak, Arh. Novaka 19. M. Sobota. M-308
SILAŽNI KOMBAJN SIP PRODAM. Gradišče 7, p. Tišina. M-309
OSTREŠJE ZA HIŠO, „roženice“ 8 m in staro ostrešje z opeko prodam. Štefan Čmor, Motovilci 78, p. Grad. M-311
PIŠCANCE, težke do 2 kg, prodajamo. Tropovci 51, p. Tišina. M-312
TELEVIZOR črno-beli prodam. Telefon 23-633. M-313
KRAVO, staro šest let, brejo osem mesecev, prodam. Vrečič, Petanjci 89. M-317
SENO — večjo količino — in avtoprikolico prodam. Ivanci 57, p. Bogojna. M-319
TRAKTOR UNIVERZAL, 45 KS (M), prodam. Jože Horvat, Kobilje 134. M-321
KOMBI HANOMAG HENSL, 1,5 t in MOTOR IMV prodam. Reznovci 46 p. Bodonci. M-324
POHISTVO ZA SPALNICO PRODAM. Partizanska 57, Murska Sobota. M-342
RENAULT-8 PRODAM PO DELIH. F. Topolovec, Čemelavci. M-343
ZASTAVO 750 — KARAMBOLIRANO, prodam. Peskovci 28, p. Šalovci. M-345
BUČNO OLJE, novo, prodam. Rakičan, Tomšičeva 2. M-347
BREJO KRAVO, staro šest let, prodam. Rogašovci 22. M-348
AVTO VW 1300 UGODNO PRODAM. Večeslavi 2. M-349
AVTO VIVA VAUXHAL KARAN in obiralec za koruzo SIP prodam. Dolnja Bistrica 108. M-350
126 P PRODAM. Šabjan, Kopitarjeva 7/A, Murska Sobota. M-351
BMW 1602 in JEEP PRODAM. V račun vzamem tudi rezan les. Telefon (069) 22-790. M-352
TELICO, brejo sedem mesecev, prodam. Viktor Mekš, Nuskova 3, p. Rofaševci. M-354
AVTO FIAT 1500 ELEGANT, registrirani, prodam. Lukavci 7/A, p. Križevci. M-356
MALE PUJSKE, težke 30 kg, prodam. Andrejci 13. M-357
ŠIVALNI STROJ DANICA ELEKTRONIK, skoraj nov, napredaj. Andrejci 13. M-358
KOSO ZA TRAKTOR DEUTZ TORPEDO PRODAM. Rankovci 15. M-360
UTO (9 x 15), prodam. Kovačevci 8. M-363

tel.: 069/73-137
avtokleparsko-avtoličarsvo
ravnanje miša-komora
zaščita vzil-vlečna služba

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Dušan Lopar, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gontar Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor), Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21-231, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelček, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokovnikov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oprošten plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTI PRODAMO. Informacije na upravi lista. M-328
NOVI GLASBENI STOLP KÖRTING MINI 100, komplet, z zvočniki B 80—60 W, z garancijo, prodam. Telefon: Sraka 81-232. M-329
MEŠANI GOZD, 50 arov, prodam. Fokovci 62. M-320
MOPED APN 4, v dobrem stanju, prodam. Rudi Potočnik, Vadarci 31, p. Bodonci. M-331
FIAT 1100, v voznom stanju, neregistriran, prodam. Škerlak, Moščanci 17. M-333
ELEKTROMOTOR, 1,5 KW, enofazni in drobilec za koruzo poceni prodam. Zrim, Kuzma 45. M-334
BREJO SVINJO PRODAM. Anica Maučec, Dolnja Bistrica 36. M-336
MOPED s petimi prestavami prodam. Ernest Smodiš, Gornji Petrovci 3. M-337
VEČ METROV ŽELEZNE BALKONSKE OGRAJE in obračalnik za BCS prodam. Benko, Gostilna G. Črnci. M-338
BOROV GOZD, 50 arov, les primeren za „roženice“ in plohe, blizu ceste, prodam. Naslov v upravi lista. M-325
FIAT 1300 PRODAM. Bratonci 140. M-327
OSEBNI AVTO VW PASSAT, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. Informacije. 21-210. M-339
TELICO, kontrola A, prodam. Naslov v upravi lista. M-340
KADET B, dobro ohranjen, prodam. Lendavska 17/A, stanovanje 35. M-396
ZASTAVO 750 SC, v odličnem stanju, prodam ali zamenjam za večjega z doplačilom. Zlatko, Gregorčičeva 7. M. Sobota. M-397
STAREJŠO HIŠO z odličnim gospodarskim poslopjem in tovrstni avto CSEPEL, letnik 1976, registriran do 19. 5. 1983, prodam. Martin Gjerček, D. Bistrica 28, p. Črenšovci. M-398
NSU 1200 C, prodam tudi po delih. Zlatko, Gregorčičeva 7, Murska Sobota (pri bencinski črpalki). M-397 a
MANJŠO OMARO in mizo za dnevno sobo prodam. Vprašati po 16. uri. Gobar, Lendavska 19/A. M. Sobota. M-399
BOROV LES in drva prodam. Brezovci 40, p. Puconci. M-400
PRIKOLICO ZA ŽIVINO in avto fiat 1300 (po delih), prodam. Naslov v upravi lista. M-402
TROSILEC HLEVSKEGA GNOJA, skoraj novi, prodam. Skakovci 12. M-403
KRAVO s teletom prodam. Stanko Rantaša, Bakovci, Zvezna 6. M-404
SEJALNIK ZA KORUZO ZNAMKE PANONIJA, 4-redni, prodam. Ernest Kakaš, Čikečka vas 10. M-405
MAZDO 1200/A, letnik 1970, z okvaro na motorju, 7 prodam tudi po delih ali kupim glavo motorja. Zdenko Gider, Sodišinci 4, p. Tišina. M-406
KOMBI PEČ, italijansko, še z garancijo in avto fiat 1300 prodam po delih. Domanjševci 118. M-407
IZDELAN LES ZA GUMI VOZ PRODAM. Bolehnečiči 12/A. p. Videm ob Šč. M-408
AVTO MAZDA 1500, karambolirani zadnji del, poceni napredaj. Štefan Novak, Radomerje 15/C, p. Ljutomer. In-42
TRAKTOR URSUS 355, brez priključkov, prodam. Stanko Heric, Radoslavci št. 36, p. Bučkovci. In-43
DIANO 6, letnik 1979, prodam. Pertinac, Užiška 5, Ljutomer. In-44
ŠKODO, tip 1000 (po delih), »prešpan« za grozdje, 2 transmisijski 60 x 4 m, 2 »henger« KREMS IN GAMS po delih, sod za gnojnico, 850 l, dve električni črpalci, žetveno napravo za BCS, mešani les za drva in deske ter električni kabel (4 x 6), prodam. Pali Forjan, Bratonci 127. M-303
NIZKOTLACNO PRESO za seno prodam. Mlajinci 25/A. M-364
TRAKTOR URSUS, 35 KS s koso in kabino, obračalnik neubliz in ličalnik za koruzo prodam. Janko Koroša, Veržej 157. M-365

ŽAGO CIRKULARKO, motor 4 KM na bencin, tudi po delih, prodam. Razlagova 2, Ljutomer. In-46
FORD ESKORT — letnik 1972 registriran do junija, prodam. Oktobor, revolucije 8. M. Sobota. M-410
OPEL REKORD 1500 — letnik 1965 v dobrem stanju, registriran do julija 1983 z rezervno mašino in deli, poceni, prodam. Ivanka Klobučar, Radoslavci št. 55. Bučkovci. In-41
PONY EKSPRES, prodam. Gomilice 136, Turnišče. M-141
RENAULT 6 v nevoznom stanju, prodam. Selo 138. M-412
AVTO RENAULT 4 PRODAM. Ogled popoldne. Gubič, Vrtna 2. Murska Sobota. M-366
AKACIJO ZA DRVA, večjo količino, v Vučji Gomili, prodam. Štefan Ambuš, Stefana Kovača 5. M. Sobota. M-367
DIANA 6, letnik 1977, napredaj. Lendavska 59, Murska Sobota. M-368
OSEBNI AVTO LADA 1200 KARAVAN NAPRODAJ. Ogled od 15. do 18. ure. Milan Zdravac, Črenštevci n. h., p. G. Radgona. M-370
VW 1200, letnik 1968, prodam. Kocljeva 6, stanovanje 12, Murska Sobota. M-372
MALE PUJSKE PRODAM. Gradišče 66, p. Tišina. M-373
MALE PUJSKE PRODAM. Tišina 31. M-376
SIMCO 1100 LS, letnik 1973, ugodno prodam. Perko, Zg. Verjane 15, Gradišče v Slovenskih goricah. M-377
AMI-8, registriran do decembra 1983, ugodno prodam. Telefon do 14. ure: 22-440. M-378
CISTERNO, 1700 l, staro 1,5 leti, ugodno prodam. Renkovci 128, p. Turnišče. M-379
OSEBNI AVTO MERCEDES 220 diesel, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi lista. M-381
PRIKOLICO, 3 t in gumi voz prodam. M. Petrovci 9, p. Tišina. M-383
MOPED TOMOS 14 SS in moped avtomatik prodam. Murski Petrovci 11/A, p. Tišina. M-384
VW 1300, obnovljen, prodam. Ipša, Ustanovnega kongres 6, Murska Sobota. Ogled v soboto. M-385
NOVI GUMI VOZ, nosilnost 3 t, ugodno prodam. Mirko Kupčić, Kokoljanščak 16, p. Videm ob Ščavnicu. M-387
PRAŠICA ZA ZAKOL, 130 kg, prodam. Moravci 57, p. Martjanec. M-388
ZMAJ RPM 780 prodam. Naslov v upravi lista. M-389
ČISTOKRVNEGA KOKER SPANIJELA PRODAM. Telefon 75-881. M-390
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE PRODAM. Murski Petrovci 15, p. Tišina. M-391
PRALNI STROJ, 14-programski, električni štedilnik in pluge za traktor steyr prodam. Janez Bratuša, Negova 74, p. Sp. Ivanjci. M-392
ZASTAVO 750, letnik 1978, dobro ohranjena, na novo registrirana, ugodno prodam. Trnje 101. M-393
POGONSKO JERMENICO ZA ZETOR PRODAM. Vadarci 36, p. Bodonci. M-394
ŠKODO, v dobrem stanju, prodam. Lipa 24. M-395

kupim

GRADBENO PARCELO NA CANKOVI KUPIM. Naslov v upravi lista. M-226
GRADBENO PARCELO V BOGOJINI KUPIM. Naslov v upravi lista. M-227
PANČ ŽAGO KUPIM. Jože Pal, Turnišče 49. M-300
HIŠO v bližini Murske Sobote kupim. Naslov v upravi lista. M-335
JERMENICO ZA TRAKTOR ZETOR, 25 KS, kupim. Jože Fujs, Dankovci 30, p. Mačkovci. M-344
KABLJENO NAKLADALNO PRIKOLICO ZA SENO KUPIM. Jože Rožman, Kokoriči št. 15, p. Križevci pri Ljutomeru. In-47

Dragim staršem ANI in JOŽETU ŽABČIČ iz Velike Polane, ob praznovanju 50. obletnice skupnega življenja iskreno čestitajo ter želijo zdrava, srečna in zadovoljna skupna leta v krogu svojih najdražjih tudi v prihodnje — hčerka Marta z možem Janezom, vnuki Stanko, Janez in Cvetka, sin Jože z ženo Nado, vnuki Dušan, Bojan in Jože. Lepe želje so ob praznovanju 50. obletnice skupnega življenja namenjene tudi dragima Ani in Jožetu Rezonja iz Dolge vasi.

DRAGIMA ŠTEFANU FUJSU iz Pečarovca in njegovi izvoljenki ZDENKI želijo ob sklenitvi zakonske zveze vse najlepše, predvsem pa srečen skupni dom, poln medsebojnega razumevanja in trajne ljubezni — GD Pečarovci.

BETONSKE ZIDAKE (50 kom.), kupim. Naslov v upravi lista. M-362
TRAKTOR, po možnosti s priklički, kupim. Zelko, Mačkovci 17. M-382
3-FAZNI ELEKTROMOTOR, do 10 KS, kupim. Janez Bratuša, Negova 74, p. Spodnji Ivanjci. M-392

sobe

OPREMLJENO SOBO s kopalnico v Murski Soboti išče mladi par. Oglasite se od 18. do 20. ure. Naslov v upravi lista. M-316
SOSTANOVALKO (dijakinjo), vzamem v enosobno komfortno stanovanje (za Domom Tehnike). Naslov v upravi lista. M-322

OBVESTILO!
Obveščam javnost, da opravljam ELEKTROMEHANIČNA in ELEKTROINŠTELATERSKA DELA.
Za obisk se priporočam!
Martin Tratnjek
Turnišče 14

NEOPREMLJENO SOBO s kuhinjo in opremljeno sobo s 15. II. oddam. Irma Flisar, Mladinska 21, M. Sobota. M-341
NEOPREMLJENO SOBO, primerno tudi za manjšo obrt, s posebnim vhodom, oddam. Stefana Kuzmiča 2. M-386

zaposlitve

STAREJŠO UPOKOJENKO za pomoč v gospodinjstvu iščem. Naslov v upravi lista. M-314
SAMOSTOJNEGA MIZAR-SKEGA POMOČNIKA za pohištvene izdelke sprejem takoj. Jože Zver, Veščica 13, p. M. Sobota. M-346
DVA KV ZIDARJA zaposlim za nedoločen čas. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista. M-401

razno

Slikopleskar Anton Varga, G. Kraljevec 24, 42316 Vratišinec, obvešča javnost, da opravlja DEMIT FASADE s stroporom. Informacije: Obrtna zadruga Prlekija, oddelek kooperacija, 81-204 ali 81-028. Le-17
VDOVEC 35/165 z dvema otrokoma in poklicem, želim spoznati dobro mamico in ženo, moč-

nejše postave, za skupno življenje. Ne kadim, ne pijem. Če si osamljena se oglasi na šifro: »BREZ LJUBEŽNI SREČE NI«. M-OP

SAMSKI FANT, star 37 let, z dobro službo in lepimi prihranki, želi spoznati dekle, staro od 25 do 30 let. Cenjene ponudbe s sliko, ki jo vrnem, pošljite na upravo lista pod: »ČAKAM TE«. M-OP

OBVESTILO!

Obveščam javnost, da Karel Krenos iz G. Slaveč 124, ni upravičen prodajati nobenih premičnin, ker ni sam lastnik in bom morebitne kupce sodno preganjala. Obenem obveščam, da tudi nisem plačnica morebitnih dolgov. Žena Silva Krenos, G. Slaveč 124, p. Kuzma. M-301

BRAJDE (več sort grozdja), dam v najem. Gaber, Prešernova 9, Murska Sobota. M-310
ŽENSKO, staro do 40 let, lahko zaposleno, vzamem za ženo. Informacije: Martinje 50. M-318

VDOVEC 62/163, osamljen, z manjšo, dobro vpeljano kmetijo, brez obveznosti, želi spoznati kmečko žensko, staro od 50 do 60 let, dobrosrčno in vestno gospodinjko za skupno življenjsko pot. Samo resne ponudbe pošljite na upravo lista pod »POMURJE«. M-323

HIŠO z vrtom v Murski Soboti zamenjam za lastniško enosobno stanovanje v bloku. Ponudbe na upravo lista. M-374.

PREKLIC!

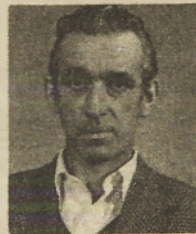
Preključujem veljavnost zaključnega spričevala za 8. razred OŠ Tišina, Bojan Bertalančič, Borejški 41, p. Tišina. M-409

ZAHVALA

Ob nepričakovani in boleči izgubi dragega moža, očeta, sina, brata in svaka

Ivana Smolka

iz Odranec

se z žalostjo v srcu iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem iz Nemčije, sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem, dijakom II. letnika SŠDU Ljutomer, učencem 7. in 4. razreda OŠ Odranci ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju iz Nemčije, dr. Perkiču iz bolnišnice v Rakičanu, dr. Klevišarjevi iz Ljubljane ter dr. Zdravcu in med. sestri Majdi za lajšanje bolečin na domu.

Posebna zahvala g. župniku iz Dobrovnika za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za ganljive besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Odranci, 26. I. 1983

Žalujejo: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, babice in prababice

Julije Lenarčič

roj. Sočak
iz Prosenjakovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih bili v pomoč. Hvala vsem, ki ste drago pokojnico pospremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, predstavniku KS za ganljive besede ob odprtem grobu in pevcem za odpete žalostinke.

Iskrena zahvala tudi zdravniškemu in strežnemu osebju infektološkega oddelka soboške bolnišnice.

Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Prosenjakovci, 22. I. 1983

ŽALUJOČI: VSI NJENI, KI SO JO IMELI RADI

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga mama in stara mama

Frančiška Špilak

roj. Roudi
iz Vidonec

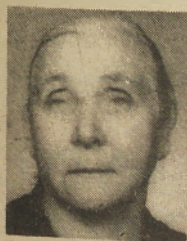
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, ter vsem znancem, ki so jo v tako lepem številu spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici Kuzmičevi za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vidonci, 22. I. 1983

Žalujejo: sinova Ludvik in Kalman ter hčerka Avgušтина z družino

ZAHVALA

V 80. letu nas je po težki bolezni zapustila naša draga mama, sestra, stara mama in prababica

Terezija Horvat

iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete pesmi. Prisrčna hvala vsemu osebju doma za ostarele občane v Rakičanu za razumevanje, skrb in nego v času njene bolezni.

VSI NJENI

ZAHVALA

Nepričakovano, tiho in brez slovesa nas je v 53. letu starosti zapustil dragi mož, oče in dedek

Alojz Gorenc

upokojeni delavec UNZ
iz Vidma ob Ščavnici

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo njegovim sodelavcem UNZ za organizacijo pogreba, govornikom: predstavniku KS, predsedniku OO ZKS, predstavniku lovske družine in predstavniku oddelka milice Videm za poslovinne besede, tov. Branku Kreftu za zaigrano Tišino, lovcem, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Za njim žalujemo: žena Štefka, otroci Nevenka, Tanja, Slavko in Jurček, vnuk Saša in tašča Marija

V SPOMIN

8. februarja bo minilo pet let, polnih žalosti, odkar nas je zapustil naš ljubi mož in oče

Anton Novak

iz M. Sobote

Čeprav te že dolgo ni med nami, še vedno živiš v naših srcih. Zelo te pogrešamo, toda tolažbe ne najdemo nikjer.

Žalujemo: žena s sinovi

Če bi solza mrtvega zbudila,
tebe draga mama ne bi črna zemlja krila...

ZAHVALA

Neizprosna bolezen je vzela našo mamo, ženo in staro mamo

Marijo Luteršmit

roj. Novak

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami. Posebna zahvala medicinskemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v M. Soboti, g. duhovniku za pogrebni obred ter vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti ter ji darovali cvetje.

Žalujemo: mož Franc, hčerke Marija, Gizela in Olga ter sin Franc z družinami in ostalo sorodstvo

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 61. letu, prezgodaj, za vedno zapustila draga žena, mama, stara mama in sestra

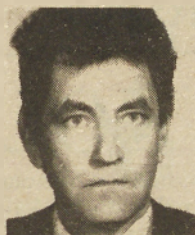
Ivanka Buček

roj. Bokan
iz Serdica

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste jo tolažili v času težke, zahrbtnje bolezni. Hvala vsem sorodnikom, botrini, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in sočustvovali z nami. Prisrčna hvala osebju kirurškega oddelka soboške bolnišnice za nego in skrb, posebno dr. Kosu in dr. Potočnikovi. Hvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za ganljive pesmi.

Serdica, Jurij, Švica, Lendava, Večeslavci, Murska Sobota, Gornji Črnci, D. Slaveči in Ljubljana, 18. I. 1983

Žalujemo: mož Franc, hčerke Anica, Vera in Majda z družinami, sinovi Franc, Jože in Drago z družinami ter sestre Alojzija in Marija z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

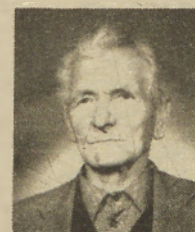
Franca Tkaučiča

iz Bakovec

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so našega dragega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala vsem dobrim sosedom, sorodnikom in prijateljem, g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in godbi. Prisrčna zahvala kolektivu OP Kroj ter ostalim kolektivom in govornikom za poslovinne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujemo: žena Ana, hčerka Marjanca, Zdenka z družino, sinovi Miro, Boris, Vili in Martin z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in sorodnika

Štefana Špilaka

iz Ocinja

se zahvaljujemo vsem, ki ste darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje. Iskrena zahvala duhovniku za pogrebni obred, vsem sosedom, pevcem in gasilcem ter tov. Jožetu Zagorcu za poslovinne besede.

Žalujemo: žena Helena, hčerke z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano, tiho in brez slovesa, nas je v 68. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

Alojz Grah

iz Beznovec

Iskrena hvala sosedom, znancem in sorodnikom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujemo: žena Ema, teta, sin Karel in hčerka Marija ter Jože, Dionizij in Reska z družinami, vnuk Bojan z ženo Majdo, brata, sestra ter botrina

Solze se bodo morda posušile,
a srčne rane nikoli zacelile.
Vse moje misli, čustva in dejanja
ti v spomin poklanjam.

V SPOMIN

5. februarja mineva žalostno leto, odkar je kruta usoda odtrgala od mene drago ženo

Angelo Bakan

roj. Antolin iz Odranec 17

staro komaj 52 let. Draga Angela! Spoznanje, da te ni več med nami in te nikoli več ne bo, je nedoumljivo. V mojem srcu je ostala globoka, nezaceljena rana. Ne bom te pozabil, še vedno živiš v meni. Hvala vsem, ki ste jo ohranili v lepem spominu, obiskujete njen prerani grob, prinašate cvetje in na njem prižigate sveče.

Žalujemo: MOŽ LOJZE

Umrli je mož, oče — ne ni umrl,
oči le častne je zaprl,
da se po trudu in po boju
oddahne v blaženem pokoju.
Umrli on ni, med nami duh njegov živi.

V SPOMIN

2. februarja je minilo žalostno leto, odkar je prenehalo biti zlato srce dragega moža in očeta

Štefana Pozveka

iz Tešanovec

Čeprav te ni več med nami, še vedno živiš v naših srcih!

Žalujemo: VSI TVOJI

INTEGRAL-GOLFTURIST, TOZD GOSTINSTVO LENDAVA

Kopanje pri temperaturi 32 stopinj

Čeprav je zamujeno moč nadoknaditi, pa se vendarle zdi, da so se v lendavski občini nekoliko kasno zavedli pomena razvoja turizma in z njim povezanega gostinstva in drugih dejavnosti s tega področja. Lendava je na primer morala dolgo čakati na hotel. Pa tudi tedaj, ko so določili lokacijo in ta objekt začeli graditi, so nekateri tožili čez lokacijo, češ stati bi moral v središču Lendave. To pa pravzaprav ni bila nujna, saj je območje, kjer je hotel sedaj, primernejše. Tod želijo razvijati predvsem zdraviliški turizem. Zanj pa so potrebni seveda tudi bazeni s termno mineralno vodo, prostori za rekreacijo itd.

ŽE SE KOPAJO

Integral-Golf turist, TOZD Gostinstvo (takšen je uradni naslov) je nosilec razvoja turistično-gostinske dejavnosti v občini Lendava. To resnično vse bolj postaja, saj ne nameravajo ostati pri hotelu in drugih lokalih, ampak bodo sčasoma zgradili nove. Glede na težak gospodarski položaj, ko tudi banke niso radodarne s krediti, so v Lendavi zaenkrat odstopili od popolne ureditve gradenj. V mislih imamo olimpijski bazen na prostem, ki ga je predvideval projekt.

Lendavski hotel Lipa ima 310 sedežev, 81 sob in 141 rednih ter 27 pomožnih ležišč. 4. januarja letos pa so odprli ob gostinskem delu še zdraviliški del hotela, in sicer terapijo, ki vključuje pokriti bazen v izmeri 15 krat 9 metrov. Od 7. do 10. ure se kopajo pacienti, od 10. do 20. ure pa je bazen na voljo ostalim kopalcem. Te dni so usposobili tudi 4 kopalne kabine z napravami za podvodno masažo. V hotelu je organizirana tudi zdravstvena služba. Imajo torej zdravnika, dva fizioterapevta, maserja, medicinsko sestro in seveda ostalo kopalniško osebje. Hotel Lipa trenutno še ni uradno verificiran kot zdravilišče, bo pa to zagotovo še v prvi polovici leta, morda že februarja, kaj za to potrjuje izpolnjuje vse pogoje.

V hotelu Lipa v Lendavi so 4. januarja predali v uporabo bazen v izmeri 15 krat 9 metrov. V njem se lahko kopate od 10. do 20. ure. Vstopnina je 50 dinarjev. V pokriti bazen so napetjali termalno mineralno vodo iz vrtine pri Petišovcih. Temperatura vode v bazenu je od 32 do 36 stopinj.

Foto: Š. Sobočan

PRIIHAJAJO TUDI TUJCI

S tem, da so v Lendavi zgradili hotel (spomnimo naj, da so nemalo sredstev združili delovni kolektivi lendavske občine), se je tudi lendavska očina vključila v razmah turistično-zdraviliške in gostinske dejavnosti v Pomurju. Na tem področju imamo še veliko neizkoriščenih možnosti, zato bi bilo prav in seveda gospodarno, ko bi te dejavnosti še bolj spodbujali. Čeprav ljudje varčujejo, pa vendarle varčevanje ne gre na račun hrane in pijače, nikakor pa ne na škodo zdravja. Vsi pomurski turistično-zdraviliški objekti so sorazmerno dobro obiskani, pa ne le s strani domačin, ampak je vse več tudi tujcev. Tudi v Lendavi si prizadevajo pritegniti obiskovalce od drugod. Hotel Lipa s svojimi gostinsko-zdravstvenimi storitvami je zelo privlačen zlasti za goste iz sosednje Hrvaške, prav tako pa se v njem ustavlja vse več Avstrijcev, Madžarov, Italijanov, Nemcev... Vodja hotela Katica Solarjeva, s katero smo se pogovarjali, je zadovoljna tudi zaradi tega, ker prihajajo v hotel tudi preprosti domači ljudje. Torej so le-ti premagali neke pomisleke.

češ da je hotel samo za izbrance in dolgo niso upali odpreti hotel-skih vrat. Za mnoge, ki so iz zdravstvenih razlogov potrebni kopanja v termalno mineralni vodi, je zdraviliški del hotela prišel še kako prav.

PRIPRAVLJENI NA SEZONO

Temeljna organizacija združenega dela Gostinstvo je nosilka razvoja gostinske dejavnosti v Lendavi zato je nekako odgovorna ne le za razmah gostinskih lokalov, ampak tudi za kvalitetenjšo ponudbo. Začeti je treba najprej doma. Tako svojih gostov, ki se v hotelu nastanijo za teden ali več, prav tako pa tudi organiziranih skupin, ne zadržujejo le v hotelu (naj je še tako lep, bi se naveličali kopanja in posejanja), ampak jih popeljejo tudi na izlet v bližnjo okolico. Najbolj ustajena pot vodi v Filovce na ogled lončarske obrti, v Bogoje, kjer si ogledajo Plečnikovo mojstrovino (cerkev), zanimiva je stalna razstava v galeriji v Lendavskem gradu, mumija v cerkvi pri Trojici, pokušnja vin v kateri izmed številnih vinskih kleti v Lendavskih goricah.

V Lendavi so torej na dobri poti in gostinsko-turistična dejavnost postaja vse bolj pomembna veja gospodarske aktivnosti tam-

KOLIKO KAFILERIJ?

Bomo imeli v Sloveniji še naprej več manjših kafilerij (tovarn za predelovanje klavnih odpadkov in poginulih živali), ali pa dve večji? Da bi dobili odgovor na to vprašanje smo dali izdelati študiji.

Tista, ki so jo naredili v Zagrebu, prepričuje, da je smotrnejše imeti več manjših kafilerij, študija, izdelana v Mariboru, pa kaže, da je gospodarnейše, če imamo samo dve.

NOVA POSTAJA MILICE V LJUTOMERU

Potrebe po novih prostorih delavcev javne varnosti so se v Ljutomerški občini pojavljale že dalj časa. Do realizacije pa je začelo prihajati že pred petimi leti, saj so prvi idejni projekt naročili že leta 1980, leto pozneje pa so ustanovili iniciativni odbor za izgradnjo in istočasno sprejeli sklep o pristopu k investiciji. Istega leta so izdelali tudi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za gradnjo večnamenske stavbe, so včeraj povedali na zadnji seji gradbenega odbora, katere so se udeležili Vlado Gruđen, republiški podsekretar za notranje zadeve, Rihard Gerbec, pomočnik komandanta republiškega štaba teritorialne obrambe, najvišji predstavniki SO in DPO občine Ljutomer ter člani gradbenega odbora. Gradnjo stavbe so pričeli oktobra 1981. leta, končali pa decembra lani. Celotna vrednost investicije je 26 milijonov 636 tisoč dinarjev, 880 kvadratnih metrov uporabnih površin pa si delijo PM in teritorialna obramba, ki imajo sedaj dokaj normalne pogoje za delo. Po seji gradbenega odbora so si gostje ogledali novo pridobitev v Ljutomerški občini.

D. L.

GORNJA RADGONA

Krajevni samoprispevek izteče

V krajevni skupnosti Gornja Radgona bo ob koncu junija potekel krajevni samoprispevek, ki je v glavnem namenjen za gradnjo komunalnih objektov. Res je, da vsi objekti, ki so bili predvideni za gradnjo s temi sredstvi, še niso nared, zato je znesek 3 milijone dinarjev na posebnem žiro računu namenjen za gradnjo novega vrtca v Gornji Radgoni. Skupno je bilo zbranih 12 milijonov dinarjev.

Predsednik sveta krajevnega skupnosti Gornja Radgona Tomislav Tošić meni, da v trenutni situaciji ne bi kazalo razpisovati novega referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka. Tako v krajevni skupnosti Gornja Radgona od 1. julija ne bodo več plačevali od osebnih dohodkov in iz pokojnin 1 % krajevnega samoprispevka, ostal bo le občinski 1 % samoprispevek. Obstoječe objekte je treba dograditi in šele takrat razmišljati o novem krajevnem samoprispevku; to pa bo verjetno po letu 1985.

F. Klemenčič

Tradicionalni novoletni sprejem

V četrtek je v Ljutomeru bil tradicionalni novoletni sprejem za predstavnike verskih skupnosti v občini. V uvodnih nagovorih Štefana Tompe, predsednika komisije za odnose z verskimi skupnostmi, in Ludvika Duha, župnika, so potrdili dobre odnose, ki vladajo v občini. Še nujno bo potrebno takšno tesno sodelovanje, predvsem pri analizi izvajanja odloka o pogrebnih svečanostih in obnovi kulturnih objektov v občini Ljutomer. Prav letos je v tem tradicionalnem novoletnem sprejemu bila novost, ki so jo pozdravili vsi — po sprejemu so si ogledali muzej NOB in muzejsko zbirko Edvarda Kardelja: Tabori na Slovenskem. Z zanimanjem so si namreč ogledali izseka iz dveh razliknih — a za Ljutomer toliko pomembnih zgodovinskih obdobj.

D. L.

NAROČILNICA

Podpisani kraj

ulica in hišna številka pošta
naročam tednik Vestnik.

Naročilno bom poravnal po prejemu položnice.

Podpis:

Izrežite, zalepite na dopisnico in pošljite na naslov:

VESTNIK, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota.

In kako se bo to razglabljanje naposled izteklo? Težko je kaj določenega reči, kajti tudi predstavniki gospodarskih zbornic severovzhodne Slovenije, ki so se v Murski Soboti sešli ob koncu prejšnjega tedna, se niso uspeli poenotiti, kaj zagovarjati na republiški gospodarski zbornici, kjer naj bi v prvem polletju sklenili, za kakšno gradnjo se bomo naposled odločili.

Pomurci (SOZD ABC Pomurka, gospodarska zbornica) smo prepričani (to dokazujemo s konkretnimi številkami), da je kafilerija v Murski Soboti potrebna. Torej bo treba čimprej sedanjo rekonstruirati, kar bo veljalo kakih 30 milijonov dinarjev, z novo opremo pa še dvakrat več, torej okrog 90 milijonov. Is čimer ne bodo rešili le trenutnih potreb, ampak tudi dolgoročnih zahtev. Postavlja se torej vprašanje, ali bi bilo smotrno graditi neke vrste centralno kafilerijo v Zlatotliču pri Ptuj, saj vanjo iz Pomurja najbrž ne bi pošiljali odpadkov v predelavo. Tudi iz sosednje Hrvaške ne, kajti ta republika je zgradila podoben obrat sama in torej od tam ni moč pričakovati surovin. Nova kafilerija bi stala več kot 710 milijonov dinarjev.

Predstavniki prizadetih institucij severovzhodne Slovenije se bodo še enkrat sešli.

Tedaj naj bi dokončno sklenili dogovor, po katerem od prej omenjenih projektov se bodo ravnali. Zagovorniki več kafilerij, ki naj bi služile predvsem lokalnim potrebam, dokazujejo, da si v sedanji energetski stiski ne moremo privoščiti dragih prevozov. Zdaj, na primer, ko Pomurka vozi živalske odpadke na predelavo v Zlatar Bistrico, letno izda za stroške prevoza kar 20 milijonov novih dinarjev.

Š. Sobočan

IZ PORABJA

Piše: JOŽE GRAJ

SLOVENSKI BAL

Porabski Slovenci menda z velikim navdušenjem pričakujejo soboto, 5. februarja, ko se bodo lahko udeležili zdaj že tradicionalne prireditve Slovenski bal. Čeprav bodo imeli na voljo precej večji prostor kot lani — takrat so se zbrali v restavraciji Tromejnik v Monostru — so vstopnice že razprodane.

Letošnji Slovenski bal, ki ga bodo izvedli v dvorani monostrske tovarne kos, se bo začel s koncertom ansambla Veseli Planšarji, sledili bodo pozdravni nagovori prirediteljev in gostov, nato pa bo na vrsti še družabni del — glasba za ples in vmes srečolov. Za dobro voljo bodo še naprej skrbeli Veseli planšarji. Prireditve bo vodila v slovenskem in madžarskem jeziku Marjana Sukič iz Sakaševca.

Slovenski bal ima poleg zabavnega značaja vsekakor širši pomen. Na prireditvi se namreč zberejo Slovenci iz vseh porabskih vasi in tako izpričujejo, da so del narodnostne skupnosti, ki ohranja slovenski jezik in svoje kulturno izročilo.

PREŠERNOVA PROSLAVA

Tudi prirejanje proslav v počastitev največjega sloven-

PLANINCI PRED ZBOROM

Konec tega tedna, v petek, bo na srednješkolskem centru tehniškopedagoške usmeritve redni letni občni zbor članov Planinskega društva »Matica« iz Murske Sobotice. Ob tem bodo ocenili svoje delo v lanskem letu, ki je bilo dokaj uspešno. Samo, da se ob tem spomnimo nekaterih pohodov v gore: zimski pohod na Stol Snežnik in Porezen, kolesarjenje po Pomurski poti iz Dokležovja skozi Ljutomer, Jeruzalem do Gomile v Slovenskih goricah, pohod na Boč, po Pomurski poti do Sela na Goričkem, pohod na Nanos, po Pomurski poti do Lendave, pohod na Vaneč, Blegoš v Škofljoškem hribovju, na zbor pomurskih planincev na Zavrh pri Lenartu, na Uršijo goro, po Pomurski poti do Janževge vrha in Negove, na Menino planino, na piknik pri Bukovniškem jeziku, zbor slovenskih planincev na Lisci, pohod v Gancane ob občinskem prazniku, kakor tudi več manjših pohodov in izletov, ki so jih organizirale planinske skupine na šolah ali pododbor v Beltincih.

Niso pozabili na sodelovanje z brodarskim društvom »Mura« iz Kroga in skupaj organizirali spust po Muri 28. avgusta lani pod imenom »Dimekov memorial«. Ena ekipa mladink pa se je udeležila v maju pri Glazuti na Pohorju slovenskega orientacijskega tekmovanja in osvojila 6. mesto. Organizirano je bilo, žal, samo eno predavanje in to o Pomurski planinski poti, ki ga je ob spremljavi barvnih diapozitivov podal prof. Evgen Titan.

Na tokratnem zboru pa bo govor o pohodih ter akcijah v letošnjem letu in za vsakega člana bo marsikaj zanimivega, pa tudi beseda vsakega izmed sodelujočih na letnem zboru bo dobrodošla.

FILIP MATKO

inles kombivak

v akciji varčevanja z energijo